

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE HRIŠOVCE

na roky 2022 – 2030

HRIŠOVCE, JANUÁR 2022

Názov projektu: Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese Gelnica
Kód projektu v ITMS2014+: NFP314011APG4

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Formulár 1 (Ú 1) Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hrišovce na roky 2022 - 2030
Územné vymedzenie :	Košický kraj, okres Gelnica, obec Hrišovce – Kód obce 543144
Územný plán obce schválený:	
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2022 - 2030
Verzia	1.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj : vlastné spracovanie

OBSAH PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE HRIŠOVCE

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	1
ZOZNAM POUŽITÝCH TABULIEK GRAFOV A ILUSTRÁCIÍ.....	3
1 ÚVOD	5
2 ANALYTICKÁ ČASŤ	10
2.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA	10
2.1.1 HISTÓRIA OBCE.....	10
2.1.2 PRÍRODNÉ POMERY	11
2.1.3 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE	12
2.1.4 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	13
2.1.5 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	14
2.1.6 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	15
2.1.7 OBYVATEĽSTVO	20
2.1.8 HOSPODÁRSKE POMERY, PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE A ZAMESTNANOSŤ	23
2.1.9 CESTOVNÝ RUCH	28
2.1.10 ŠKOLSTVO A VZDELANIE	28
2.1.11 ZDRAVOTNÍCTVO	29
2.1.12 SOCIÁLNA OBLASŤ	30
2.1.13 KULTÚRA	33
2.1.14 ŠPORT	34
2.1.15 BÝVANIE	34
2.1.16. SAMOSPRÁVA A JEJ FINANČNÉ ZDRAVIE	35
2.1.17 BEZPEČNOSŤ A VEREJNÝ PORIADOK	37
2.1.18 EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR	38
2.1.19 EX-ANTE HODNOTENIE STAVU PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI	40
2.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	41
2.2.1 ANALÝZA VÁZIEB ÚZEMIA	41
2.2.2 VPLYV VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ	44
2.3. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	45
2.3.1 SWOT ANALÝZA	45
2.3.2 IDENTIFIKÁCIA POTRIEB A ODHAD BUDÚCEHO VÝVOJA OBCE	47
3 STRATEGICKÁ ČASŤ	50
3.1 NÁDVÄZNOSŤ NA STRATÉGIE VYŠŠEJ ÚROVNE	50
3.2 VÍZIE A CIELE STANOVENÉ NA REGIONÁLNEJ ÚROVNI	52
3.3 VÍZIA A STRATEGICKÝ CIEĽ OBCE HRIŠOVCE	54
4 PROGRAMOVÁ ČASŤ	58
5 REALIZAČNÁ ČASŤ	63
5.1 SPOLUPRÁCA S PARTNERMI	63
5.2 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR	64
5.3 KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA PHRSR	64
5.4 MONITOROVANIE A HODNOTENIE PHRSR	65
5.5 AKČNÝ PLÁN PHRSR	66
6 FINANČNÁ ČASŤ	81
6.1 INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN	81
7 ZÁVER	86
ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV	
ZOZNAM PRÍLOH	

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

SR	Slovenská republika
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
EU	Európska únia
EŠIF	Európske štrukturálne investičné fondy
PD SR	Partnerská dohoda Slovenskej republiky
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
Z. z.	zbierka zákonov
Zb.	zbierka
r.	rok
NFP	Nenávratné finančné prostriedky
m	meter
km	kilometer
m n. m.	metrov nad morom
a.s.	akciová spoločnosť
a pod.	a podobne
ha	hektár
PHRSR	program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
SWOT	analýza silných, slabých stránok, príležitostí a ohrození
STEOP	analýza vonkajších faktorov
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
MPSVaR	Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
ŠU SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
SODB	sčítanie osôb, domov a bytov
VUC	Vyšší územný celok
KSK	Košický samosprávny kraj
KOCR	Krajská organizácia cestovného ruchu
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska
ZMOHR	Združenie miest a obcí Hnileckého regiónu
MAS	Miestna akčná skupina
OcÚ	Obecný úrad
OcZ	Obecné zastupiteľstvo
VZN	Všeobecne záväzne nariadenie
SEZO	Združenie obcí (separovaný zber odpadu)
IT	Informačné technológie
LHC	Lesný hospodársky celok
ÚPSVaR	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny
PP	peňažný príspevok
PPnK	Peňažný príspevok na kompenzáciu
IS	index starnutia
n. o.	nezisková organizácia
o. z.	Občianske združenie
MRK	marginalizovaná rómska komunita
FO	fyzická osoba
PO	právnická osoba

EAO	ekonomicky aktívna osoba
AOTP	príspevok zamestnanosti ÚPSVaR
ŤZP	ťažko zdravotne postihnutý
ŤZP-S	ťažko zdravotne postihnutý so sprievodcom
UoZ	uchádzač o zamestnanie
POH	Program odpadového hospodárstva
ČOV	Čistička odpadových vôd
KO	komunálny odpad
CR	Cestovný ruch
TANAP	Tatranský národný park
NP	Národný park
TT	turistická trasa

ZOZNAM POUŽITÝCH FORMULÁROV, TABULIEK GRAFOV A ILUSTRÁCIÍ

Zoznam formulárov podľa obsahových častí dokumentu

Číslo formulára (označenie podľa metodiky)	OBSAHOVÁ ČASŤ DOKUMENTU Názov formulára	Umiestnenie formulára v dokumente
ÚVODNÁ ČASŤ		
1 (Ú 1)	Hlavička dokumentu PHRSR	Úvodná strana
2 (Ú 2)	Zámer spracovania PHRSR	text
3 (Ú 3)	Harmonogram spracovania PHRSR	text
4 (Ú 7)	Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHRSR	text
5 (Ú 8)	Zoznam analyzovaných koncepcných dokumentov	text
6 (Ú 6)	Zoznam členov pracovných skupín	Príloha č. 1
ANALYTICKÁ ČASŤ		
7 (A 1)	Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát	text
8 (Ú 9)	Ex - post hodnotenie predchádzajúceho obdobia	text
9 (A 4)	Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií	text
10 (A 7)	Evidencia podnikateľských subjektov	Príloha č. 2
11 (A 8)	Evidencia mimovládnych organizácií	Príloha č. 3
12 (A 6)	STEEP analýza obce Hrišovce	text
13 (A 5)	SWOT analýza obce Hrišovce	text
STRATEGICKÁ ČASŤ		
14	Prehľad cieľov stanovených v PHSR KSK 2016 - 2022	text
15 (S 1)	Prehľad cieľov stanovených v PHRSR obce Hrišovce na obdobie 2022 – 2030	text
16	Prehľad priorít a opatrení stanovených v PHRSR obce Hrišovce na obdobie 2022 – 2030	text
PROGRAMOVÁ ČASŤ		
17 (P 1)	Rozvojová stratégia obce Hrišovce na obdobie 2022 - 2030	text
REALIZAČNÁ ČASŤ		
18 (R 5)	Plán hodnotenia a monitorovania	text
19 (R 6)	AKČNÝ PLÁN implementácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hrišovce na obdobie rokov 2022 – 2030	text
FINANČNÁ ČASŤ		
20	Finančný plán realizácie aktivít PHRSR obce Hrišovce na obdobie 2022 – 2030 (€)	text
21 (F5)	Indikatívny rozpočet - sumarizácia	text

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Administratívne a územné začlenenie

Tabuľka 2 Vzdialenosť najvýznamnejších sídelných štruktúr

Tabuľka 3 Charakteristika vybavenia obce technickou infraštruktúrou

Tabuľka 4 Počet obývaných bytov podľa formy vlastníctva a zásobovania vodou v byte

Tabuľka 5 Výmera pôdy obce Hrišovce k 31.12.2020

Tabuľka 6 Produkcia emisií základných znečisťujúcich látok v okrese Gelnica (v tonách)

Tabuľka 7 Ročné priemery imisií základných znečisťujúcich látok v regióne
(monitorovacia stanica Krompachy ul. SNP)

Tabuľka 8 Množstvo komunálneho odpadu podľa druhov odpadu (v tonách) okres Gelnica

Tabuľka 9 Nakladanie s komunálnym odpadom (KO) v okrese Gelnica

Tabuľka 10 Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia v obci Hrišovce

- Tabuľka 11** Veková štruktúra obyvateľov obce
- Tabuľka 12** Vývoj osôb v poproduktívnom veku od r. 1996
- Tabuľka 13** Prehľad stavu a pohybu obyvateľstva v obci Hrišovce
- Tabuľka 14** Obyvateľstvo podľa pohlavia a národnosti k 31.12.2020
- Tabuľka 15** Náboženské vyznanie
- Tabuľka 16** Ekonomická aktivita obyvateľstva
- Tabuľka 17** Aktuálna odvetvová štruktúra subjektov evidovaných v obci
- Tabuľka 18** Počty ekonomicky aktívnych právnických osôb (PO) a fyzických osôb – podnikateľov (FO-P) pôsobiach v obci k 31.12.
- Tabuľka 19** Zamestnanosť obyvateľov obce podľa odvetvia ekonomickej činnosti
- Tabuľka 20** Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca
- Tabuľka 21** Celkový počet uchádzačov o zamestnanie v obci Hrišovce k 31.12.2019
- Tabuľka 22** Najvyššie dosiahnuté vzdelanie
- Tabuľka 23** Zdravotnícka infraštruktúra v obci
- Tabuľka 24** Sociálna infraštruktúra v obci
- Tabuľka 25** Veková štruktúra osôb uznaných za ŤZP – stav k 31.12.2020
- Tabuľka 26** Počet poberateľov - peňažné príspevky (PP) na kompenzáciu podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu (PPnK) s trvalým pobytom v obci Hrišovce
- Tabuľka 27** Kultúrne aktivity v obci počas roka
- Tabuľka 28** Infraštruktúra kultúry obce Hrišovce
- Tabuľka 29** Infraštruktúra športu obce Hrišovce
- Tabuľka 30** Počet obývaných bytov podľa počtu miestnosti v obci
- Tabuľka 31** Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správných služieb
- Tabuľka 32** Analýza ekonomického hospodárenia obce (na základe záverečného účtu r. 2018 – 2020 a rozpočtov na roky 2021 – 2023)
- Tabuľka 33** Aktuálna zadlženosť obce
- Tabuľka 34** Územné členenie

Zoznam grafov

- Graf 1** Zastúpenie mužov a žien na celkovom počte obyvateľov obce Hrišovce (vývoj v období rokov 2001-2020)
- Graf 2** Veková pyramída obce Hrišovce k 31.12.2020
- Graf 3** Ekonomická štruktúra obyvateľov z hľadiska veku v obci Hrišovce od r. 2001 (v %)

Zoznam ilustrácií

- Obrázok 1** Susediace katastrálne územia obce Hrišovce
- Obrázok 2** Finančné hospodárenie obce Hrišovce r. 2020
- Obrázok 3** Výsledok hospodárenia obce Hrišovce od r. 2008

1 Úvod

Dokument „ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) obce Hrišovce na roky 2022 – 2030 bol vypracovaný v zmysle zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z. z., v rámci projektu „ Podpora regionálneho rozvoja najmenej rozvinutého okresu Gelnica “ operačného programu efektívna verejná správa.

Je základným dokumentom pre riadenie samosprávy, vychádzajúc z poznania situácie a konkrétnych potrieb občanov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov, vytvára predstavu o budúcom vývoji územia spolu s opatreniami a aktivitami na jej zabezpečenie.

Dokument PHRSR je pre obec Hrišovce novým dokumentom, v predchádzajúcom období tento vypracovaný nemala a je rozvojovou výzvou s možnosťou uchádzania sa o finančné prostriedky z Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) v rámci jednotlivých operačných programov, zdrojov štátneho rozpočtu z kapitol jednotlivých ministerstiev, regionálnej úrovne Košického samosprávneho kraja (KSK) a Miestnej akčnej skupiny (MAS) Sľubica, o.z. Slatvina v prospech obce a všetkých jej obyvateľov.

Formulár 2 (Ú 2) Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hrišovce na roky 2022 - 2030
Forma spracovania	- Financovanie procesu tvorby dokumentu bude zabezpečené v rámci implementácie projektu „Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese Gelnica“; Kód projektu v ITMS2014+: 314011APG4
Riadenie procesu spracovania	- Pracovné skupiny boli zložené zo zamestnancov obce, poslancov OcZ, zástupcov n .o. - Súčasťou prieskumu boli občania obce, mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - Zapojenie verejnosti do procesu tvorby dokumentu prebiehala formou dotazníkového prieskumu a rozhovormi s vedením a zamestnancami obce, občanmi obce, zástupcami mimovládnych organizácií, - Informovanie prebiehalo formou webovej stránky obce www.hrisovce.sk a prostredníctvom zasadnutí OcZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu v období mesiaca júl 2021 do mesiaca február 2022, viď harmonogram spracovania v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- Financovanie procesu tvorby dokumentu bolo zabezpečené v rámci implementácie projektu „Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okrese Gelnica“; Kód projektu v ITMS2014+: 314011APG4, v súlade so Zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z314011APG4 a z vlastných zdrojov mesta Gelnica vo výške spolufinancovania uvedeného projektu. Nenávratný finančný príspevok je poskytnutý v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa a spolufinancovaný Európskym sociálnym fondom. Poskytovateľ príspevku : Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012, vlastné spracovanie

Je strednodobý strategický programový dokument, vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami Národnej stratégie regionálneho rozvoja do roku 2030, obsahujúci analýzu

hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, vypracovaný pri uplatnení partnerstva, určuje hlavné smery jeho vývoja, stanovuje ciele, dôležité potreby a úlohy vo všetkých oblastiach života k napĺňaniu vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce Hrišovce. Súčasťou dokumentu je aj určený spôsob monitorovania a hodnotenia, ktorý na základe ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Formulár 3 (Ú 3) Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
	2021						2022					
Termín	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: vlastné spracovanie

Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v § 8 upravuje podmienky spracovania dokumentu Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, jeho schvaľovanie a aktualizáciu. Dokument určuje podmienky personálneho a finančného zabezpečenia plnenia opatrení/ aktivít, jeho pravidelné vyhodnocovanie a jeho aktualizáciu a zmenu.

Samotný dokument pozostáva z častí :

- **Analytickej**, ktorá obsahuje analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej situácie, identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia, SWOT analýzy, analýza silných a slabých stránok územia, (súhrnná tabuľka, syntéza výsledkov), vyhodnotenie rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov z predchádzajúceho obdobia, hospodárenie obce
- **Strategickej**, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce Hrišovce s definovaním cieľov
- **Programovej**, ktorá obsahuje priority rozvoja, zoznam opatrení a aktivít podľa prioritných oblastí
- **Realizačnej**, zameranej na popis postupov Inštitucionálneho a organizačného zabezpečenie realizácie formou partnerstva, systém monitorovania a hodnotenia, vecný a časový harmonogram realizácie PHRSR formou akčného plánu obce Hrišovce.
- **Finančnej**, ktorá pozostáva z finančného zabezpečenia jednotlivých opatrení a aktivít realizácie programu rozvoja obce.¹

V rámci celého procesu prípravy a spracovania PHRSR boli používané rôzne metódy zapájania verejnosti, najmä prostredníctvom zverejňovania dôležitých informácií na informačných tabuliach a webovom sídle obce, uskutočnenie dotazníkového prieskumu a jeho vyhodnotenia s organizovaním verejných stretnutí s miestnymi obyvateľmi. Jednotlivé časti dokumentu počas jeho tvorby boli priebežne prejednávané a v záverečnej fáze jeho

spracovania bol návrh dokumentu verejne pripomienkovaný, prerokovaný a schvaľovaný obecným zastupiteľstvom.

Formulár 4 (Ú 7) Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHRSR

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov	áno		
Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači			
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny			
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Odborné poradné skupiny			
Pracovné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hrišovce je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja vypracovaných na úrovni národnej, samosprávnych krajov, regiónov, miest a obcí v súlade s programovými dokumentmi Európskej únie k využitiu zdrojov fondov EÚ.²

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje procesom plánovania a programovania v súvislosti s dokumentmi vyššej úrovne (Európska úroveň), na ktoré nadväzujú dokumenty nižšej úrovne (národná, regionálna) až po miestnu úroveň.

Formulár 5 (Ú 8) Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Názov dokumentu Postavenie dokumentu/ úroveň	obstaranie/ schvaľovanie dokumentu	Časové zameranie	Relevantnosť k spracováva nému PHRSR	Zdroj
EURÓPSKA ÚROVEŇ				
Zmluva o fungovaní Európskej únie	EÚ	neurčené	vysoká miera	https://eur-lex.europa.eu/
Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)	EÚ	neurčené	vysoká miera	https://eur-lex.europa.eu/

Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027 – Partnerská dohoda	EÚ	Do roku 2027	vysoká miera	www.partnerskadohoda.gov.sk/
Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj	EÚ	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.minzp.sk/agenda-2030/
Európa 2020	EÚ	neurčené	vysoká miera	https://www.eu2020.gov.sk/europ-a-2020/
Horizont Európa 2021 - 2027	EÚ	Do roku 2027	vysoká miera	https://www.consilium.europa.eu/
Európska zelená dohoda	EÚ	neurčené	vysoká miera	https://ec.europa.eu/
Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania	EÚ	neurčené	vysoká miera	https://ec.europa.eu/
Európsky pilier sociálnych práv (2017)	EÚ	neurčené	vysoká miera	https://www.consilium.europa.eu/
NÁRODNÁ ÚROVEŇ				
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2021/01/SLOVE-NSKO-2030.pdf
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mirri.gov.sk/sekcie/vizia-a-strategia-rozvoja-slovenska-do-roku-2030/
Národný investičný plán Slovenskej republiky na roky 2018 - 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/narodny-investicny-plan/
Programové vyhlásenie vlády SR na obdobie r. 2020 - 2024	Úrad vlády SR	Do roku 2024	vysoká miera	https://www.mpsr.sk/programove-vyhlasenie-vlady-slovenskej-republiky-na-obdobie-rokov-2020-2024/
Národný program reforiem SR	Úrad vlády SR	aktuálne	vysoká miera	https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/strategicke-materialy/narodny-program-reforiem/
Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja	Úrad vlády SR	neurčené	vysoká miera	https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-539
Strategický plán SR pre investície z eurofondov r. 2021 - 2027	Úrad vlády SR	Do roku 2027	vysoká miera	https://www.eurofondy.gov.sk/
Koncepcia územného rozvoja Slovenska	Úrad vlády SR	neurčené	vysoká miera	https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/vystavba-5/uzemne-planovanie/dokumenty/koncepcia-uzemneho-rozvoja-slovenska-kurs2001
Plán obnovy a odolnosti SR	Úrad vlády SR	neurčené	vysoká miera	https://www.mfsr.sk/sk/verejnost/plan-obnovy-odolnosti/
Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/doprava-3/strategia/strategicky-plan-rozvoja-dopravy-sr-do-roku-2030
Stratégia rozvoja udržateľného cestovného ruchu do roku 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.mindop.sk/ministerstvo-1/cestovny-ruch-7/legislativa-a-koncepcne-dokumenty/
Stratégia pre rovnosť, inklúziu a participáciu Rómov do r. 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.minv.sk/?strategia-pre-rovnost-inkluziu-a-participaciju-romov-do-roku-2030
Atlas rómskych komunit na Slovensku 2019	Úrad vlády SR	neurčené	vysoká miera	https://www.minv.sk/?atlas-romskych-komunit-2019

Envirostratégia SR 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.minzp.sk/iep/strategi-cke-materialy/envirostrategia-2030/
Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 - 2030	Úrad vlády SR	Do roku 2030	vysoká miera	https://www.economy.gov.sk/energetika/navrh-integrovaného-narodného-energetického-a-klimatického-planu
Program odpadového hospodárstva SR na roky 2021 - 2025	Úrad vlády SR	Do roku 2025	vysoká miera	https://www.enviroportal.sk/clano-k/mzp-sr-program-odpadoveho-hospodarstva-sr-2021-2025
Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie SR na roky 2021 - 2027	Úrad vlády SR	Do roku 2027	vysoká miera	https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/plan-rozvoja-verejnych-vodovodov-verejnych-kanalizacii-pre-uzemie-sr-n
Akčný plán rozvoja okresu Gelnica	Úrad vlády SR	Do roku 2022	vysoká miera	https://www.nro.vicpremier.gov.sk/site/assets/files/1298/akcny_plan_rozvoja_okresu_gelnica.pdf
REGIONÁLNA ÚROVEŇ				
PHRSR Košického samosprávneho kraja na roky 2016 - 2022	KSK	Do roku 2022	vysoká miera	https://web.vucke.sk/sk/uradna-tabula/rozvoj-regionu/program-hosp-socialneho-rozvoja/
Program obnovy krajiny Košického kraja	KSK	aktuálne	stredná miera	https://web.vucke.sk/sk/kompetencie/regionalny-rozvoj/program-obnovy-krajiny/
Koncepcia rozvoja kultúry v Košickom samosprávnom kraji	KSK	aktuálne	stredná miera	https://web.vucke.sk/sk/kompetencie/kultura/aktuality/koncepcia-rozvoja-kultury-kosickom-samospravnom-kraji-2020-2025-2030.html
Stratégia MAS Sľubica, o.z.	Regionálna	aktuálne	stredná miera	https://www.masslubica.sk/
Stratégia rozvoja cestovného ruchu v regióne Národného parku Slovenský raj, 2015	Obec Stratená	neurčené	Stredná miera	https://vraji.sk/wp-content/uploads/2018/04/Strat%C3%A9gia-Slovensk%C3%BD-raj-2015-2020.pdf
MIESTNA ÚROVEŇ				
Rozpočet obce	Obec Hrišovce	aktuálne	Vysoká miera	http://www.hrisovce.sk/
Komunitný plán rozvoja sociálnych služieb obce Hrišovce na obdobie 2021-2026	Obec Hrišovce	Do roku 2026	Vysoká miera	http://www.hrisovce.sk/

Zdroj : vlastné spracovanie

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hrišovce na obdobie 2022 – 2030 je kľúčovým strednodobým strategickým dokumentom, ktorý určuje prioritné smerovanie obce a bude pomáhať k všestrannému rozvoju svojho územia, k starostlivosti o kvalitu životného prostredia, k potrebám svojich obyvateľov a k ochrane a zveľaďovaniu kultúrneho a prírodného dedičstva.

Dokument navrhuje trvale udržateľnú rozvojovú stratégiu zameranú na hospodársky a sociálny rozvoj za aktívneho dodržiavania princípov ochrany životného prostredia. Cieľom PHRSR nie je vyriešiť všetky problémy vyskytujúce sa na jeho území, ale ukázať cestu, ktorá umožní vytvoriť vhodné predpoklady pre ich riešenie.

2 ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť PHRSR obce Hrišovce na roky 2022 – 2030 obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu vnútorného prostredia, vonkajšieho prostredia a súčasnej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné rizika a ohrozenia v náväznosti na existujúce koncepcie.

Je zameraná na zisťovanie využívania vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja k definovaniu podmienok udržateľného rozvoja, identifikáciu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území s posúdením väzieb na širšie územia.

Analýza vychádza zo získaných informácií databáz, kvantitatívnych a kvalitatívnych dát.

Formulár 7 (A 1) Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Webová stránka
Demografia	Štatistický úrad SR	www.datacube.statistics.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
	Košický samosprávny kraj	www.vucke.sk
Bývanie	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Obecný úrad Hrišovce	www.hrisovce.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obecný úrad Hrišovce	www.hrisovce.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Zdravotníctvo	Obecný úrad Hrišovce	www.hrisovce.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
Sociálna starostlivosť	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
Ekonomická situácia, zamestnanosť	Obecný úrad Hrišovce	www.hrisovce.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny	www.upsvar.sk
	Košický samosprávny kraj	www.vucke.sk
	FinStat	www.finstat.sk
Technická infraštruktúra, dopravná infraštruktúra a vybavenosť obce	Ministerstvo životného prostredia SR	www.minzp.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Obecný úrad Hrišovce	www.hrisovce.sk
Životné prostredie	Ministerstvo životného prostredia SR	www.minzp.sk
	Ministerstvo životného prostredia SR	Atlas krajiny SR - Webová mapová aplikácia (sazp.sk)
	Ministerstvo zdravotníctva SR	www.mzsr.sk
	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	Obecný úrad Hrišovce	www.hrisovce.sk
	Košický samosprávny kraj	www.vucke.sk
Cestovný ruch	Obecný úrad Hrišovce	www.hrisovce.sk
	Košický samosprávny kraj	www.vucke.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

2.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

2.1.1 HISTÓRIA OBCE

Chotár je z veľkej časti hornatý, v minulosti okrem roľníctva poskytoval jeho obyvateľom možnosť zamestnať sa v okolitých lesoch. V stredoveku tu boli aj menšie bane na ťažbu železnej a medenej rudy.

Prvá písomná správa o existencii Hrišoviec pod názvom „terra Janchonis“ (zem Janchona) sa nachádza v listine z 2.7.1311. Neskôr sa uvádzala pod menami „Januk“(1345), „Gyankfalua“ (1358),

„Rysowecz“ (1460), „Rysocz“ (1598), „Hrischowcze“ (1773), „Gyónfalva“ (1902) a Hrišovce (od r. 1920).

Obec patrila rodu Žehrianských (Sigrayovcov) a bola súčasťou hradného panstva Richnava. Keď roku 1460 sa stali dedičnými županmi Spiša Zápoľskí, dostali do vlastníctva okrem hradného panstva Spiš aj Richnavu. Po nich v rokoch 1528 – 1636 boli majiteľmi Spišského a Richnavského panstva, teda aj Hrišoviec, Turzovci. Poslednými majiteľmi Hrišoviec od r. 1638 do zániku poddanstva v roku 1848 boli Čakiovci.

V roku 1598 tu stálo iba 12 domov, v roku 1789 v 30 domoch tu žilo 215 ľudí, v roku 1828 v 40 domoch 292 obyvateľov slovenskej národnosti. V súčasnosti v obci Hrišovce žije 288 ľudí.

Kostol do 19. storočia v obci neexistoval. Hrišovce patrili ako fília najprv pod Richnavu, neskôr pod Kluknavu. Až v 30 rokoch 19. storočia bola v obci postavená kaplnka v klasickej slohu zasvätená Panne Márii Ružencovej. Neskôr sa z kaplnky postavil kostol, ktorý dodnes slúži obyvateľom Hrišoviec.³

Do roku 1996 bolo územne začlenenie obce k okresu Spišská Nová Ves, pričom zákonom č. 221/1996 Z.z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky bola obec územne začlenená pod novovytvorený okres Gelnica.⁴

2.1.2 PRÍRODNÉ POMERY

Obec Hrišovce leží v údolí potoka Slatvinka na úpätí masívu Sľubice (1129 m n. m.), v nadmorskej výške 430 m n. m. na rozhraní dvoch geomorfologických celkov vnútorných Západných karpát a Fatransko-tatranskej oblasti, ktoré patria do oblasti Braniska a Hornádskej kotliny. Branisko predstavuje na území katastra hornatinový reliéf s geologickým podložím odolných hornín. Hornádsku kotlinu tvoria menej odolné horniny.

Z pôd v oblasti prevládajú kambizeme, kambizeme modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre, zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín. V rámci dvoch geomorfologických celkov, v hornádskej kotline kyslé až neutrálne pôdy zo zvetralín paleogénnych hornín, v oblasti Braniska podzolové pôdy, podzoly modálne, sprievodné litozeme, zo zvetralín kremencov a z terciárnych sedimentov s výrazným zastúpením kremenného skeletu. Prevažné zastúpenie pôd z hľadiska zrnitosti tvoria piesčito-hlinité a z hľadiska kamenitosti (štrkovitosti) slabo kamenité, na severnom okraji územia štrkovité alebo stredne kamenité so strednou retančnou schopnosťou priepustnosti a vlhkým vlhkostným režimom pôd.

Územie leží v mierne teplej klimatickej oblasti, charakterizovanej priemerným počtom letných dní do 50 (s denným maximom teploty vzduchu 25 a viac stupňov celzia). Priemerné ročné úhrny zrážok na území Hornádskej kotliny dosahujú 600 – 700 mm, na území Braniska 700 - 800 mm, priemerný ročný počet dní so snehovou prikrývkou je na území Hornádskej kotliny 60 – 80, v oblasti Braniska 80 – 100.³

Územie leží v povodí Hornádu, ktorý je hlavnou zvodnicou územia, kataster je odvodňovaný potokom Slatvinka, ktorý je krátky podhorský vodný tok, ktorého prítok pramení na hrebeni za Západným Moravcom (958,9 m n. m.), mimo územia katastra a vteká do Hornádu na okraji Richnavy. Potok Zlatník odvodňuje severovýchodný okraj katastra.¹ Ekologická významnosť územia je malá s 1. stupňom ochrany, so stredným až veľkým zastúpením ekostabilizačných prvkov v území.

Z hľadiska fytogeografického členenia v južnej časti Braniska v oblasti kryštálicko – druhotnej sa nachádza buková zóna, v južnej časti územia ihličnatá zóna, pričom prirodzenú vegetáciu územia tvoria s prevahou karpatsko – dubovo – hrabové lesy, podhorské bukové lesy,

bukové a jedľovo bukové lesy a dubové lesy na kyslých podlažiach, pričom v zmiešaných lesoch s prevahou listnatých drevín so 75% zastúpením s prevahou buka.⁵

2.1.3 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Vzdialenosť obce od najbližšej obce Richnava je 3 km (iba z tejto obce je prístup po štátnej komunikácii do obce), od obce Kluknava 5,1 km (kde je najbližšia základná škola a ambulancia všeobecného lekára), 9,1 km od mesta Krompachy, 20 km od okresného mesta Gelnica, Obec leží vo vzdialenosti iba 13,9 km od diaľnice D1 v obci Široké a 23,2 km v obci Spišské Podhradie, preto z hľadiska prístupu má výhodnú polohu. Hlavným miestom, kde občania obce dochádzajú do zamestnania je mesto Krompachy.

Tabuľka 1 Administratívne a územné začlenenie

Názov obce	HRIŠOVCE
Názov okresu	Gelnica
Názov kraja	Košický samosprávny kraj
Štatút	obec
Kód obce	543144
Kód katastrálneho územia	819441

Zdroj : Obecný úrad

Susediace katastre obce Hrišovce

- katastrálne územie obce Richnava
- katastrálne územie obce Víťaz
- katastrálne územie obce Kaľava
- katastrálne územie obce Vojkovce

Obrázok 1 Susediace katastrálne územia obce Hrišovce

Zdroj : <https://app.sazp.sk/atlassr/>

Tabuľka 2 Vzďialenosť najvýznamnejších sídelných štruktúr

Najbližšie významné sídelné obecné a mestské štruktúry	Vzďialenosť v km z obce Hrišovce
Richnava	3
Kluknava	5
Krompachy	9
Margecany	13
Široké – D1	14
Gelnica	20
Spišská Nová Ves	36
Prešov	40
Košice	50

Zdroj : vlastné spracovanie

Do obce premáva autobusová doprava Košického samosprávneho kraja - Eurobus a. s. Spišská Nová Ves, najbližšia zastávka vlakov osobnej dopravy je v obci Richnava 3 km, najbližšia Základná škola s II. stupňom a všeobecný lekár je v obci Kluknava vzdialenej 5 km, najbližšia zastávka rýchlovlakov je v obci Margecany 13 km, najbližšie letisko je v Košiciach 50 km.

2.1.4 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Tabuľka 3 Charakteristika vybavenia obce technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	ÁNO/NIE
Vodovod	NIE
Kanalizácia	NIE
ČOV	NIE
Plyn	ÁNO
Elektrina, Verejné osvetlenie	ÁNO
Obecný rozhlas	ÁNO
Mobilný operátor	ÁNO
Internet	ÁNO

Zdroj : Obecný úrad

Zásobovanie pitnou vodou

V obci nie je vybudovaný verejný vodovod na zabezpečovanie pitnou vodou jej obyvateľov, pitnú vodu si občania zabezpečujú prostredníctvom vlastných studní.

Tabuľka 4 Počet obývaných bytov podľa formy vlastníctva a zásobovania vodou v byte

Forma vlastníctva bytov a zásobovanie vodou	Forma vlastníctva/užívanie bytu					
	byt v bezplatnom užívaní	byt v nájme	byt vo vlastnom rodinnom dome	nezistený	obecný byt	vlastný byt v bytovom dome
bez vodovodu	-	-	1	-	-	-
Vodovod z vlastného zdroja	1	1	67	2	1	7

Vodovod zo spoločného zdroja	0	-	2	-	-	1
------------------------------	---	---	---	---	---	---

Zdroj : ŠU SR 2021, SODB 2011

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd, ČOV

V obci nie je vybudovaná kanalizácia na odvádzanie splaškových vôd, z uvedeného dôvodu ani čistenie odpadových vôd, okrem ČOV, ktoré vlastní niektorí majitelia rodinných domov a ďalší majitelia rodinných domov majú vybudované žumpy.

Zásobovanie plynom

Obec je plynofikovaná, napojená z regulačného zdroja v obci Richnava, pričom väčšina rodinných domov v obci má plynovú prípojku.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec je napojená na elektrickú energiu prenosovej a distribučnej sústavy spoločnosti Východoslovenská Energetika a. s. Košice, v obci sú dve trafostanice rozvodu elektrickej energie k spotrebiteľovi.

Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie je vo všetkých častiach obce, ktoré je potrebné z dôvodu zastaranosti a vyššej energetickej náročnosti postupne obmieňať za nové s nižšou energetickou náročnosťou.

Obecný rozhlas

Obecný rozhlas je funkčný, jeho technologické vybavenie je už však zastaralé.

Telekomunikácie a internet

V obci sa nachádza sieť na pripojenie na pevnú telefónnu linku spoločnosti Slovak Telekom, spolu so službou internetu a televízie, taktiež pokrytie signálom mobilných operátorov s internetovým pripojením na území celej obce je vyhovujúce zo spoločnosti O2, nevyhovujúce pokrytie signálom je od spoločnosti Orange.

Kamerový systém

V obci nie je vybudovaný kamerový systém.

2.1.5 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Územie je prístupné prostredníctvom štátnej cesty III. triedy č. 3270 z obce Richnava a je koncovou obcou z hľadiska prepojenia územia. Stav miestnych komunikácií je tohto času vo vyhovujúcom a udržiavanom stave, na území obce sa nachádza 1400 m ciest III. triedy a 2000 m miestnych komunikácií.

Z obce vedie štátna cesta č. III/3270 do obce Richnava, kde táto vedie až k ceste III/3420 za križovatkou obcí Richnava - Kluknava, kde sa asi po 300m napája na štátnu cestu II/547 s možnosťou cestovania na smery Krompachy, Spišské Podhradie alebo Sp. Nová Ves a na smer Margecany, smer Prešov, Košice a k diaľnici D1 v obci Široké vo vzdialenosti 14 km. Miestne komunikácie majú prevažne bezprašnú povrchovú úpravu, ich kvalita sa pomerne rýchlo zhoršuje, nakoľko sú extrémne namáhané nákladnou dopravou prevážajúcou drevnú hmotu, taktiež ťažkými poľnohospodárskymi strojmi. Z hľadiska statickej dopravy je v obci vybudovaný len krátky chodník od miestneho kostola k cintorínu v dĺžke asi 300 m. V obci je vybudované iba jedno parkovisko pri kostole. Špecifické územno-technické pomery spočívajúce vo veľmi úzkych uliciach nedávajú obecnej samospráve priestor na výstavbu

chodníkov popri miestnych komunikáciách. Je však potrebné postupne pristupovať ku komplexnej oprave miestnych komunikácií a ciest v celej obci, ale aj previesť úpravy verejných priestranstiev v obci s vytvorením parkovísk a odpočinkových zón pre obyvateľov, ale aj pre turistov vrátane informačných systémov.

Verejnú prepravu obyvateľov zabezpečuje autobusová doprava Košického samosprávneho kraja - Eurobus a. s. Spišská Nová Ves, najbližšou obcou je obec Richnava a štátna cesta č. 3270 napája krátky asi 300 m úsek štátnej cesty č. 3420, k napojeniu na štátnu cestu II. triedy č. 547 vedúcu na smery Krompachy alebo Margecany. Chodníky v obci nie sú vybudované

a prechod je po štátnej ceste, alebo miestnych komunikáciách, kde je nižšia intenzita dopravy, nakoľko obec je koncovou obcou. Parkoviská v obci nie sú vybudované, okrem jedného pri kostole.

Lepšiu polohu má však obec z hľadiska napojenia na rýchlostné železničné dopravné trate – hlavná železničná trať Slovenska prechádza najbližšie k obci Hrišovce cez 3 km vzdialenú obec Richnava, kde je zastávka pre osobné vlaky, najbližšia zastávka pre rýchlovlaky je v 13 km vzdialených Margecanoch a Spišskej Novej Vsi.

Najbližšie letisko je v 50 km vzdialenom meste Košice, menšie letisko sa nachádza v Poprade, oba sú medzinárodného významu.

Cyklistická doprava sa v obci využíva po štátnej ceste III/3270, po miestnych komunikáciách, po okolí obce a taktiež do blízkych obcí Richnava, Kluknava, Vojkovce a Víťaz, pričom cyklistické trasy a chodníky v obci nie sú vybudované.

2.1.6 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Základným predpokladom pre zdravie ľudí je čisté životné prostredie. Na zdravie obyvateľov nepriaznivo vplýva napr. znečistené ovzdušie, hluk, nebezpečné chemické látky, taktiež zmena klímy v podobe extrémnych zmien počasia, povodní, čo môže negatívne vplývať na kvalitné životné podmienky, čím sú ohrozené ekosystémové služby, ako je prístup k vode a výroba potravín. Ľudské zdravie a dobré životné podmienky úzko súvisia so stavom a kvalitou životného prostredia ako sú čistý vzduch, čistá voda, pôda vhodná na výrobu zdravých potravín. V obci nie je žiadna priemyselná výroba, ktorá by priamo vplývala na zhoršovanie životného prostredia zvýšeným znečistením ovzdušia, zvýšeným hlukom, produkovaním nebezpečných chemických látok a pod.

Pôda

Podľa atlasu krajiny Slovenskej republiky v území z hľadiska pôdnej jednotky prevažujú kambizeme modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre; zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín, v severnej časti katastra sú zastúpenie podzoly modálne, sprievodné litozeme a rankre; zo zvetralín kremencov a z terciérnych sedimentov s výrazným zastúpením kremenného skeletu. Zrnitostná trieda pôdy v území je piesočnato – hlinitá, v severnej časti katastra stredne kamenitá (štrkovitá) na 20-50%, so strednou priepustnosťou a podľa vlhkostného režimu pôd charakterizované ako vlhké pôdy.

Celková výmera územia je 795,84 ha, kde z hľadiska využitia pôdy je 529,99 ha nepoľnohospodárska pôda a 265,85 ha poľnohospodárska pôda. Zastávaná plocha

a nádvoria predstavuje výmeru 12,42 ha, čo je 1,56% zastúpenie. Zo zložiek využitia zeme majú najväčšie zastúpenie lesné pozemky na rozlohe 495,15 ha, trvalý trávnatý porast na rozlohe 236,23 ha.

Tabuľka 5 Výmera pôdy obce Hrišovce k 31.12.2020

DRUH pôdy	Špecifikácia druhu pôdy	Výmera (ha)
CELKOM		795,84
Poľnohospodárska pôda		265,85
	Trvalý trávnatý porast	236,23
	Orná pôda	24,08
	Záhrada	5,54
Nepoľnohospodárska pôda		529,99
	Lesný pozemok	495,15
	Vodná plocha	15,11
	Zastavaná plocha a nádvorie	12,42
	Ostatná plocha	7,32

Zdroj : <https://mojaobec.statistics.sk/>

Voda

Obec leží v povodí Hornádu a kataster je odvodňovaný potokom Slatvinka, ktorý pramení mimo územia katastra na hrebeni za Západným Moravcom a vteká do Hornádu pri obci Richnava a potokom Zlatník, ktorý odvodňuje severovýchodný okraj katastra.

Obec nemá vybudovaný verejný vodovod, obyvatelia rodinných domov vlastnia studne, odkiaľ využívajú pitnú vodu, taktiež obec nemá kanalizáciu ani čističku odpadových vôd, okrem niekoľkých vlastníkov ČOV a obyvatelia vlastnia žumpy.

Kvalita podzemných vôd a povrchových vôd je v obci ovplyvnená absenciou obecnej kanalizácie a čistenia odpadových vôd, kde zdrojom znečistenia podzemných vôd je miestne poľnohospodárske družstvo, ktoré sa zaoberá rastlinnou a živočíšnou výrobou, priesakmi maštalného hnoja, taktiež znečistením z nevyhovujúceho stavu žump, prepúšťaním splaškových odpadových vôd, ale aj vytváraním nelegálnych skládok odpadu v blízkosti zdrojov pitnej vody alebo aj znečisťovanie povrchových vôd prípadným vypúšťaním splaškových odpadových vôd do potoka.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Na území katastra boli zaznamenané viacero vzácných druhov rastlín a živočíchov národného a európskeho významu.

Z chránených rastlín sa na území vyskytuje plamienok alpínsky (*Clematis alpina*), vstavačovec májový pravý (*Dactylorhiza majalis*), vstavačovec Fuchsov pravý (*Dactylorhiza fuchsii*), plavúň obyčajný (*Lycopodium clavatum*), mečík škridlicovitý (*Gladiolus imbricatus*), všivec močiarny (*Pedicularis palustris*), vrba rozmarínolistá (*Salix rosmarinifolia*).

Chránených živočíchov sa v území vyskytujú obojživelníky napr. kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), a iné. Z plazov sú to napr. slepúch lámavý (*Anguis fragilis*), jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), užovka obyčajná

(*Natrix natrix*), vretenica obyčajná (*Vipera berus*). Z chránených vtákov v oblasti žijú napr. jastrab lesný (*Accipiter gentilis*), jastrab krahulec (*Accipiter nisus*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), orol krikľavý (*Aquila pomarina*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), sokol lastovičiar (*Falco subbuteo*), slávik červienka (*Erithacus rubecula*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*), drozd čvikotavý (*Turdus pilaris*) a iní. Z cicavcov sa trvalo alebo prechodne vyskytujú vlk obyčajný (*Canis lupus*), jež bledý (*Erinaceus concolor*), kuna lesná (*Martes martes*), jazvec lesný (*Meles meles*), krt (*Talpa europaea*), líška (*Vulpes vulpes*), jeleň (*Cervus elaphus*) a iní.

Z významných biotopov sa v území vyskytujú Kr 9 Vrbové kroviny na záplavových brehoch vôd, Tr 5 Suché dealpínske travinné-bylinné porasty, Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky, Lk 5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach, Ra 6 Slatiny s vysokým obsahom báz, Ls 1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy a iné.³

Ovzdušie

Z hľadiska životného prostredia je kvalita ovzdušia ovplyvnená emisnými záťažami a rozptylovými podmienkami, ktoré sú podmienené orografickými a meteorologickými pomermi, ktoré vykazujú v Košickom kraji značné rozdiely. Kvalita ovzdušia je ovplyvnená najmä činnosťou veľkých priemyselných zdrojov z hutníckeho, chemického, ďalšieho spracovateľského priemyslu a výrobou tepelnej a elektrickej energie.⁶

V obci sa nenachádza žiadna priemyselná prevádzka, ktorá by svojou činnosťou znečisťovala ovzdušie a tým poškodzovala životné prostredie, takéto priemyselné prevádzky sa nachádzajú v 9 km vzdialenom meste Krompachy.

Tabuľka 6 Produkcia emisií základných znečisťujúcich látok v okrese Gelnica (v tonách)

Emisie znečisťujúcich látok (v tonách)	2001	2005	2010	2013	2015	2016	2017	2018
Tuhé emisie	42,0	54,3	10,4	8,3	6,4	5,0	5,2	4,6
Oxid siričitý	25,2	15,0	2,1	1,8	1,1	1,0	1,4	1,4
Oxid dusíka	32,9	20,1	8,6	9,5	7,0	7,0	7,0	6,9
Oxid uhoľnatý	1327,6	1470,3	205,7	31,1	16,9	15,6	16,5	12,2

Zdroj : <http://datacube.statistics.sk/>, 2021

Tabuľka 7 Ročné priemery imisií základných znečisťujúcich látok v regióne (monitorovacia stanica Krompachy ul. SNP)

Imisie základných znečisťujúcich látok (Krompachy)	2002	2005	2010	2013	2015	2016	2017	2018	2019
Olovo (ng/m ³)	129,0	96,9	87,6	-	-	-	-	-	-
Oxid dusičnatý (microg/m ³)	14,7	9,2	13,6	17,2	12	10,6	18,5	18	16,6
Oxid uhoľnatý (microg/m ³)	-	-	1995	2497	2239	1613	2033	1884	1908
PM10 (microg/m ³)	17,5	33,0	41,1	34,8	28,8	23,1	27,4	24,1	25,2

Zdroj : <http://datacube.statistics.sk/>, 2021

Hluk

V zmysle Vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky (MZ SR) č. 549/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí, a vo vonkajšom prostredí, v obytnom území sa hodnotí hluk zo zdrojov ako hluk z dopravy na pozemných komunikáciách, hluk z koľajovej dopravy na železničných dráhach, hluk z leteckej dopravy a hluk z iných zdrojov ako je hluk stacionárnych zdrojov, hluk z priemyselnej, stavebnej a výrobnjej činnosti a hluk z mimopracovných aktivít človeka. Povolené hodnoty hluku zdrojov ciest I. - III. triedy, zberných obecných komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené počas dňa $L_{Aeq,p} = 60$ dB a v noci $L_{Aeq,p} = 50$ dB.⁷ V obci je doprava zabezpečovaná po štátnej ceste III. triedy, s nižšou intenzitou, nakoľko obec je koncovou obcou z hľadiska prejazdnosti a tým nie je zaznamenaný zvýšený hluk z dopravy, taktiež sa v obci nenachádza žiadna priemyselná prevádzka, ktorá by svojou činnosťou spôsobovala tvorbu zvýšeného hluku a tým poškodzovala životné prostredie, ani z okolitých obcí alebo mesta Krompachy nie je zaznamenaná zvýšená intenzita hluku.

Odpadové hospodárstvo

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov (zákon o odpadoch).⁸

Základný nástroj hospodárenia s odpadmi je Program odpadového hospodárstva (POH) Slovenskej republiky, ktorý vypracováva Ministerstvo životného prostredia, následne samosprávny kraj, obec a aj pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce sa zostavuje podľa § 1 Vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch⁹ a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Košického kraja 2016 - 2020, pričom ciele a opatrenia sa realizujú obcou. Obec v súčasnosti nemá spracovaný POH.

Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Na zber zmesového komunálneho odpadu obec využíva 1 veľkoobjemový kontajner 1100 l, taktiež 12 ks 1100 l na triedený zber papiera, plastov, skla a bioodpad a maloobjemové kontajnery (MOK). Odvoz zmesového a taktiež aj separovaného odpadu je zabezpečený v intervaloch min. 1x mesačne, alebo podľa potreby a naplnenia kontajnera. V súčasnosti odvoz a zber komunálneho odpadu v obci na základe zmluvy s obcou zabezpečuje firma Ekover s.r.o. Krompachy.

Obec nemá zriadený zberný dvor, taktiež sa v obci nenachádzajú nelegálne skládky odpadu, ktoré sa obec snaží priebežne pri zistení likvidovať a predchádzať vzniku nových.

Tabuľka 8 Množstvo komunálneho odpadu podľa druhov odpadu (v tonách) okres Gelnica

ROK	2019	2020
Spolu	10 852,20	9 422,94
Papier a lepenka	179,13	209,64
Sklo	320,82	343,73
Viacvrstvé kombinované materiály na báze lepenky	9,91	9,01
Obaly z kovu	9,95	14,15
Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok	0,83	0,83
Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad	0,99	3,84
Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	0,06	0,23
Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	17,76	20,65
Jedlé oleje a tuky	0,98	1,05
Farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky	1,54	2,40
Batérie a akumulátory, netriedené batérie a akumulátory	0,34	0,73
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné, s obsahom nebezp. časti	22,20	23,44
Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné	66,38	118,24
Drevo iné ako uvedené v 20 01 37	3,89	5,39
Plasty	237,21	283,93
Kovy	2 631,20	1 831,30
Biologicky rozložiteľný odpad	1 085,84	704,47
Zmesový komunálny odpad	5 254,13	4 828,31
Objemný odpad	585,82	691,01
Drobný stavebný odpad	421,26	328,96

Zdroj : <http://datacube.statistics.sk/>

Tabuľka 9 Nakladanie s komunálnym odpadom (KO) v okrese Gelnica

	2011	2013	2015	2017	2018	2019	2020
Množstvo KO na obyvateľa (kg/obyv.)	256,95	272,31	294,61	320,42	329,24	339,83	362,63
Množstvo zneškodneného KO na obyvateľa (kg/obyv.)	109,79	131,47	146,18	177,8	202,84	218,38	242,1
Množstvo zneškodneného KO na obyvateľa (kg/obyv.)	147,09	139,94	146,59	142,62	126,4	121,45	120,54
Podiel zhodnocovaného KO z celkového KO (v%)	42,73	48,28	49,62	55,49	61,61	64,26	66,76
Miera recyklácie KO (v%)	8,6	11,75	16,94	25,4	33,8	35,18	39,36
Miera skládkovania KO (v%)	55,29	51,27	49,76	44,51	38,39	35,74	33,24

Zdroj: <http://datacube.statistics.sk/>

Ochrana proti povodňam

Starostlivosť o vodu je vymedzená zákonom č. 51/2018 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov, ktorý vytvára podmienky na ochranu povrchových a podzemných vôd, vrátane vodných a krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich hospodárne a účelné využívanie.¹⁰

V katastri obce Hrišovce nachádzajú lokality, ktoré sú v čase dlhotrvajúcich zrážok alebo príválových dažďov potenciálne ohrozené povodňami – ide o lokality v intraviláne obce pozdĺž potoka Slatvinka. Tento potok je síce z väčšej časti regulovaný, v kritických situáciách však môže predstavovať potenciálne riziko z hľadiska ohrozenia života a majetku.

2.1.7 OBYVATEĽSTVO

Demografická štatistika poskytuje rozhodujúci podiel informácií o obyvateľoch obce Hrišovce ako celku – o jeho stave, štruktúre, ako aj charakteristikách v konkrétnom časovom období.

Zdroje informácií o obyvateľstve boli rôzne, za nosné boli považované informácie získané z evidencie Štatistického úradu SR a ÚPSVaR.

Celkový počet obyvateľov obce Hrišovce dosiahol k 31.12.2020 celkom 288 obyvateľov, pričom z uvedeného počtu bolo 133 mužov (46%) a 155 žien (54%), s hustotou obyvateľstva 36 osôb na km², priemerný vek na obyvateľa je 43 rokov s indexom starnutia 1,46.

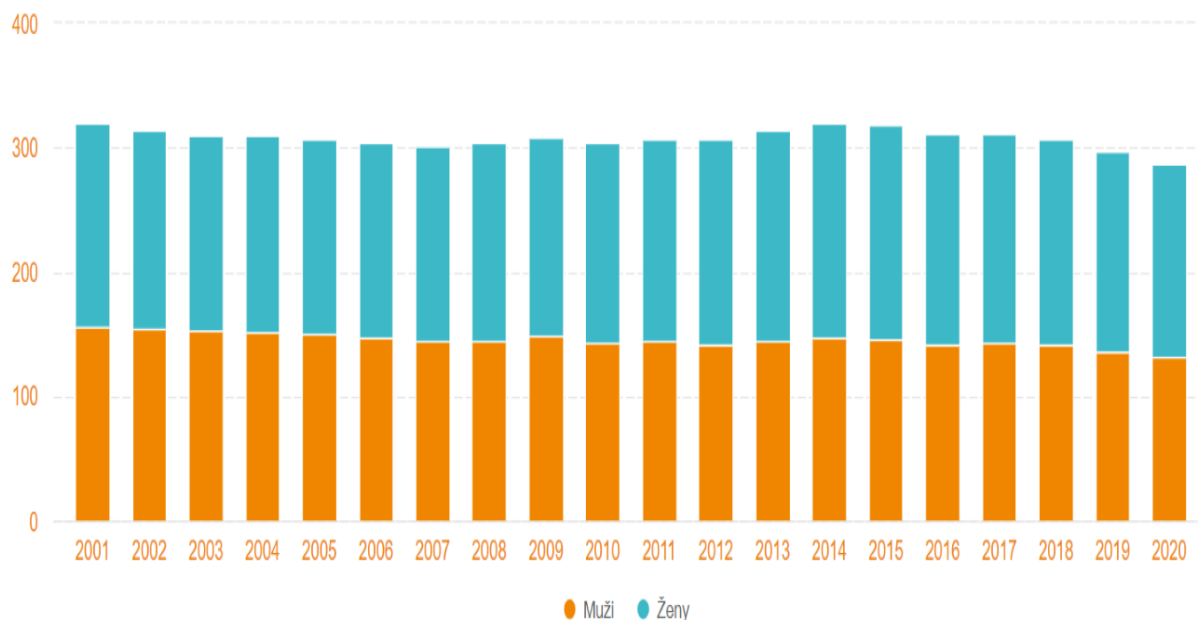
Tabuľka 10 Vývoj počtu obyvateľov podľa pohlavia v obci Hrišovce

HRIŠOVCE	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Muži	144	145	143	145	148	146	143	144	142	137	133
Ženy	160	162	165	169	172	173	169	168	165	160	155
Spolu:	304	307	308	314	320	319	312	312	307	297	288

Zdroj: Štatistický úrad SR

V sledovanom období v obci Hrišovce bol zaznamenaný pokles počtu obyvateľov (o 16 osôb). Počet mužov sa za sledované obdobie znížil o 11 osôb a počet žien sa znížil o 5 osôb.

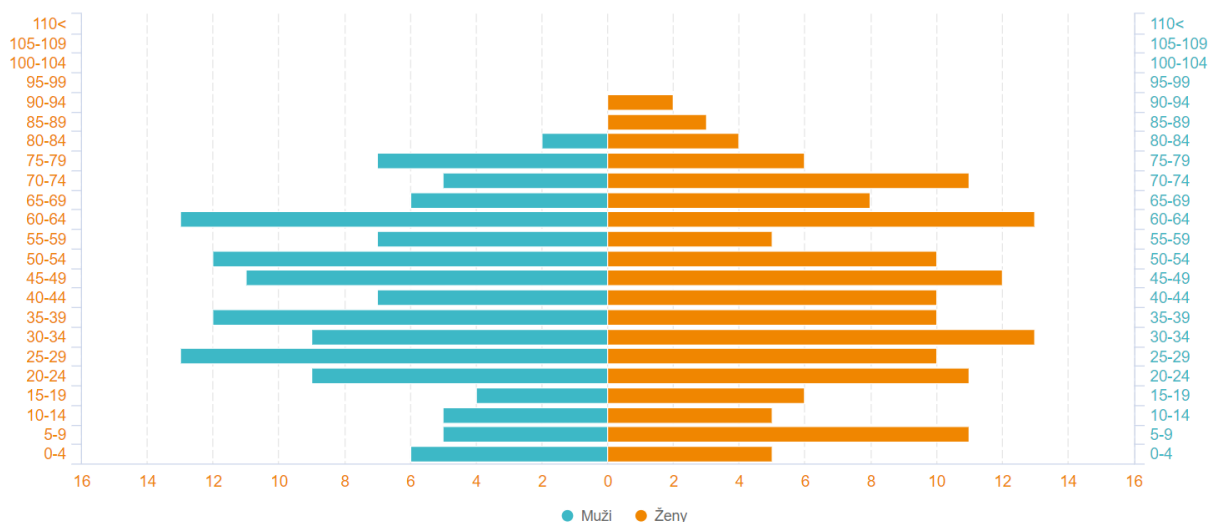
Graf 1 Zastúpenie mužov a žien na celkovom počte obyvateľov obce Hrišovce (vývoj v období rokov 2001-2020)

Zdroj : <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html?obec=SK0421526509>

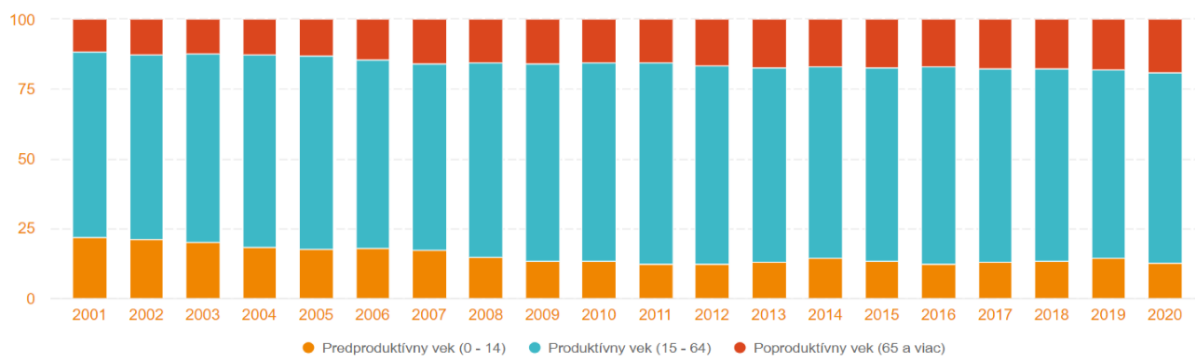

Graf 2 Veková pyramída obce Hrišovce k 31.12.2020

Zdroj : <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html?obec=SK0421526509>

Graf 3 Ekonomická štruktúra obyvateľov z hľadiska veku v obci Hrišovce od r. 2001 (v%)

Zdroj : <https://mojaobec.statistics.sk/html/sk.html?obec=SK0421526509>

Tabuľka 11 Veková štruktúra obyvateľov obce

Rok	Počet obyvateľov	Priemerný vek	Predproduktívny vek (0 – 14 rokov) %	Produktívny vek (15 – 64 rokov) %	Poproduktívny vek (65 a viac rokov) %	Index starnutia %
1996	318	34,53	22,01	68,24	9,75	44,29
2000	307	35,9	22,15	65,8	12,05	54,41
2005	308	38,02	17,86	69,48	12,66	70,91
2010	304	40,0	13,49	71,05	15,46	114,63
2015	319	40,21	13,48	69,59	16,93	125,58
2020	288	43,05	12,85	68,4	18,75	145,95

Zdroj : <http://datacube.statistics.sk/>

V roku 2020 bolo v obci Hrišovce z celkového počtu 288 obyvateľov:

- v predproduktívnom veku 37 obyvateľov (12,85%)
- v produktívnom veku 197 obyvateľov (68,4%),
- v poproduktívnom veku 54 obyvateľov (18,75%)
- s indexom starnutia (IS) 145,95%

Štatistické údaje o obyvateľoch obce preukazujú, že index starnutia sa neustále zvyšuje a štruktúra obyvateľstva obce je v dôsledku stagnácie počtu obyvateľov predproduktívneho veku oproti stálej prevahe poproduktívneho obyvateľstva a v blízkej budúcnosti naznačuje demografický problém, kde pomocou by bolo nárast počtu mladých rodín.

Tabuľka 12 Vývoj osôb v poproduktívnom veku od r. 1996

Vývoj osôb v poproduktívnom veku (65+, %) / ROK	1996	2000	2005	2010	2015	2018	2020
HRIŠOVCE	9,75	12,02	12,66	15,46	16,93	17,26	18,75
okres Gelnica	7,59	8,56	9,72	10,05	11,76	13,76	15,46
kraj Košice	10,31	10,71	10,95	11,42	13,26	14,82	15,78
SR	11,09	11,47	11,74	12,38	14,45	16,04	17,07

Zdroj : <http://datacube.statistics.sk/>

Slovensko patrí medzi európske krajiny s najrýchlejšie starnúcim obyvateľstvom (podľa populačných prognóz Eurostatu), kde súčasný pomer počtu obyvateľov v poproduktívnom veku oproti produktívnemu veku je 1:4,1, s predpokladom do roku 2030 na úrovni 1:3,0, v dôsledku čoho čelí Slovensko výzvam spojených so znižovaním populácie späťtými s negatívnymi dôsledkami pre systém sociálneho zabezpečenia a zdravotnej starostlivosti. Podľa odhadov z okresov východného Slovenska za posledných 10 rokov sa do zahraničia vysťahovalo asi 6% hlavne vysokoškolsky vzdelaných mladých ľudí do 30 rokov.¹¹

Prírodný prírastok - migrácia obyvateľstva

Najviac detí sa v obci narodilo v rokoch 2011 a 2014. Naopak najnižšia pôrodnosť bola zaznamenaná v rokoch 2010, 2012 a 2016. Najväčší prírodný prírastok obyvateľstva dosiahla obec v rokoch 2008 a 2016. Celkový prírastok obyvateľstva bol najnižší v roku 2013. Najvyšší celkový prírastok dosiahla obec v roku 2013 a 2014.

Tabuľka 13 Prehľad stavu a pohybu obyvateľstva v obci Hrišovce

Hrišovce	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Narodení	1	6	1	4	6	2	1	2	3	3	-
Zomretí	7	5	1	2	3	5	7	1	4	8	2
Prírodný prírastok obyvateľstva	-6	1	0	2	3	-3	-6	1	-1	-5	-2
Prist'ahovaní na trvalý pobyt	2	3	4	5	3	4	3	5	3	2	-
Vyst'ahovaní z trvalého pobytu	1	-	3	1	-	2	4	6	7	7	7
Migračné saldo	1	3	1	4	3	2	-1	-1	-4	-5	-7
Celkový prírastok obyvateľstva	-5	4	1	6	6	-1	-7	0	-5	-10	-9
Počet obyvateľov obce	304	307	308	314	320	319	312	312	307	297	288

Zdroj: Štatistický úrad SR

Národnostná štruktúra obyvateľstva

V obci žijú podľa sčítania občanov slovenskej, českej, nemeckej, poľskej a obyvatelia nezistenej národnosti. Podľa SODB 2011 sa najviac, 275 obyvateľov obce (cca 95,49 %) hlásilo k slovenskej národnosti, 1 obyvateľka k českej a u 12 obyvateľov obce národnosť nebola zistená.

Tabuľka 14 Obyvateľstvo podľa pohlavia a národnosti k 31.12.2020

NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA	MUŽI	ŽENY	SPOLU
Slovenská	127	148	275
Česká	0	1	1
Iná a nezistená	6	6	12
SPOLU	133	155	288

Zdroj: Štatistický úrad SR

Náboženská štruktúra obyvateľov v obci

Podľa údajov zo SODB 2011 z hľadiska náboženského vyznania obyvateľstva dominujú v obci obyvatelia, ktorí sa hlásia k rímskokatolíckej cirkvi (tvoria 91,4 % obyvateľstva obce). Ku gréckokatolíckej cirkvi sa hlási 5 obyvateľov, bez vyznania je 5 obyvateľov, iné 1 obyvateľka a pri 15 obyvateľoch obce sa nepodarilo zistiť náboženské vyznanie.

Tabuľka 15 Náboženské vyznanie

NÁBOŽENSKÉ VYZNANIE	MUŽI	ŽENY	SPOLU
Rímskokatolícka cirkev	131	146	277
Gréckokatolícka cirkev	3	2	5
Bez vyznania	2	3	5
Iné	0	1	1
Nezistené	9	6	15
SPOLU	145	158	303

Zdroj: Štatistický úrad SR 2021, SODB 2011

2.1.8 HOSPODÁRSKE POMERY, PODNIKATEĽSKÉ PROSTREDIE A ZAMESTNANOSŤ

Na Slovensku sa najvyspelejšie regióny sa nachádzajú v jeho západnej a najzaostalejšie v jeho východnej časti, pričom úroveň rozvoja smerom od západu na východ postupne klesá (najmä čo sa týka ukazovateľov ako tvorba HDP, miera nezamestnanosti, ekonomická aktivita obyvateľstva, príjmy obyvateľstva, tvorba nových pracovných miest, ale aj infraštruktúrne vybavenie regiónov, kvalita domového a bytového fondu a pod). Polohová atraktivita obce Hrišoviec ležiacej v mierne hornatom prostredí východného Slovenska, ako koncová obec, so slabou dopravnou infraštruktúrou, je z hľadiska pritiahnutia potenciálu investícií slabá. Najväčší potenciál pre pritiahnutie prípadných investícií má obec najmä do zariadenia cestovného ruchu a v priemyselnej výrobe by to mohol byť podnik na spracovanie drevnej hmoty, príp. na výrobu výrobkov z dreva.

Poloha obce vo vzťahu k regionálnym ekonomickým centráм a vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre regionálneho a nadregionálneho významu je taktiež nevýhodná. Výraznejšie ekonomické centrum najbližšie k Hrišovciam predstavuje 9 km vzdialené mesto Krompachy (aj napriek tomu, že obec leží v okrese Gelnica). Vzdialenosť k diaľnici D1 v obci Široké

vo vzdialenosti 13,9 km a v obci Spišské Podhradie vo vzdialenosti 23,2 km, ktorá ďalej napája významnejšie ekonomické štruktúry.

Poľnohospodárstvo, lesné a pozemkové hospodárstvo, priemysel

V štruktúre poľnohospodárskej pôdy v katastri obce prevládajú trvalé trávne porasty o rozlohe 263,23 ha. Orná pôda sa v obci nachádza na rozlohe 24,08 ha a záhrady len na rozlohe 5,54 ha. V obci je poľnohospodárske družstvo Kluknava s rozsiahlymi plochami trvalo trávnatých porastov o rozlohe 236 ha zaoberajúce sa živočíšnou výrobou so zameraním na chov oviec a rastlinnou poľnohospodárskou výrobou, aj vzhľadom na hornatosť terénu. Najväčšie plochy v rámci katastra Hrišoviec zaberajú lesné pozemky – 495,15 ha. Lesné a pozemkové hospodárstvo v katastri obce Hrišovce obhospodarováva pozemkové spoločenstvo Hrišovce o rozlohe 457,34 ha, nachádzajúce sa v lesnej oblasti 40 (Branisko) a je súčasťou lesného celku Lesy na LHC Spišské Vlachy so zastúpením listnatých drevín na 75% (s prevahou buk 61%) a ihličnaté s 25% zastúpením (s prevahou borovice 14% a smreka 7%). Pozemkové spoločenstvo susedí s lesnými pozemkami obce Richnava, Víťaz, Vojkovce a Kaľava.

Z hľadiska priemyselnej výroby sa v Hrišovciach žiadne podniky ani miestne dielne – napr. stolárstvo kovovýroba a pod. nenachádzajú.

Základná socioekonomická charakteristika obyvateľstva

Z údajov o ekonomickej aktivite občanov obce zo ŠÚ SR 2021, SODB 2011 vyplýva, že miera ekonomickej aktivity (podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov 121 na počte obyvateľov v produktívnom a poproduktívnom veku 262) v obci Hrišovce je 46,18 %. Zo 121 ekonomicky aktívnych osôb v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 bolo 101 pracujúcich osôb, pracujúci dôchodcovia boli 2, na materskej dovolenke boli 2 osoby a 16 obyvateľov bolo nezamestnaných.

Z 303 obyvateľov obce bolo 85 dôchodcov (pracujúcich aj nepracujúcich spolu), čo predstavuje 28,05 % obyvateľstva. Ďalšiu skupinu (24,75 %) všetkých obyvateľov tvorili deti do 16 rokov a študenti stredných a vysokých škôl.

Tabuľka 16 Ekonomická aktivita obyvateľstva

		Počet	%
Počet obyvateľov		303	100%
Narodení v obci bydliska		169	55,8%
Osoby nezávislé		215	70,95%
z toho	Osoby ekonomicky aktívne spolu	121	39,93%
	Osoby na materskej dovolenke	2	0,66%
	Pracujúci dôchodcovia	2	0,66%
	Nezamestnaní	16	5,28%
Osoby na rodičovskej dovolenke		9	2,97%
Nepracujúci dôchodcovia		83	27,39%
Ostatní nezávislí		2	0,66%
Osoby závislé spolu		88	29,04%
z toho	Deti do 16 rokov	41	13,53%

	Študenti stredných škôl	23	7,59%
	Študenti vysokých škôl	11	3,63%
Ostatní závislí, nezistení		13	4,29%

Zdroj: Štatistický úrad SR 2021, SODB 2011

V obci je zastúpenie najmä drobných živnostníkov. Ich existencia na území obce značne vplýva na finančné možnosti obce a obyvateľstva. Všetky podnikateľské subjekty pôsobia na komerčnej báze. Niektorí podnikatelia majú len sídlo v obci a svoju podnikateľskú aktivitu vykonávajú mimo obce.

Tabuľka 17 Aktuálna odvetvová štruktúra subjektov evidovaných v obci

Odvetvie	Počet prevádzok
Služby	13
Služby v lesníctve	9
Ostatné spoločnosti	4
Spoločnosti s.r.o	2
Maloobchod	2
Poľnohospodárstvo	1

Zdroj: <https://www.vsetkyfirmy.sk/>

V obci chýbajú možnosti zamestnávať obyvateľov s najnižším vzdelaním a časť obyvateľov obce dochádza za prácou do zahraničia.

Tabuľka 18 Počty ekonomicky aktívnych právnických osôb (PO) a fyzických osôb – podnikateľov (FO-P) pôsobiach v obci k 31.12.

Typ jednotky/rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PO zisková	3	3	3	3	4	3	4	5
PO nezisková	3	3	1	1	3	3	2	2
FO-P, živnostník	12	9	8	8	5	8	8	6
FO-P, slobodné povolanie	1	1	1	1	1	1	2	1
FO-P, samostatne hospodáriaci roľník	3	2	1	1	2	1	1	1
SPOLU	22	18	14	14	15	16	17	15

Zdroj : Štatistický úrad SR

Zamestnanosť a mzdy

Odvetvie ekonomickej činnosti podľa tabuľky uvádza druh výroby alebo činnosti podniku alebo iného subjektu, ktorú obyvateľ aktuálne alebo v poslednom pracovnoprávnom vzťahu vykonával. Vzťahuje sa na obyvateľov starších ako 16 rokov, ktorí už niekedy pracovali. Podľa SODB 2011 najväčšiu časť zo 121 ekonomicky aktívnych obyvateľov (EAO) Hrišoviec predstavovali pracujúci v službách – verejná správa, vzdelávanie, zdravotníctvo a soc. služby spolu 23 osôb; 38,01% z celkového počtu EAO odvetví priemyselnej výroby (18 obyvateľov; 14,87 % z celkového počtu EAO). V poradí druhé a tretie najvýznamnejšie odvetvia v Hrišovciach predstavujú odvetvia veľkoobchodu a maloobchodu (23 EAO; 12 %) a poľnohospodárstva, lesníctva a ťažby dreva (18 EAO; 10 %). V oblasti dodávky energií

a odpadového hospodárstva nepracoval žiaden EAO.

Rovnako ako v iných obciach, aj v Hrišovciach zohráva významnú úlohu v otázke zamestnanosti obyvateľstva dochádzka do zamestnania.

Tabuľka 19 Zamestnanosť obyvateľov obce podľa odvetvia ekonomickej činnosti

Odvetvie ekonomickej činnosti - obec HRIŠOVCE	Ekonomicky aktívne osoby (EAO)			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
Hrišovce				
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby	3	3	6	3
Lesníctvo a ťažba dreva	5	0	5	5
Ťažba uhlia a lignitu	1	0	1	1
Výroba potravín	0	2	2	1
Výroba nápojov	1	0	1	1
Výroba chemikálií a chemických produktov	0	2	2	1
Výroba a spracovanie kovov	1	0	1	1
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	1	0	1	1
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	5	7	12	10
Výroba elektrických zariadení	0	2	2	2
Výroba strojov a zariadení i. n.	1	0	1	1
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	2	0	2	2
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1	0	1	0
Špecializované stavebné práce	10	0	10	9
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	4	4	8	8
Pozemná doprava a doprava potrubím	3	2	5	5
Skladové a pomocné činnosti v doprave	0	1	1	0
Poštové služby a služby kuriérov	0	2	2	2
Ubytovanie	1	0	1	0
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	1	0	1	1
Činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie	1	0	1	1
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	1	0	1	1
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodk. zabezpečenia	0	1	1	0
Činnosti v oblasti nehnuteľností	6	2	8	6
Právne a účtovnícke činnosti	1	1	2	2
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie	0	1	1	1
Prenájom a lízing	0	1	1	1
Sprostredkovanie práce	1	0	1	1
Bezpečnostné a pátracie služby	1	1	2	2
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	1	0	1	1
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	4	2	6	6
Vzdelávanie	3	5	8	5
Zdravotníctvo	2	4	6	6
Sociálna práca bez ubytovania	0	4	4	4
Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	1	0	1	1
Nezistené	8	3	11	5
Spolu	71	50	121	98

Zdroj : ŠU SR 2021, SODB 2011

Tabuľka 20 Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca

	2016	2017	2018	2019	2020
Okres Gelnica	760	804	858	935	948
Košický kraj	972	1025	1110	1179	1238
Slovenská republika	1034	1095	1171	1266	1324

Zdroj : Štatistický úrad SR

Podnikateľské subjekty pôsobiace v obci a zamestnávajúce časť ekonomicky aktívneho obyvateľstva sú uvedené v prílohe č. 2 (Formulár 10 (A 7) - Evidencia podnikateľských subjektov – samostatná príloha).

Zoznam mimovládnych organizácií pôsobiacich v obci, ktoré sa zaoberajú rôznymi aktivitami sú uvedené v prílohe č. 3 (Formulár 11 (A 8) - Evidencia mimovládnych organizácií – samostatná príloha).

Nezamestnanosť

Výrazným sociálno-ekonomickým javom spojeným s existenciou trhu práce je nezamestnanosť. Tá predstavuje jednak vážny ekonomický problém, pretože reprezentuje stratenú potenciálnu hodnotu celej ekonomiky, no zároveň je i významným sociálnym indikátorom, pretože, ako to dokazujú viaceré štúdie, je spojená s takými spoločenskými javmi, ako je zvýšená rozvodovosť, kriminalita, zlé mentálne a fyzické zdravie, rôzne sociálno-patologické javy a pod.

Existencia nezamestnanosti má teda silný vplyv na život samotných nezamestnaných. Strata zamestnania prináša pre jednotlivca rôzne negatívne dôsledky, ktoré sa netýkajú len poklesu životnej úrovne, spojeného s poklesom príjmu, ale aj výrazných zmien v každodennom živote, spoločenských vzťahoch, hodnotách, v sociálnych inštitúciách (najmä v rodine). Nezamestnaní majú menej priestoru pre prijímanie zásadných rozhodnutí o svojom živote a menšiu šancu rozvíjať svoje zručnosti. S výskytom nezamestnanosti, najmä dlhodobej, hrozí pre jednotlivca riziko asociálneho správania, spôsobené nadbytkom času, nudou, nedostatkom programu a povinností a vylúčením zo spoločnosti. Medzi najcitlivejšie a najzávažnejšie dôsledky nezamestnanosti patrí výskyt chudoby a zhoršenie zdravotného stavu a psychického zdravia. Chudoba a nezamestnanosť sú totiž veľmi úzko korelujúce fenomény, spôsobujúce jednotlivcom ťažké sociálne a psychologické dôsledky.

Tabuľka 21 Celkový počet uchádzačov o zamestnanie v obci Hrišovce k 31.12.2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet evidovaných uchádzačov	23	14	21	20	22	21	14	8	5	6
Z toho ŽENY	5	3	7	7	7	7	5	2	3	3
z toho dlhodobo nezamestnaní	10	7	5	7	8	7	6	4	2	0

Zdroj: ÚPSVaR 2021

Celkový počet uchádzačov o zamestnanie v obci od r. 2014 klesá, pričom k 31.12.2019 boli z obce Hrišovce evidovaní 6 nezamestnaní občania, z toho 3 ženy. Taktiež z hľadiska dlhodobej nezamestnanosti došlo k poklesu nezamestnaných od r. 2010, kde v r. 2019 nebol takýto uchádzač o zamestnanie z obce Hrišovce.

2.1.9 CESTOVNÝ RUCH

Cestovný ruch je odvetvie hospodárstva, na realizácii ktorého sa podieľa mnoho ďalších oblastí, zameraných na cestovanie, pobyt a stravovanie vo voľnom čase, delí sa na základe destinácií, medzi ktoré patria more, zážitkový turizmus, športový turizmus, hory, náboženský turizmus, ale aj kúpele, rekondičné pobyty, a rôzne zariadenia navštevované klientmi, ktorých pobyt je pre nich súčasťou liečby.¹²

Obec Hrišovce sa nachádza relatívne ďaleko od najatraktívnejšieho turistického regiónu v rámci Slovenska – Tatier a tiež Slovenského raja (v zmysle – ťažko očakávať, že turista, ktorý by chcel navštíviť TANAP alebo Slovenský raj, by sa ubytoval práve v Hrišovciach, keďže priamo v týchto NP ležia obce s lepšou ponukou ubytovacích a stravovacích kapacít ako aj lepšou dostupnosťou turistických chodníkov). Obec teda z hľadiska pritiažnutia turistov nemá veľmi výhodnú polohu, keďže významné oblasti cestovného ruchu v okolí – Národný park Slovenský raj a Tatranský národný park a sú od obce značne vzdialené.

Neďaleko obce je významný súbor národných kultúrohistorických pamiatok zapísaných od r. 1993 v zozname svetového dedičstva UNESCO pod názvom „Spišský hrad a pamiatky okolia“, do ktorého patrí Spišský hrad, Spišská Kapitula, Spišské Podhradie a kostol sv. Ducha v Žehre. Okrem pamiatok UNESCO sa v okolí Hrišoviec nachádzajú pamiatkové rezervácie v Spišskej Kapitule (komplex cirkevných budov) a v Levoči (námestie).¹³

Lokalizačné predpoklady rozvoja CR priamo v katastri obce Hrišovce sú na slabej úrovni, v obci nie je žiadna ponuka stravovacích a ubytovacích služieb pre turistov ako aj ponuka možností trávenia voľného času. V blízkom okolí obce je však viacero možností trávenia voľného času (napr. zimná turistika – vleky v zimnom stredisku Plejsy v neďalekých Krompachoch a iné). Z hľadiska prírodných predpokladov majú turisti v prírode v katastri obce Hrišovce a v jej bezprostrednom okolí možnosť nad obcou navštíviť studničku minerálnej vody, ktorá je zanedbaná a nedostatočne propagovaná, z aktivít je možnosť turistiky, cykloturistiky, poľovania a hubárčenia. Celkovo však možno konštatovať, že cestovný ruch pravdepodobne nebude v najbližšom období zohrávať pre obyvateľov Hrišovce dôležitejšiu úlohu ako zdroj príjmov.

V obci sa nachádza pohostinské zariadenie, ale nenachádza sa v nej žiadne ubytovacie zariadenie, žiadne stravovacie zariadenie ani reštauračné služby.

2.1.10 ŠKOLSTVO A VZDELANIE

V Hrišovciach sa žiadna škola ani školské zariadenie nenachádza. Najbližšia materská škola sa nachádza v obci Richnava a základná škola sa nachádza v Kluknave (s ktorou má obec Hrišovce zriadený spoločný školský obvod). Najbližšie stredné školy, ktoré môžu študenti z Hrišoviec navštevovať, sa nachádzajú najmä v Krompachoch, Spišskej Novej Vsi, Gelnici, Prakovciach, Prešove a Košiciach.

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Úroveň vzdelania obyvateľov priamo ovplyvňuje tvorbu spoločenských hodnôt v obci. Vzdelaní obyvatelia sa aktívnejšie zapájajú do rozvojového procesu nepriamo napr.

prostredníctvom záujmových spolkov a združení, ale aj priamo prostredníctvom členstva napr. v obecnom zastupiteľstve, alebo účelových komisiách.

Z hľadiska vzdelanostnej úrovne bolo podľa údajov zo SODB 2011 v obci najviac zastúpené obyvateľstvo, ktoré má úplné stredné odborné vzdelanie (s maturitou), spolu 56 obyvateľov (18,48%), učňovské vzdelanie (bez maturity), spolu 52 obyvateľov (17,16%), so základným vzdelaním 48 obyvateľov (15,84%), bez vzdelania 38 obyvateľov (12,54%), vysokoškolské vzdelanie 37 obyvateľov (12,21%) a u 14 obyvateľov (4,62%) nebolo zistené ich vzdelanie.

Tabuľka 22 Najvyššie dosiahnuté vzdelanie

NAJvyššie DOSIAHNUTÉ VZDELANIE		MUŽI	ŽENY	SPOLU
Základné		16	32	48
Učňovské (bez maturity)		38	14	52
Stredné odborné (bez maturity)		22	17	39
Úplné stredné učňovské (s maturitou)		0	1	1
Úplné stredné odborné (s maturitou)		22	34	56
Úplné stredné všeobecné		4	8	12
Vyššie odborné vzdelanie		4	2	6
Vysokoškolské bakalárske		1	7	8
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské		11	17	28
Vysokoškolské doktorandské		1	0	1
Vysokoškolské spolu		13	24	37
Študijný odbor	Prírodné vedy	0	2	2
	Technické vedy a náuky I (baníctvo, hutníctvo, strojárstvo, informatika a VT, elektrotechnika ...)	7	3	10
	Technické vedy a náuky II (texilná v., spracov. kože, dreva, plastov, výroba hud. nástrojov ...)	1	2	3
	Poľnohospodársko-lesnícke a veterinárne vedy a náuky	1	0	1
	Zdravotníctvo	0	2	2
	Spoločenské vedy, náuky a služby I (filozof., ekon., polit., a právne vedy, ekonomika a manažment ...)	3	8	11
	Spoločenské vedy, náuky a služby II (histor., filiológ., pedag. a psych. vedy, publicistika ...)	1	6	7
	nezistený	0	1	0
Bez školského vzdelania		19	19	38
Nezistené		7	7	14
SPOLU		145	158	303

Zdroj: Štatistický úrad SR 2021, SODB 2011

2.1.11 ZDRAVOTNÍCTVO

Zdravotná starostlivosť je obyvateľom obce Hrišovce poskytovaná najmä v ambulanciách základnej zdravotnej starostlivosti nachádzajúcich sa v susednej obci Kluknava, kde je pre obyvateľov dostupná aj lekáreň. V Kropachoch a Margecanoch sídli záchranná zdravotná služba s územnou pôsobnosťou pre Hrišovce. Špecializované zdravotnícke ambulancie sa nachádzajú najmä v Gelnici, taktiež v Kropachoch a Spišskej Novej Vsi, v kde sú lokalizované aj nemocnice.

Tabuľka 23 Zdravotnícka infraštruktúra v obci

Praktický lekár pre dospelých	NIE
Praktický lekár pre deti a dorast	NIE
Stomatologická ambulancia	NIE
Gynekologická ambulancia	NIE
Lekárne	NIE
Záchranná zdravotná služba	NIE

Zdroj : Obecný úrad

2.1.12 SOCIÁLNA OBLASŤ

Pre obyvateľov obce k zásobovaniu potravinami a základným spotrebným tovarom je k dispozícii predajňa zmiešaného tovaru, ktorá sa nachádza v budove obecného úradu. V obci je funkčný dobrovoľný hasičský zbor, ktorý sídli v obecnej budove v strede obce a na základe svojho materiálového vybavenia a početnosti svojich členov je zaradený do kategórie „D“. Pošta sa v obci nenachádza. Najbližšia pobočka banky a zdravotnej poisťovne sa nachádza v Krompachoch.

Tabuľka 24 Sociálna infraštruktúra v obci

Kostol	ÁNO
Cintorín	ÁNO
Kultúrny dom	ÁNO
Kultúrno-spoločenské centrum	ÁNO
Knižnica	ÁNO
Futbalové ihrisko	NIE
Detiské ihrisko	ÁNO
Multifunkčné ihrisko	NIE
Zariadenie sociálnych služieb	NIE
Pošta	NIE
Predajňa zmiešaného tovaru	ÁNO
Pohostinstvo	ÁNO
Bankomat	NIE
Stanica Hasičského a záchranného zboru	NIE
Dobrovoľný hasičský zbor obce	ÁNO

Zdroj : Obecný úrad

Sociálna infraštruktúra v obci je nastavená k potrebám obyvateľstva podľa finančných možností obce.

Poskytovanie **sociálnych služieb** upravuje zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje podmienky, postupy a formy poskytovania rôznych druhov sociálnych služieb ako aj povinnosti poskytovateľov s cieľom podpory, sociálneho začlenenia občanov a uspokojovania sociálnych potrieb ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. **Nepriaznivá sociálna situácia** podľa zákona o sociálnych službách je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z dôvodov, že osoba :

- nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,

- z dôvodu zlého spôsobu života, životných návykov, závislosť na návykových látkach alebo návykových škodlivých činností,
- pre ohrozenie jej vývoja v dôsledku jej zdravotného postihnutia, ak ide o dieťa do 7 rokov veku,
- je ťažko zdravotne postihnutá alebo má nepriaznivý zdravotný stav,
- dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- vykonáva opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo sa stala obeťou správania iných fyzických osôb,
- zotrúva v priestorovo segregovanej lokalite s prítomnosťou koncentrovanej a generačne reprodukovanej chudoby,
- stratila bývanie alebo je stratou bývania ohrozená.

Sociálne služby sa podľa zákona o sociálnych službách poskytujú prostredníctvom odborných, obslužných a ďalších činností, ktoré je poskytovateľ povinný poskytnúť. Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do niekoľkých skupín, v závislosti od povahy a nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené.¹⁴

V obci nepôsobí sociálne zariadenie, v ktorom je možné zabezpečiť sociálnu službu občanom odkázaným v zariadení a pobytové sociálne služby sú najbližšie v Spišských Vlachoch, Gelnici, Prakovciach, Spišskej Novej Vsi, Košiciach alebo v Prešove, kde je možnosť zabezpečiť sociálnu službu v zariadení.

Opatrovateľská služba nie je v prevádzkovaná obcou a na koordináciu sociálnych služieb v obci nie je vytvorená funkcia sociálneho pracovníka k poskytovaní základného sociálneho poradenstva, mapovanie občanov, ktorý potrebujú sociálne služby, posudzovanie problémov fyzickej osoby alebo rodiny, odporúčanie a sprostredkovanie odbornej sociálnej pomoci.

Tabuľka 25 Veková štruktúra osôb uznaných za ŤZP – stav k 31.12.2020

Počet fyzických osôb s ŤZP	Muži	Ženy	Spolu
vo veku do 7 rokov	0	0	0
vo veku od 7 do 18 rokov	1	0	1
vo veku od 19 do 65 rokov	14	10	24
vo veku od 66 – 80 rokov	10	11	21
vo veku nad 80 rokov	1	5	6
Spolu	26	26	52

Zdroj: ÚPSVaR SR

V obci Hrišovce bolo k 31.12.2020 uznaných evidovaných spolu 52 osôb s ťažkým zdravotným postihnutím (ďalej iba ŤZP) a bolo ÚPSVaR vydaných 15 preukazov osobám s ťažkým zdravotným postihnutím a 31 preukazov osobám s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom (ďalej iba ŤZP-S).

Tabuľka 26 Počet poberateľov - peňažné príspevky (PP) na kompenzáciu podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu (PPnK) s trvalým pobytom v obci Hrišovce

Príspevok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PP na opatrovanie	19	20	16	17	14	13	13	13	13	11
PPnK zvýšených výdavkov - dieťa	6	5	6	7	7	7	8	9	9	9
PPnK zvýšených výdavkov - hygiena alebo opotrebovanie	29	27	26	27	24	24	21	21	20	17
PPnK zvýšených výdavkov - prevádzka OMV	30	29	31	34	33	34	30	32	31	30
PP na kúpu pomôcky	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0
PP na kúpu zdvíhacieho zariadenia	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
PP na úpravu rodinného domu	0	0	0	2	0	2	0	1	0	0
PP na osobnú asistenciu	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1
PP na opravu pomôcky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
PP na kúpu osobného mot. vozidla	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0

Zdroj: ÚPSVaR

Pre sociálne skupiny seniorov a ťažko zdravotne postihnuté osoby sa opatrovateľská služba v súčasnosti zabezpečuje hlavne rodinnými príslušníkmi v domácom prostredí s využitím systému sociálneho zabezpečenia a pomoci formou peňažného príspevku na opatrovanie z ÚPSVaR a k 31.12.2020 bola takáto sociálna služba poskytovaná 11 občanom obce. V obci taktiež pôsobí neverejný poskytovateľ opatrovateľskej služby – n. o. OÁZA, Široké č. 175, pričom terénnou formou v súčasnosti poskytuje sociálne opatrovateľské služby 3 občanom obce.

Vzhľadom na demografický vývoj v obci, s nárastom občanov poproduktívneho veku je potrebné dopĺňať vhodné formy poskytovania sociálnych služieb v obci, kde vhodnou alternatívou môže byť permanentné zabezpečenie opatrovateľskej služby a stravovania s cieľom zotrvania prijímateľov sociálnych služieb v domácom prostredí, vytvorením podmienok na kvalitný a plnohodnotný život a ich spoločenský a kultúrny rozvoj.

Obec má obmedzené finančné možnosti, ale podporuje snahu subjektov, ktoré poskytujú sociálne služby potrebné v obci pre občanov, pričom obec poskytuje tieto sociálne služby :

- základné sociálne poradenstvo

- pomoc zabezpečenia stravovania odkázaných osôb
- pomoc pri zamestnávaní dlhodobo nezamestnaných občanov v spolupráci s ÚPSVaR
- pomoc rodinám v krízových situáciách napr. živelná pohroma, rodinná tragédia a pod.

V sociálnej oblasti má obec vypracovaný „Komunitný plán sociálnych služieb obce Hrišovce na obdobie rokov 2021 – 2026“ slúžiaci k pomoci občanom, ktorí sú odkázaní alebo potrebujú sociálne služby.¹⁵

2.1.13 KULTÚRA

Obec o dianí v obci informuje obyvateľstvo a širokú verejnosť prostredníctvom internetovej stránky www.hrisovce.sk, kultúrny život v obci počas roka nie je veľmi bohatý.

Tabuľka 27 Kultúrne aktivity v obci počas roka

Mesiac	Kultúrna aktivita
jún	juniáles
október	Deň úcty k starším
december	Mikuláš

Zdroj : Obecný úrad

Obec má vybudované spoločensko – kultúrne centrum, v ktorom je zriadená aj knižnica. Kultúrny život v obci nie je počas roka veľmi bohatý (čo je však vzhľadom na veľkosť obce prirodzené). V Hrišovciach nepôsobí žiadny ochotnícky folklórny ani divadelný súbor.

Tabuľka 28 Infraštruktúra kultúry obce Hrišovce

Kultúrna vybavenosť	Áno/Nie
Knižnica	Áno
Kultúrny dom	Áno
Spoločensko – kultúrne centrum	Áno
Múzeum	Nie
Kostol	Áno
Pamätná izba	Nie
Cintorín	Áno
Sobášna sieň	Nie
Dom smútku	Nie

Zdroj : Obecný úrad

Podobne ako je tomu v iných obciach, aj v Hrišovciach má významné postavenie v živote obce cirkev, ktorá mala odjakživa významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie. V obci sa nachádza Rímskokatolícky kostol Ružencovej Panny Márie, služby zabezpečované Rímskokatolíckym úradom Kluknava.

V obci sú vytvorené podmienky na uskutočňovanie rôznych obecných, kultúrnych a športových podujatí, ktoré poskytujú občanom i turistom ideálne podmienky na stretávanie sa pri rôznych príležitostiach.

2.1.14 ŠPORT

V obci je aktívny športový klub – Telovýchovná jednota Hrišovce, ktorá zastrešuje stolnotenisový klub, ktorý dosahuje veľmi dobré výsledky v okresných súťažiach a svoju činnosť vykonáva v priestoroch kultúrneho domu, obec o športovom dianí informuje občanov prostredníctvom internetovej stránky www.hrisovce.sk.

Tabuľka 29 Infraštruktúra športu obce Hrišovce

Športová vybavenosť	Áno/Nie
Športový klub	Áno
Prírodné ihrisko	Nie
Multifunkčné ihrisko	Nie
Detské ihrisko	Áno
Posilňovňa	Áno
Telocvična	Nie

Zdroj : Obecný úrad

Športovo-rekreačné zariadenia a aktivity – detské ihrisko, posilňovňa zriadená v spoločensko – kultúrnom centre, turistika, cykloturistika a možnosti pre poľovníctvo.

2.1.15 BÝVANIE

Obyvatelia obce bývajú v rodinných domoch s napojením elektrickej energie a plynu. V obci nie je vybudovaný verejný vodovod ani obecná kanalizácia. Obyvatelia majú vybudované vlastné studne, žumpy a niektorí aj vlastné čističky odpadových vôd. V obci je v súčasnom období vydaných 123 čísel k rodinným domov, pričom 101 rodinných domov je aktuálny stav vystavaných rodinných domov v obci.

Tabuľka 30 Počet obývaných bytov podľa počtu miestností v obci

Počet obývaných bytov podľa počtu obytných miestností	Počet miestností					
	1	2	3	4	5	Nezistené
Počet obývaných bytov	0	6	22	29	28	0

Zdroj : ŠÚ SR 2021, SODB 2011

V obci nie je vybudovaná infraštruktúra na výstavbu nových rodinných domov, bytová otázka sa rieši odkupovaním voľných rodinných domov.

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva, pretože ich dostupnosť (nízka časová a vzdialenostná náročnosť na dochádzku za danými službami) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka 31 Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Sídlo Matričného úradu	Kluknava
Sídlo Daňového úradu	Gelnica

Sídlo Obvodného oddelenia policajného zboru	Krompachy
Sídlo Okresného súdu	Spišská Nová Ves
Sídlo Okresného úradu	Spišská Nová Ves, pracovisko Gelnica
Sídlo Územnej vojenskej správy	Košice
Sídlo pobočky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Spišská Nová Ves, pracovisko Gelnica

Zdroj: vlastné spracovanie

2.1.16 SAMOSPRÁVA A JEJ FINANČNÉ ZDRAVIE

Obec Hrišovce je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorá vykonáva svoje samosprávne kompetencie samostatne v zmysle zákona NR SR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári so svojím majetkom a vlastnými príjmami. Základná úloha obce pri výkone svojej samosprávnej funkcie je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Hrišovce, nemá právnu subjektivitu a vykonáva odborné, administratívne a organizačné práce súvisiace s plnením úloh samosprávy. Obecné zastupiteľstvo má 5 poslancov.

Oficiálna verejná webová stránka obce Hrišovce je <http://www.hrisovce.sk/>, s aktuálnymi informáciami o obci a živote v obci.

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, ktorý je základným nástrojom hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, zostavovaného podľa § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka.¹⁶ Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce sú upravené zákonom č. 583/2004 Z. z.

o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej iba zákon o rozpočtových pravidlách), kde v § 5 uvedeného zákona sú definované príjmy obce ako výnosy miestnych daní a poplatkov, nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií, úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce, sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou, dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce, podiely na daniach dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy, ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu, účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce, prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel a iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Výdavky rozpočtu obce sú uvedené v § 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách. Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

Podľa § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obec zostavuje viacročný rozpočet, ktorý je ekonomický nástroj finančnej politiky obce a vyjadruje zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.¹⁷

Hodnotenie finančného hospodárenia obce Hrišovce za r. 2020 bolo vykonané spoločnosťou FinStat.

Obrázok 2 Finančné hospodárenie obce Hrišovce r. 2020

Obec Hrišovce, Hrišovce v roku 2020 znížila náklady o 4 % na 104 474 € a výnosy jej narástli o 39 % na 133 544 €.

IČO 00329169

DIČ 2021331444

Sídlo

Obec Hrišovce
Hrišovce 67 05351 Hrišovce

Dátum vzniku

nedeľa, 1. júla 1973

SK NACE

podľa Štatistického úradu SR:
84110 Všeobecná verejná správa

Právna forma

Obec, mesto (o.,m.úrad)

Druh vlastníctva

Vlastníctvo územnej samosprávy

Počet zamestnancov

2021: 3-4 zamestnanci (Zdroj: Štatistický úrad)

Rok 2020

Aktíva 218 631 € ▼

Náklady celkom 104 474 € ▼

Výnosy celkom 133 544 € ▲

Výsledok hospodárenia 29 070 € ▲

Závazky 3 574 € ▼

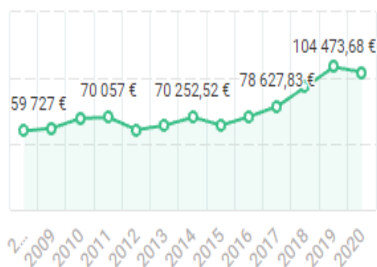
Osobné náklady 43 710 € ▼

Výnosy z daní a poplatkov 79 673 € ▼

Celková zadlženosť ? 43,1 % ▼

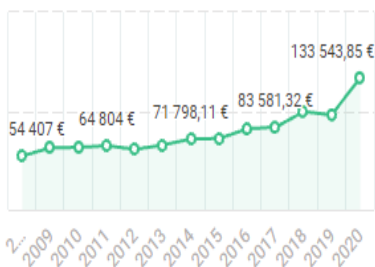
Náklady

Obec Hrišovce

Výnosy

Obec Hrišovce

Dôležité udalosti

Platobné rozkazy

Dlhy a nedoplatky ✓ NIE

Pohľadávky štátu ✓ NIE

Konkurzy a reštrukturalizácie ✓ NIE

DPH zoznamy

Dočasná ochrana ✓ NIE

Zdroj : <https://finstat.sk/00329169>

Tabuľka 32 Analýza ekonomického hospodárenia obce (na základe záverečného účtu r. 2018 – 2020 a rozpočtov na roky 2021 – 2023)

Prijmy/výdaje	2018	2019	2020	2021 rozp.	2022 rozp.	2023 rozp.
Bežné príjmy obec	93485,08	118633,24	100234,96	81400	82400	84400
Bežné výdaje obec	85278,52	94944,6	81182,16	81400	82400	84400
rozdiel	8206,56	23688,64	19052,8	0	0	0
Kapitálové príjmy	0	0	0	170000	130000	130000
Kapitálové výdaje	1890,14	8145,55	39689,98	170000	130000	130000
rozdiel	-1890,14	-8145,55	-39689,98	0	0	0
Príjmy z fin. operácií	0	0	20640	0	0	0
Výdaje z fin. operácií	1644	1493,67	0	0	0	0
rozdiel	-1644	-1493,67	20640	0	0	0
Total príjmy	93485,08	118633,24	120874,96	251400	212400	214400
Total výdaje	88812,66	104583,82	120872,14	251400	212400	214400
Total rozdiel	4672,42	14049,42	2,82	0	0	0

Zdroj : Obecný úrad

Obec nemá v súčasnosti nespláca žiaden úver a nemá žiadny dlh.

Tabuľka 33 Aktuálna zadlženosť obce

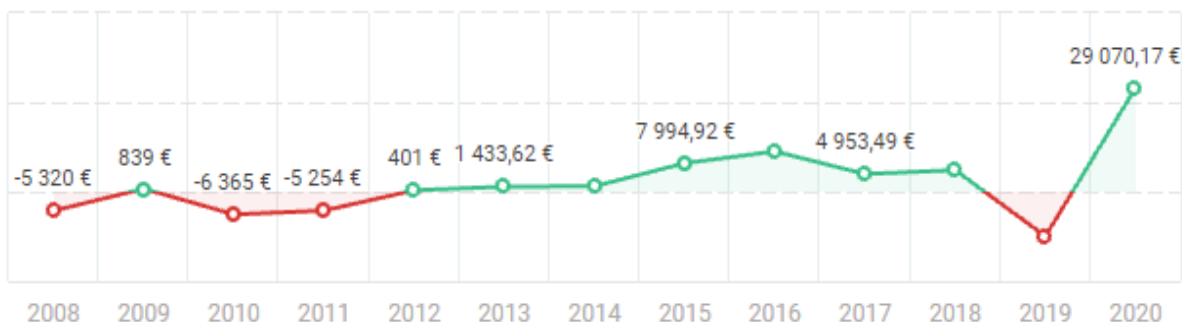
ROK	2020	2021
Zadlženosť (úvery/bežné príjmy predch. roka – max. 60 %)	0	0
Dlhová služba (dlhová služba/bežné príjmy predch. roka – max. 25 %)	0	0

Zdroj : Obecný úrad

Obrázok 3 Výsledok hospodárenia obce Hrišovce od r. 2008

Výsledok hospodárenia

Obec Hrišovce

Zdroj : <https://finstat.sk/00329169>

2.1.17 BEZPEČNOSŤ A VEREJNÝ PORIADOK

Bezpečnosť a verejný poriadok v obci je zabezpečuje miestne príslušný základný útvar Policajného zboru - Obvodné oddelenie Policajného zboru Krompachy počas hliadkových a obchôdzkových služieb, ktorého činnosť je upravená Zákom č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore¹⁸ a nariadením prezidenta Policajného zboru č. 80/2018 o činnosti základných útvarov služby poriadkovej polície Policajného zboru¹⁹, zameraná na

- ochranu základných práv a slobôd občanov, najmä pri ochrane života, zdravia a majetku,
- odhaľovanie trestnej činnosti a vedie trestné konanie,
- odhaľovanie priestupkov, ich objasňovanie a prejednávanie,
- dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky,
- pátranie po osobách a veciach.

Pri svojej činnosti spolupracuje so štátnymi orgánmi, obcami, právnickými a fyzickými osobami mimovládnyimi organizáciami a záujmovými občianskymi združeniami a upozorňuje ich na nedostatky, ktoré sa dotýkajú týchto subjektov a môžu viesť k ohrozeniu alebo narušeniu verejného poriadku.

Obec nemá vybudovaný kamerový systém.

2.1.18 EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO OBDOBIA

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obec Hrišovce v predchádzajúcom období spracovaný nemala. Z uvedeného dôvodu je spracovaný prehľad najvýznamnejších zrealizovaných investícií obce od roku 2016.

Formulár 8 (Ú 9) Ex - post hodnotenie predchádzajúceho obdobia

Ex-post hodnotenie predchádzajúceho obdobia																		
v tis. EUR																		
Č.	Názov investície - projektu	Číslo a názov aktivity v predchádzajúcom PHSR	Klasifikácia investície (stavby) - triedy	Rok začatia	Ukazovateľ	Cena podľa vykonávacieho projektu		Objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov							
				Rok dokončenia	Merná jednotka	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem finančných prostriedkov	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet samosprávneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkromné zdroje
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	Oplotenie cintorína		1272 Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít (VNA)	2016 2016		2,6		2016	2,6	2,6			2,6					
2	Projektová dokumentácia multifunkčné ihrisko č. 61		2412 - ostatné športové a rekreačné stavby	2016 2016		3		2016	3,0	3,0			3,0					
3	Oprava 1. múru - cintorín		1272 Budovy a miesta na VNA	2017 2017		5,7		2019	5,7	5,7			5,7					
4	Oprava miestneho rozhlasu			2017 2017		11,0		2017	1,0	1,0			1,0					

Program hospodárskeho rozvoja
a sociálneho rozvoja
obce HRIŠOVCE
na roky 2022 – 2030

5	Terénne úpravy pri č. 61 a na cintoríne		1272 Budovy a miesta na VNA	2017 2017		2,3		2017	2,3	2,3			2,3					
6	Maľovanie strechy –kult. Dom č.24			2017 2017		2,3		2017	2,3	2,3			2,3					
7	Oprava 1. múr cintorín		1272 Budovy a miesta na VNA	2017 2017		5,7		2017	5,7	5,7			5,7					
8	Spevňovanie plôch a komunikácií pri kultúrnom dome č. 24		2112 - Miestne komunikácie	2018 2018		10,0	10,0	2018	10,0	10,0			10,0					
9	Rekonštrukcia miestnej komunikácie k RD č.119, včítane obstar..nákladov		Miestne komunikácie	2018 2020		25,8	22,9	2020	25,8	9,1			16,7	9,1				
10	Výstavba oporného kaskádneho múru na cintoríne		1272 Budovy a miesta na VNA	2019 2019		16,4	16,2	2019	16,4	10,4			6,0	10,4				
11	Spevňovanie plôch a komunikácií pri rodinnom dome č. 47		2112 - Miestne komunikácie	2019 2019		15,0	15,0	2019	15,0	5,9			9,1	5,9				
12	Náradie do posilňovne		Hmotný majetok	2019 2019		3,2	-	2019	3,2	3,0			0,2	3,0				

Zdroj: Obecný úrad

2.1.19 EX-ANTE HODNOTENIE STAVU PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI

Ex – ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií analyzuje súčasný stav pripravenosti investičných zámerov a možnosti ich financovania z rôznych zdrojov. V nasledujúcom formulári sú uvedené investičné zámery, ktoré obec realizuje v súčasnosti, má spracovanú príslušnú dokumentáciu resp. už požiadala o NFP.

Formulár 9 (A 4) Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

Ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti investícií k termínu spracovania nového PHRSR																			
v tis. EUR																			
0	1	Názov investície	Klasifikácia stavby - triedy	Rok začatia plán	Technická príprava mesiac/rok	Cena podľa stavebného zámeru		Navrhovaný objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov								
				Rok dokončenia plán	ÚR: SP: PD:	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Finančné prostriedky celkom	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet Samosprávneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje	Iné zdroje
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1		Modernizácia mostu č. 1	2141 – Mosty a nadjazdy	2021		39,50	37,50												
				2022	2021			2022	39,50	2,00			2,00			37,50			
2		Modernizácia mostu č. 3	2141 – Mosty a nadjazdy	2021		29,50	28,50												
				2022	2021			2022	29,50	7,50	22,00		7,50						
3																			
4																			

Zdroj: Obecný úrad

2.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

Analýza vonkajšieho prostredia obsahuje identifikáciu hlavných vonkajších faktorov územia, analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území a analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia.

2.2.1 ANALÝZA VÄZIEB ÚZEMIA

Obec Hrišovce je situovaná severovýchodnej časti okresu Gelnica a severozápadnej časti Košického kraja v atraktívnom vidieckom prostredí v povodí rieky Hornád, kataster je odvodňovaný potokom Slatvinka a potokom Zlatník v severovýchodnom okraji katastra. Katastrálne územie obce Hrišovce tvorí hranicu okresov Spišská Nová Ves, Gelnica a Prešov a hranicu dvoch krajov Košického a Prešovského kraja.

Tabuľka 34 Územné členenie

Územie	Rozloha katastrálneho územia (v km ²)	Počet obyvateľov k 31.12.2020	Hustota obyvateľov (na km ²)
Hrišovce	7,96	288	36,75
Okres Gelnica	584,43	31894	54,61
Košický kraj	6753	801460	118,71

Zdroj : vlastné spracovanie

Z najbližšej obce Richnava, ktorá je vo vzdialenosti 3 km (iba z tejto obce je prístup po štátnej komunikácii do obce) po štátnej ceste III. triedy č. 3270. Vzdialenosť z obce do mesta Krompachy je 9,1 km, ktoré územne patrí do okresu Spišská Nová Ves a je vybudovaná sieť priemyslu, obchodov a služieb, do okresného mesta Gelnica je vzdialenosť 20 km a do mesta Spišská nová Ves 36 km. Obec leží vo vzdialenosti iba 13,9 km od diaľnice D1 v obci Široké a 23,2 km v obci Spišské Podhradie k rýchlejšiemu prístupu k významnejším sídelným štruktúram.

Okres Gelnica tzv. Hnilecká dolina sa nachádza v severozápadnej časti Košického samosprávneho kraja, kde charakter krajiny je členitý podhorský a horský a takmer celé územie okresu leží v oblasti Slovenské rudohorie, celku Volovské vrchy, na východe do územia okresu zasahujú geomorfologické celky Čierna hora, Branisko a Hornádska kotlina. Najvyšším bodom okresu je Zlatý stôl vo Volovských vrchoch v 1322 m n. m., v blízkosti obce vrch Sľubica v 1129 m n. m. v pohorí Branisko (3,9 km od obce turistickou trasou), najnižší bod je vodná nádrž Ružín v nadmorskej výške 330 m n. m.

Územie patrí do povodia Hornádu, ale je odvodňovaný hlavne riekou Hnilec po dĺžke 52,5 km (s významnejšími prítokmi Smolník, Stará Voda a Kojšovský potok), ktorý sa vlieva do rieky Hornád pri obci Margecany a tieto sú prítokmi priehrady Ružín.

Územím okresu neprechádza cesta I. triedy, cesty II. triedy sú v dĺžke 89,940 km a cesty III. triedy v dĺžke 41,537 km.

Okres je najlesnatejší okres v rámci SR s viac ako 74% lesnatosťou o rozlohe asi 436 km², kde hlavné dreviny sú smrek obyčajný, jedľa biela, buk lesný a borovica lesná. Vzácný výskyt aj borovice horskej – kosodreviny a borovice limby.

Okresom prechádza hlavná elektrifikovaná dvojkoľajová železničná trať zo smeru Košice – Bratislava cez oblasť Margecany – Richnava a vedľajšia neelektrifikovaná jednokľajová železničná trať v smere Margecany – Nálepkovo.²⁰

Vybraté turistické atraktívne miesta v okolí obce prepojené turistickou trasou (TT)

- Sľubica (vzdialenosť od obce 3,9 km TT) je tretí najvyšší vrch Braniska v katastri obce Slatvina s nadmorskou výškou 1129 m n. m., medzi turistami je obľúbený hlavne v zimnom období pre konanie turistickej akcie „Zimný výstup na Sľubicu“
- Plejsy Krompachy (vzdialenosť od obce 4,7 km TT) je lyžiarske stredisko na severných svahoch Krompašského vrchu, s 9 zjazdovkami podľa stupňov náročnosti, pod zjazdovkou je Hotel Plejsy s wellness,
- Rajtopľky (vzdialenosť od obce 6,1 km TT) je vrch prírodnej rezervácie v katastri obce Dúbrava, nachádzajúci sa v západnej časti pohoria Branisko v nadmorskej výške 1036 m n. m.
- Biela skala (vzdialenosť od obce 7,7 km TT) je vrch v katastri obce Slovinky charakteristický svojimi vencovitými bralnými stenami vo Volovských vrchoch s nadmorskou výškou 926 m n. m.
- Roháčka a Rozsypaná skala (vzdialenosť od obce 8,2 km TT) vrch zvaný aj Talafúsov vrch, nachádzajúci sa v katastri obce Margecany, neďaleko obcí Kluknava Klenov a Margecany,
- Turzovské jazero (vzdialenosť od obce 9,5 km) v krásnom podhorskom prostredí v katastrálnom území mesta Gelnica
- Banícke múzeum v Gelnici (vzdialenosť od obce 10,8 km TT) nachádza sa v historickom centre mesta Gelnica, v architektonickej budove starej radnice s barokovou vežou
- Zámčisko Gelnica (vzdialenosť od obce 10,9 km TT) miesto starého hradu z 13. storočia, dnes vidieť na mieste len ruiny veže
- Ružínska priehrada (vzdialenosť od obce 11,5 km TT) leží na rieke Hornád približne 35 km od mesta Košice, je jedna z najdlhších a najhlbších priehrad na východnom Slovensku
- Spišský hrad (vzdialenosť od obce 11,8 km TT) v katastri Žehra – Hodkovce patrí medzi najrozsiahlejšie hradné komplexy Európy a je našou najrozsiahlejšou hradnou zrúcaninou. V roku 1993 bol zaradený na zoznam svetového kultúrneho dedičstva UNESCO.²¹

Obec Hrišovce je súčasťou Košického samosprávneho kraja (KSK), ktorý je vidiecky, pomaly sa rozvíjajúci región SR, s dlhodobou vysokou mierou nezamestnanosti. Na juhu hraničí s Maďarskou republikou a na východe s Ukrajinou. Hodnotením vnútorného potenciálu regiónu Košický kraj je druhým najväčším obývaným krajom s 14,7% podielom celkového počtu obyvateľov SR s hustotou zaľudnenia 119 obyvateľov na km a rozlohou je štvrtým najväčším krajom SR s 13,8% podielom územia SR.

Aj v území KSK sa začína prejavovať proces starnutia obyvateľstva, kopíruje celoslovenský trend a podiel detskej zložky klesá, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku, pričom obec Hrišovce je nad celoslovenským priemerom, priemerom Košického kraja a okresu Gelnica.

Východiskovým dokumentom na riešenie územnej koncentrácie pre rozhodovanie o umiestňovaní Európskych štrukturálnych a investičných fondov je rozvoj územia sídelnej štruktúry definovanej v Koncepcii územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS) v znení zmien a doplnkov č.1 KURS 2011, s definíciou centier a ťažísk osídlenia. Závazná časť KURS v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č.1 KURS 2001, vyhodnotila dodržiavanie zásad

a regulatív, schválené uznesením vlády Slovenskej republiky č. 1033/2001. V oblasti celoštátnych a nadregionálnych súvislostí usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry týkajúcich sa okresu Gelnica, sa jedná o podporovanie rozvoja centier tretej skupiny, ktoré tvoria jej druhú podskupinu, medzi ktorými je zaradený aj okres Gelnica.²²

Najvyšší bod kraja je vrch Stolica vysoký 1476 m nachádza sa v Slovenskom rudohorí, najnižšie miesto je 94 m n. m. pri vyústení rieky Bodrog. Najväčšou riekou je Bodrog, ktorý spolu so sýtokmi odvodňuje najvýchodnejšiu časť kraja. Hornádsku a košickú kotlinu odvodňuje rieka Hornád s prítokmi, západnú časť rieka Slaná a juhovýchodnú časť rieka Tisa. Hospodársky a rekreačný význam majú vodné nádrže Zemplínska Šírava, Ružín, Palcmanská Maša, Bukovec a Dobšiná.

Lesy v kraji pokrývajú až 2/5 územia kraja, najviac v najzalesnenejšom okrese Slovenska - Gelnica až 3/4 územia okresu a nachádzajú sa najmä v horských a podhorských oblastiach kraja v severnej a juhozápadnej časti kraja. Poľnohospodárska pôda zaberá 333 ha pôdy, čo je asi polovica výmery kraja, hlavne v okresoch Trebišov a Michalovce

Priemerné ročné teploty sa v kraji pohybujú okolo 10 °C. podľa vybraných meteorologických staníc, pričom severnejšie časti kraja sú chladnejšie, južnejšie dosahujú až teploty vnútrozemských subtrópov.

Na území KSK sa nachádzajú rudné (železné a strieborné rudy v okresoch Rožňava a Spišská Nová Ves), nerudné (kamenná soľ v okrese Michalovce a masťenec a sadrovec v okrese Rožňava a Spišská Nová Ves) aj energetické suroviny (ropa a zemný plyn na území okresov Michalovce a Trebišov).

Priemysel v r. 2018 sa najviac, až 28,2% podieľal na tvorbe pridanej hodnoty kraja, následne s 18,8% sa podieľali obchod, doprava, ubytovanie a stravovanie a s 12,9% verejná správa, zdravotníctvo a sociálna pomoc.

V roku 2019 na území KSK vzdelávanie prebiehalo na 455 materských školách, 303 základných školách, 34 gymnáziách, 61 stredných odborných školách a 4 vysokých školách.

Zdravotnú starostlivosť v roku 2019 na území KSK bola zabezpečovaná v 1 888 zdravotníckych zariadeniach, z toho 17 nemocníc, 1 463 zariadení ambulantnej zdravotnej starostlivosti a 7 liečební

Cestovný ruch na území KSK má veľmi priaznivé predpoklady na rozvoj, v roku 2019 bolo ubytovaných 456 tisíc návštevníkov, kde medzi najnavštevovanejšie patrí aj okres Spišská Nová Ves. Na území kraja sa nachádzajú 2 národné parky a to Národný park Slovenský raj a Národný park Slovenský kras a prírodným unikátom európskeho významu sú Dobšinská ľadová jaskyňa, Herlianský gejzír, Gombasecká jaskyňa a jaskyňa Domica.

V kraji je 440 obcí, z toho 17 získalo štatút mesta.²³

Obec Hrišovce je členom 4 združení, prostredníctvom ktorých sa obec snaží uplatňovať a presadzovať svoje záujmy

- „Združenie miest a obcí Slovenska“ (ZMOS) – organizácia zastupujúca záujmy samospráv na celoslovenskej úrovni
- „Združenie miest a obcí Hnileckého regiónu“ (ZMOHR) – združenie obcí Hnileckého regiónu, presadzujúce záujmy členských obcí
- Miestna akčná skupina (MAS) „Sľubica“ – verejno-súkromné partnerstvo rôznych organizácií (obcí, podnikateľov, občianskych združení a pod.), vytvorené za účelom zlepšovania kvality života v území združenia (územie obcí, ktoré sú členmi združenia), s podporou trvalo udržateľného rozvoja

- Združenie „SEZO – Spiš“ – združenie obcí z okresov Spišská Nová Ves, Gelnica
- a Levoča, s cieľom vytvorenia podmienok v regióne k efektívnej a trvalo udržateľnej realizácii zberu triedených odpadov.

2.2.2 VPLYV VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Vonkajšie prostredie je reaguje na legislatívu, normy a odporúčania z úrovne EÚ, cestou legislatívy SR, regionálnej a miestnej úrovni. Vplyv vonkajšieho prostredia na úroveň samosprávy uvádza STEEP analýza.

STEEP analýza obce zahŕňa posúdenie všetkých možných existujúcich vonkajších faktorov dotýkajúcich sa oblastí rozvoja vo vzťahu ku konkrétnemu územiu zameraná na :

- vplyvy sociálnych, technologických, ekonomických, ekologických, politických a hodnotových faktorov vonkajšieho prostredia vplývajú na schopnosť územia napĺňať svoju víziu a strategické ciele.
- analýzu známych a očakávaných udalostí
- dopad udalosti, trendov a plánovaného rozvoja na územie
- možný budúci vývoj územia vývoja pre územie mesta (dôsledky sú čiastočne identifikované vo SWOT analýze - príležitosti a ohrozenia.

Vonkajšie faktory sú rozdelené podľa analyzovaných oblastí s využívaním vplyvu **hodnôt** vonkajšieho prostredia :

S – sociálne

T – technologické

E – ekonomické

E – ekologické

P – politické

Sociálne - analýza dát týkajúca sa obyvateľstva, demografického vývoja, pracovnej aktivity a trhu práce, životného štýlu, postojov a hodnôt, vzdelania, zdravia, kriminality a pod.

Technologické - analýza dát k novým technológiám, vede a výskumu.

Ekonomické - analýza národných, regionálnych a miestnych ekonomík týkajúca možnosti využitia finančných prostriedkov, investícií do rozvoja infraštruktúry, trhu práce a zamestnanosti, ekonomicky aktívneho obyvateľstva a pod.

Ekologické analýza k ochrane vody, ovzdušia, možné environmentálne riziká. energetické zdroje, odpadové hospodárstvo

Politické – dáta oblasti štátnej politiky a verejných politík, legislatívy, možných štátnych zásahov, politických a súdnych rozhodnutí a pod.

Hodnoty – analýza hodnotových postojov k vonkajšiemu prostrediu.²⁴

Formulár 12 (A 6) STEEP analýza obce Hrišovce

SOCIÁLNE	TECHNOLOGICKÉ	EKONOMICKÉ	EKOLOGICKÉ	POLITICKÉ	HODNOTY
Zvyšujúci sa podiel poproduktívneho obyvateľstva	Digitalizácia verejných služieb a verejnej správy	Existencia ekonomicky aktívnych spoločností, firiem a sieť služieb	Podpora ochrany životného prostredia	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej oblasti a oblasti ŽP	Tímová spolupráca so strategickými, partnermi, sociálno-ekonomickými

					a partnermi na z oblasti ŽP
Migrácia ekonomicky aktívnych ľudí za prácou	Zavádzanie mobilných aplikácií k využívaniu verejných služieb	Príležitosť pre rozvoj cestovného ruchu	Podpora znižovania environmentálnych záťaží	Podpora regionálneho rozvoja dotačnými programmi	Zmeny postojov vo vývoji spoločnosti
Zmeny trhu práce ovplyvnené inováciami	Vytváranie nových technologických riešení v školstve, zdravotníctve a sociálnych službách	Verejné zdroje k podpore rozvoja mesta	Zvyšovanie povedomia ľudí a tlak na environmentálnu zodpovednosť	Limitovaná možnosť čerpania financií z fondov EÚ	Rozvoj komunit, dobrovoľníctvo
Vzdelanostná štruktúra obyvateľov	Nové ekologické technológie v službách, cestovnom ruchu	Trendy v prístupe investorov	Vplyv rôznych subjektov na životné prostredie	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobnostné hodnoty
Zmeny životného štýlu ľudí	Dostupnosť technológií a možnosť ich využívania	Dostupnosť finančných zdrojov	Rozvoj nových ekologických služieb	Politická a bezpečnostná situácia v krajine	
Rozvoj komunit a dobrovoľníctva		Daňová politika	Trendy k ekologickému zhodnocovaniu prírodných zdrojov územia	Komplikovaná legislatíva pri vysporiadovaní pozemkov a pri verejnom obstarávaní	
Módne štýly		Pandémia Covid 19	Ekologizácia dopravy a rozvoj cyklodopravy	Uplatňovanie partnerstva pri realizácii miestnej politiky	

Zdroj : Vlastné spracovanie

2.3 ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

Z hľadiska súčasnej krajinnej štruktúry a využívania územia predstavuje hlavný prírodný potenciál obce najmä hospodárske využívanie lesov, poľnohospodárskej výroby a rozvoj produktov zameraných na cestovný ruch. Problémom územia je rozdrobenosť pozemkov a nevysporiadanie vlastníckych vzťahov.

Pozitívnu skutočnosťou vo vybavení technickej infraštruktúry obce Hrišovce je zásobovanie obce plynom a elektrickou energiou, negatívom je absencia verejného vodovodu, kanalizácie, ČOV a zberného dvora, čo je aj záťažou pre životné prostredie.

V samotnej obci Hrišovce je na slabšej úrovni vybudovaná infraštruktúra služieb, taktiež je slabšie rozvinuté podnikateľské prostredie, čím chýbajú príležitosti k uplatneniu na trhu práce v území a s tým je spojená dochádzka občanov za zamestnaním mimo obce.

2.3.1 SWOT ANALÝZA

Základným nástrojom na vyhodnotenie súčasného stavu obce z hľadiska silných, slabých stránok, príležitostí a ohrození je SWOT analýza. Zároveň predpokladá budúci vývoj, možnosti na ich využitie, prípadne ich riešenie. Je východiskom pre formulovanie stratégie a formulácií špecifických cieľov.

Cieľom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov obce k uskutočneniu určitého podnikateľského zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované trhom.

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy, ktorá bola vypracovaná na základe auditu rozvojových možností obce.

Formulár 13 (A 5) SWOT analýza obce Hrišovce

Silné stránky	Slabé stránky
- atraktivita územia v krásnej okolitá príroda - zachovalé životné prostredie v území a blízkom okolí - dobré finančné zdravie obce - pripravenosť obce na získanie financií z dotačných zdrojov na realizáciu investičných aktivít - vybudovaná plynofikácia v obci - existencia kultúrno - spoločenského centra na voľnočasové aktivity - vybudované detské ihrisko - existencia kultúrneho domu - funkčný klub stolného tenisu - existencia Pozemkového spoločenstva - existencia dobrovoľného hasičského zboru - existencia knižnice - existencia o. z. Eduttera (aktivity pre deti) - blízkosť mesta Krompachy s vybudovanou infraštruktúrou základných služieb a cestovného ruchu - nízka nezamestnanosť a podpora zamestnanosti v obci	- postupné znižovanie počtu obyvateľov obce - nepriaznivý demografický vývoj - nevybudovaná technická infraštruktúra - vodovod, kanalizácia, ČOV - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu vybudovanej technickej a dopravnej infraštruktúry - absencia infraštruktúry v sociálnej oblasti, zdravotníctva a školstva - malá ponuka služieb priamo v obci, - slabá ponuka kultúrno-spoločenských a športových aktivít v obci počas roka - rozdrobenosť pozemkov a vlastníckych vzťahov v obci - nedostatok parkovacích miest - obmedzený priestor pre budovanie chodníkov v obci - nevyhovujúci stav koryta potoka Slatvinka - poškodzovanie komunikácií nachádzajúcich sa vedľa koryta potoka Slatvinka zvýšenou intenzitou dopravy - nedostatočne vybudované aktivity k propagácii a rozvoju CR - problémové úseky v intraviláne obce z hľadiska ochrany pred povodňami a hroziacimi zosuvmi pôdy
Príležitosti	Ohrozenia
- využitie Európskych investičných fondov na financovanie rozvojových aktivít obce - vybudovanie základnej technickej infraštruktúry obce – vodovod, kanalizácia, ČOV - rozvoj podnikania a miestnych služieb - revitalizácia verejných priestorov - aktivita obce k príprave lokalít pre rozvoj IBV - pokračovanie v budovaní inžinierskych sietí - vybudovanie chodníkov a parkovísk - zvyšovanie povedomia občanov k ochrane životného prostredia - skvalitnenie možností triedeného zberu odpadov - možnosti podpory nezamestnaných občanov v rámci projektov AOTP (menšie obecné služby, regionálna zamestnanosť...)	- odliv mladých ľudí za prácou a bývaním - administratívna náročnosť pre získanie financií z EŠIF - nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ - zvyšovanie administratívy a ďalších kompetencií bez kompenzácie finančných a personálnych zdrojov - zhoršovanie technického stavu miestnych komunikácií vplyvom ťažkej dopravy a narastajúcim počtom motorových vozidiel - zvyšujúce sa náklady na údržbu ciest a chodníkov, náklady na stavebné materiály, služby a ceny práce - konkurencia okolitých obcí a miest z hľadiska prilákania turistov - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby a rozvoja územia a tým aj zhoršenie dopadov na zdravotný stav obyvateľstva, - zhoršenie sociálnej situácie niektorých skupín obyvateľstva

Zdroj: vlastné spracovanie

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja

- krásna a zachovalá okolitá príroda
- využitie zdrojov z EŠIF na realizáciu investičných a neinvestičných projektov, aktivita obce pri realizácii rozvojových projektov s využitím jej atraktívneho prírodného prostredia a histórie
- aktivity k podpore podnikateľov a miestnych služieb
- dobré finančné zdravie samosprávy
- vybudovaná infraštruktúra kultúry, športu a dobrovoľníctva
- blízkosť mesta Krompachy s vybudovanou infraštruktúrou služieb a cestovného ruchu
- aktivita k vybudovaniu základnej technickej infraštruktúry (vodovod, kanalizácia, ČOV)
- vybudovanie a modernizácia dopravnej infraštruktúry ako dobudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov a parkovísk
- aktivita obce k modernizácii obecných budov a objektov
- aktívne zapojenie mladých ľudí do rozvojového procesu obce
- zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva
- nízka nezamestnanosť a podpora zamestnanosti

Hlavné disparity ohrozujúce miestny rozvoj

- migrácia obyvateľstva – z obce sa sťahujú do hlavne do väčších miest za prácou a bývaním mladí a ekonomicky aktívni obyvatelia.
- administratívna náročnosť pre získanie finančných prostriedkov z EŠIF
- absencia školskej, zdravotnej a sociálnej infraštruktúry
- takmer žiadna ponuka pracovných príležitostí – obec nedokáže ponúknuť dostatočný počet pracovných príležitostí pre svoje obyvateľstvo
- rozdrobenosť pozemkov – extrémne limitujúci faktor rozvojových aktivít pre veľkú náročnosť k vysporiadaniu vlastníckych vzťahov (napr. IBV, miestne komunikácie, chodníky, parkoviská a pod.).
- nízky potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby – z dôvodu nevýhodnej periférnej polohy vo vzťahu k ekonomickým centráram a nadradenej dopravnej infraštruktúre má obec veľmi nízky lokalizačný potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby
- nízky potenciál pre prilákanie investícií do cestovného ruchu – obec má z dôvodu slabých lokalizačných a realizačných predpokladov rozvoja cestovného ruchu veľmi malý lokalizačný potenciál pre prilákanie investícií do tejto oblasti
- zvyšujúce sa náklady pre zdražovanie stavebných materiálov a zvyšovania ceny práce,
- hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby a rozvoja územia
- slabá ponuka kultúrno – spoločenských a športových aktivít v obci
- konkurencia okolitých miest a obcí.

2.3.2 IDENTIFIKÁCIA POTRIEB A ODHAD BUDÚCEHO VÝVOJA OBCE

Prioritné potreby územia boli identifikované z analýzy vnútorného prostredia, z dotazníkového prieskumu, SWOT analýzy a analýzy vonkajšieho prostredia. Výber kľúčových potrieb predstavuje najdôležitejší krok v strategickom plánovaní a zostavení samotnej stratégie PHRSR. Prioritné oblasti stratégie PHRSR vychádzajú z identifikovaných základných problémov a potrieb a predstavujú oblasti rozvoja, do ktorých je potrebné

plánovať financovanie, personálne a materiálne zdroje. Základné problémy súčasnej situácie územia boli identifikované vykonanými analýzami počas pracovných stretnutí.

Pri definovaní problémov a potrieb sa vychádzalo z názorov všetkých cieľových skupín obyvateľstva, ktorí boli aktívne zapojení pri tvorbe dokumentu, taktiež obyvatelia obce mali možnosť vyjadriť svoje názory formou dotazníkového prieskumu prostredníctvom elektronického formulára na webovej stránke obce ako aj v tlačenej verzii dostupnej na obecnom úrade a v miestnej predajni zmiešaného tovaru v období od 21.07.2021 – 23.08.2021, do ktorého sa zapojilo 31 občanov obce (z toho 20 žien a 11 mužov). Dotazníkový prieskum bol zameraný k zisťovaniu názorov miestnej verejnosti k zhodnoteniu predchádzajúceho 5 ročného obdobia, k zisteniu pohľadu na súčasný stav a k návrhom riešení na rozvoj obce do ďalšieho obdobia. Najviac respondentov v skupine podľa veku bolo 9 bolo zo skupiny 50 - 64 rokov, podľa dosiahnutého vzdelania najviac 11 respondentov zo skupiny ukončeného vysokoškolského vzdelania s II. stupňom a 20 z nich bolo zamestnaných. Na otázku ako hodnotíte rozvoj a napredovanie obce v posledných 5 rokoch 20 odpovedali, že priemerne, 13 sú spokojný a 13 sú menej spokojný s kvalitou života v obci, 14 z celkového počtu respondentov poznali rozvojové aktivity obce čiastočne a 13 nepoznajú. Na otázku čo je potrebné riešiť a rozvíjať v obci, kde respondenti mohli uviesť aj viac možností sa 21 vyjadrilo za rozvoj skvalitnenie a rozvoj dopravy, 17 za zlepšenie technickej a dopravnej infraštruktúry a 10 za rozvoj športových aktivít. K zlepšeniu technickej a dopravnej infraštruktúry sa najviac respondentov vyjadrilo ako prioritu najviac uviedlo kanalizačnú sieť, miestne komunikácie, odvodňovacie rigoly a vodovodnú sieť. K prioritným oblastiam voľnočasových aktivít občania preferujú multifunkčné športové ihrisko, cyklotrasy, kultúrne podujatia turistiku a centrum na stretávanie sa rôznych skupín občanov. Respondenti na otázku aké sú najväčšie problémy a nedostatky obce sa vyjadrili k miestnym komunikáciám, potrebe regulácie potoka Slatvinka, kanalizácia, verejné osvetlenie, vodovod, multifunkčné ihrisko a skvalitnenie služieb OcÚ. K otázke ako by ste Vašu obec urobili atraktívnejšou respondenti navrhli vybudovanie cyklotrasy, náučných chodníkov, rozhľadne, opravy miestnych komunikácií, zriadenie služieb v obci (pohostinstvo, kaviareň, pizzeria ...), vybudovanie kanalizácie, kultúrne vyžitie, detské ihrisko a iné. Respondenti k otázke ako by prednostne využili verejné finančné prostriedky, ak by mali možnosť o tom rozhodovať uviedli hlavne opravy ciest, výstavba kanalizácie, vybudovanie multifunkčného ihriska, chodník a parkovisko k cintorínu.

Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu tvorí prílohu č. 5 tohto dokumentu.

Okrem dotazníkového prieskumu boli vykonané rozhovory s obyvateľmi obce a taktiež občania sa mali možnosť zúčastniť na organizovaných pracovných stretnutiach. Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu, neformálnych i pracovných stretnutí s obyvateľmi i zástupcami miestnej samosprávy, ako aj na základe SWOT analýzy (slabé stránky + ohrozenia) členovia pracovných skupín pomenovali kľúčové problémy obce a jej územia nasledovne :

- Nedostatočne využívanie možností zabezpečenia služieb v obci
- Nedostatočná podpora miestnych podnikateľov a živnostníkov,
- Nutné skvalitnenie IT infraštruktúry
- Nutné vybudovanie, dobudovanie a modernizácia technickej a dopravnej infraštruktúry
- Nevyužívanie možností pre rozvoj cestovného ruchu

- Nedostatočná občianska vybavenosť
- Nedostatok pracovných príležitostí
- Nutnosť dochádzania za prácou,
- Migrácia mladých a kvalifikovaných ľudí za prácou,
- Úbytok počtu obyvateľov, starnutie obyvateľstva,
- Potreba skvalitnenia poskytovania sociálnych služieb
- Nedostatočná dostupnosť bývania
- Nedostatočná motivácia mladých ľudí k zapájaniu sa do vecí verejných a do spoločensko – kultúrneho a športového života v obci
- Nedostatočná úroveň poskytovania komunitných služieb,
- Nutnosť znižovania energetickej záťaže verejných budov a ich modernizácia
- Potreba zabezpečiť účinné opatrenia k ochrane životného prostredia
- Potreba skvalitnenia a zefektívnenia nakladania s odpadmi

Neriešením problémov a potrieb obce sa znižuje kvalita života miestnych obyvateľov, spomaľuje rozvoj obce a znižuje sa jej konkurencieschopnosť.

Hospodársky rozvojový potenciál obce je viazaný na ekonomiku, ktorú tvoria malé podniky a živnostníci v oblasti lesníctva a výroba produktov z dreva, poľnohospodárskej výroby, cestovného ruchu a v rozvoji služieb občianskej vybavenosti obce. Príležitosťou na rozvoj ekonomiky sa v prípade obce javí v efektívnejšom zhodnotení jestvujúcich kapacít, pričom najväčší potenciál je v oblasti lesníctva.

3 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hrišovce na roky 2022-2030 nadväzuje na komplexnú analýzu územia spracovanej v analytickej časti a obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká, rešpektovaním princípov európskej, národnej a regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého a udržateľného rozvoja územia. Obsahuje strategickú víziu, formuláciu a návrh stratégie rozvoja, taktiež aj formuláciu cieľov v oblastiach hospodárskej, sociálnej a životného prostredia.

3.1 NÁDVÄZNOSŤ NA STRATÉGIU VYŠŠEJ ÚROVNE

Pri realizácii stratégie je kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu spolupráce medzi hlavnými oblasťami hospodárskou, sociálnou a životným prostredím, definovanými v dokumente.

Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hrišovce na roky 2022 - 2030 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky definované v dokumentoch EÚ.

Jednotlivé členské štáty EÚ majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Východiská pre realizáciu integrovaného prístupu v SR zakotvuje **Partnerská dohoda** Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej PD SR), uzatvorená s Európskou komisiou a je základným strategickým dokumentom vypracovaný Slovenskou republikou za účasti partnerov, ktorým sa stanovuje stratégia, priority a opatrenia na účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov Európskej únie. Je základom pre čerpanie fondov Európskej únie na území Slovenskej republiky.²⁵

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného financovania EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027, ktorá má podporovať dva hlavné ciele

- Investovanie do rastu a zamestnanosti
- Európska územná spolupráca

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti :

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom.

Napĺňanie rozvojových cieľov a priorít s možnosťou čerpania mimorozpočtových zdrojov vychádza podľa stanovených cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na koordinovaný postup pri riešení najzávažnejších výziev súčasnosti.²⁶ Obec Hrišovce reaguje na nové rozvojové možnosti nadradených dokumentov národnej úrovne vymedzených v stratégii *Slovensko 2030*²⁷, ktorá

stojí na šiestich národných prioritách Agendy 2030, ktoré boli schválené uznesením vlády SR č. 273/2018

- vzdelanie pre dôstojný život,
- smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí,
- znižovanie chudoby a sociálna inklúzia,
- udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy,
- právny štát, demokracia a bezpečnosť,
- dobré zdravie.

integrované do troch rozvojových programov (stratégia pre Partnerskú dohodu)

- ochrana a rozvoj zdrojov
- udržateľné využívanie prírodných zdrojov
- rozvoj komunít

Základom stratégie Európskej komisie pre implementáciu Agendy 2030 je *Európska zelená dohoda* so zvýšením ambícií EÚ v oblasti klímy na roky 2030 – 2050 nasledovne :

- bezpečné dodávky čistej a cenovo dostupnej energie
- mobilizácia priemyslu v záujme čistého a obehového hospodárstva
- výstavba a renovácia efektívne využívajúca energiu a zdroje
- ambícia nulového znečistenia pre netoxické prostredie udržanie a zlepšenie kvality ovzdušia
- zachovanie a obnova ekosystémov a biodiverzity
- z farmy na stôl : spravodlivý, zdravý a ekologický potravinový systém
- urýchlenie prechodu na udržateľnú a inteligentnú mobilitu
- začleňovanie hľadiska udržateľnosti do všetkých politík EÚ.

Európska únia zabezpečuje rôznymi spôsobmi spolupráce medzi európskymi a národnými politikami, jednotnými politikami využívanie finančných nástrojov. Stratégia Slovensko 2030 je východiskovým dokumentom na prípravu *Partnerskej dohody na roky 2021 – 2027* a jej implementáciu prostredníctvom integrovaného Operačného programu Slovensko.

Vízia stratégie Slovensko 2030 :

„ Slovensko je krajina s vysokou životnou úrovňou, kvalitnými verejnými službami a zdravým životným prostredím pre všetkých obyvateľov.“

Ekonomický rozvoj sa opiera o inovácie a odvetvia s vysokou pridanou hodnotou, čo vedie k rastu životnej úrovne obyvateľov pri vyváženom pomere pracovného a rodinného života.

Ako hlavné oblasti pre národnú stratégiu rozvoja Slovenska 2030 boli identifikované oblasti

- Ochrana a rozvoj ľudských, prírodných a ľudských zdrojov
- Rozvoj hospodárstva na inovačne a udržateľné hospodárstvo
- Zhodnotenie vnútorných zdrojov a potenciálov regiónov
- Environmentálna a sociálna udržateľnosť ekonomiky
- Kvalita prostredia pre zdravý a plnohodnotný život jednotlivca a komunít
- Princípy otvoreného vládnutia
- Efektívnosť a transparentnosť verejnej správy a verejných politík
- Strategické plánovanie a riadenie a efektívnosť riadenia investícií
- Efektívne a udržateľné financovanie rozvoja

Priority a ciele regionálneho rozvoja

- udržateľná konkurencieschopná, environmentálne a inovačne orientovaná ekonomika
- zvýšenie kvality života a využitie prírodného a ľudského kapitálu

- integrovaný regionálny a územný rozvoj.²⁷

Pre formuláciu vízie a návrh stratégie obce Hrišovce je nevyhnutné vychádzať z návrhov a smerovaní zapracovaných z dokumentov na národnej a regionálnej úrovni.

3.2 VÍZIE A CIELE STANOVENÉ NA REGIONÁLNEJ ÚROVNI

Základným regionálnym rozvojovým dokumentom je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 až 2022, ktorý spolu s Územným plánom vyššieho územného celku Košického kraja sú základnými a kľúčovými dokumentmi pre riadenie samosprávy územia košického kraja v oblasti regionálneho rozvoja. Regionálny rozvoj na miestnej úrovni musí byť zosúladený a vychádzať nielen z princípov národného ale i regionálneho plánovaného rozvoja.

Vízia Košického samosprávneho kraja v regionálnom rozvoji je

„Vzájomná spolupráca jednotlivých aktérov z akademickej, podnikateľskej a verejnej obce s cieľom mobilizácie sociálneho kapitálu obyvateľov Košického kraja pri hľadaní riešení aktuálnych problémov v oblasti regionálneho rozvoja“.

Základné poslanie regionálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja spočíva v intenzívnej podpore tvorby nových pracovných miest a iniciatív vedúcich k rastu miezd cestou budovania regionálnej identity v Košickom kraji.²⁸

Formulár 14 Prehľad cieľov stanovených v PHSR KSK 2016 - 2022

Hospodárska oblasť	
Strategický cieľ	1. Posilňovanie regionálnej identity zastavením vytlačania pracovnej sily z trhu práce
Špecifické ciele	1.1 Tvorba nových pracovných miest v IT sektore 1.2 Tvorba nových pracovných miest v oblasti znalostnej ekonomiky 1.3 Tvorba nových pracovných miest v oblasti kreatívneho priemyslu 1.4 Tvorba nových pracovných miest v oblasti logistického priemyslu 1.5 Tvorba nových pracovných miest v oblasti cestovného ruchu
Strategický cieľ	2. Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja vidieka
Špecifický cieľ	2.1 Tvorba nových pracovných miest podporou vzniku miestnych distribučných a spracovateľských sietí
Strategický cieľ	3. Posilňovanie regionálnej identity hľadaním alternatív k trhu práce pre pracovnú silu, ktorá bola z trhu práce vytlačená
Špecifický cieľ	3.1 Podpora rozvoja komunitného spôsobu života
Sociálna oblasť	
Strategický cieľ	4. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja občianskej spoločnosti
Špecifické ciele	4.1 Podpora rozvoja spoločenskej zodpovednosti podnikania 4.2 Podpora zvyšovania občianskej participácie podporou združovania obyvateľov a vzniku záujmových skupín
Strategický cieľ	5. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja sociálnych ľudských práv

Špecifické ciele	5.1 Skvalitňovanie poskytovania sociálnych služieb 5.2 Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva 5.3 Skvalitnenie systému vzdelávania 5.4 Riadená migrácia
Strategický cieľ	6. Posilňovanie regionálnej identity cestou podpory rozvoja dobrovoľníctva
Špecifické ciele	6.1 Podpora vzniku a činnosti Regionálneho centra 6.2 Podpora budovania infraštruktúry dobrovoľníctva
Strategický cieľ	7. Posilňovanie regionálnej identity cestou rozvoja kultúrneho dedičstva
Špecifický cieľ	7.1 Zachovanie kultúrneho dedičstva
Environmentálna oblasť	
Strategický cieľ	8. Posilňovanie regionálnej identity cestou ochrany prírodného dedičstva a zvyšovania kvality života obyvateľov
Špecifické ciele	8.1 Budovanie technickej a sociálnej infraštruktúry 8.2 Zlepšenie kvality povrchových a podzemných vôd 8.3 Zvýšenie kvality ovzdušia, vrátane využívania obnoviteľných zdrojov energie 8.4 Zvýšenie objemu materiálového zhodnocovania odpadov 8.5 Uchovanie, ochrana a zveľaďovanie prírodného dedičstva

Zdroj: vlastné spracovanie

Ciele a priority stanovené na úrovni MAS Sľubica, o.z. Slatvina 63

Miestny rozvoj vedený komunitou na základe spracovanej stratégie MAS Sľubica o.z. na programové obdobie rokov 2014 - 2020 (t. č. je v štádiu aktualizácie) predstavuje inovatívny prístup na rozvoj vidieka, na základe partnerstva kľúčových subjektov verejného a súkromného sektora s organizovanou občianskou spoločnosťou územia a obyvateľmi regiónu.

Cieľom stratégie územia MAS Sľubica o.z., ktorého členom je aj obec Hrišovce v rámci prístupu LEADER je naštartovať rast kvality a atraktivity obnovy a rozvoja územia s cieľom zlepšenia kvality života vo vidieckych oblastiach a zlepšenie ekonomickej príležitosti a sociálnych podmienok vidieckeho obyvateľstva, na základe vypracovaných kritérií rozvojovej stratégie pre výber projektov Ministerstva pôdohospodárstva SR.

Spoločná vízia stanovená obyvateľmi územia MAS SĽUBICA :

„Miestny rozvoj vedený komunitou s ohľadom na princípy inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu pre posilnenie konkurenčnej schopnosti, inovácií, zamestnanosti, sociálneho začleňovania marginalizovaných skupín obyvateľstva vrátane marginalizovaných rómskych komunít, s dôrazom na racionálne využívanie prírodných zdrojov a ochranu životného prostredia.“

Prehľad cieľov a priorít stratégie CLLD územia MAS SĽUBICA

Rozvoj miestnej ekonomiky a zamestnanosti využitím miestnych zdrojov a zavádzanie inovácií vo vidieckych oblastiach, ako aj podpora rôznych foriem zamestnávania vo vidieckych oblastiach,

- Ochrana životného prostredia, adaptácia na dôsledky zmeny klímy, efektívne a udržateľné hospodárenie so zdrojmi vo vidieckych oblastiach,
- Budovanie kapacít a rozvoj občianskej spoločnosti v regióne, vrátane vytvárania a udržiavania pracovných miest, sociálneho začleňovania marginalizovaných skupín obyvateľstva vrátane marginalizovaných rómskych komunít,
- Zvýšenie kvality a bezpečnosti vybavenosti a fyzickej regenerácie vidieckych oblastí,

Výpis špecifických cieľov MAS Sľubica o.z. na platné programové obdobie :

2A - Zlepšenie hospodárskeho výkonu všetkých poľnohospodárskych podnikov a uľahčenie reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárskych podnikov, najmä na účely zvýšenia ich účasti na trhu, zamerania na trh a poľnohospodárskej diverzifikácie, Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií

2B - Uľahčenie vstupu poľnohospodárov s primeranými zručnosťami do odvetvia poľnohospodárstva, a najmä generačnej výmeny, Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií,

3A - Zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín výrobcov a medziodvetvových organizácií, Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií,

5C - Uľahčenie dodávok a využívania obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely bio ekonomiky, Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií,

6A - Uľahčenie diverzifikácie, zakladania a rozvoja malých podnikov ako aj vytvárania pracovných miest, Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií,

6B - Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach, Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach. (Zdroj : MAS Sľubica, o.z. Slatvina 63)

3.3 VÍZIA A STRATEGICKÝ CIEĽ OBCE HRIŠOVCE

Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doposiaľ realizovaných a plánovaných aktivít a analýzou hlavných faktorov rozvoja bola sformulovaná **strategická vízia** obce Hrišovce :

„Obec Hrišovce je miesto s atraktívnym a zdravým prostredím pre život, s konkurencieschopnou ekonomikou a rozvíjajúcimi sa službami, ktoré využívaním a rozvíjaním vnútorného potenciálu zabezpečuje kvalitný život všetkým jeho občanom“.

Vízia je predstava obyvateľov o budúcnosti, ako by mala obec vyzerat' v roku 2030. Je motiváciou k dosiahnutiu ideálneho stavu, ktorý by občania obce chceli v budúcnosti dosiahnuť, stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít v strednodobom časovom horizonte.

Strategický cieľ, globálne ciele a špecifické ciele jednotlivých priorít PHRSR vychádzajú z § 3 ods. 1) Zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, ktorý definuje ciele podpory regionálneho rozvoja (ďalej zákon), kde hlavný cieľ podpory regionálneho rozvoja spočíva v odstraňovaní alebo zmierňovaní nežiaducich rozdielov na úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja regiónov, zvyšovaní ekonomickej výkonnosti, konkurencieschopnosti regiónov a rozvoji inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovaní zamestnanosti a životnej úrovne obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa § 3 ods. 2 zákona je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, na podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie regiónu, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia

v regióne s cieľom zvýšenia jeho produktivity, vytváranie nových pracovných miest so stabilizáciou ohrozených pracovných miest, rozvoj ľudských zdrojov, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, rozvoj cestovného ruchu, medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na úseku ochrany životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie, zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne, zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia.¹

K napĺňaniu strategickkej vízie obce na základe analýzy terajšieho stavu a predpokladov ďalšieho rozvoja obce bol navrhnutý **strategický cieľ** rozvoja obce Hrišovce na roky 2022 – 2030

„Vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života obyvateľom obce v zdravom a čistom životnom prostredí“.

Cieľom strategickkej časti programu je navrhnuť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz.

Základom definovania rozvojovej stratégie je stanovenie základnej hierarchickej štruktúry, ktorá v dokumente je tvorená :

- Prioritnými oblasťami s globálnymi cieľmi
- Priority s ich špecifickými cieľmi
- Opatreniami
- Aktivitami

Špecifické ciele napĺňajú globálne ciele a predstavujú charakteristiku vízie a strategického cieľa a pozostávajú z opatrení a aktivít. Obsahom opatrení sú aktivity pomáhajúce realizovať jednotlivé programy a tieto priority stratégie. Aktivita je súhrn činností, ktoré sa bude obec snažiť realizovať a tým napĺňať svoj rozvojový program.

Rozvojovú stratégiu obce Hrišovce vypracovanej v súlade s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030, predstavuje vízia a hlavný cieľ, ktorý pozostáva z troch prioritných cieľov vychádzajúcich z identifikovaných potrieb územia a určujú tri základné prioritné rozvojové oblasti :

- Hospodárska oblasť
- Sociálna oblasť
- Životné prostredie

Každú z týchto prioritných oblastí tvoria priority, z ktorých každý má svoj špecifický cieľ, ktorých napĺňanie bude zo strednodobého hľadiska prispievať k napĺňaniu strategického cieľa rozvojovej stratégie obce.

Výber a popis cieľov bol realizovaný v súlade s nadradenými s nadradenými programovými dokumentmi na národnej (tieto spracované v súlade s programovými dokumentmi Európskej únie) a regionálnej úrovni (PHRSR Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022).

Formulár 15 (S 1) Prehľad cieľov stanovených v PHRSR obce Hrišovce na obdobie 2022 – 2030

VÍZIA			
„Obec Hrišovce je miesto s atraktívnym a zdravým prostredím pre život, s konkurencieschopnou ekonomikou a rozvíjajúcimi sa službami, ktoré využívaním a rozvíjaním vnútorného potenciálu zabezpečuje kvalitný život všetkým jeho občanom“			
STRATEGICKÝ CIEĽ			
„Vytvoriť podmienky na zvyšovanie kvality života obyvateľom obce v zdravom a čistom životnom prostredí“.			
PRIORITNÁ OBLASŤ	HOSPODÁRSKA	SOCIÁLNA	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Globálne ciele	Rozvoj konkurencieschopnej miestnej ekonomiky	Zlepšenie kvality života občanov rozvojom občianskej vybavenosti a poskytovaných služieb	Ochrana životného prostredia a zdravia obyvateľov
Špecifické ciele	1.1 Vytvoriť podmienky pre rozvoj podnikania v obci	2.1 Vytvoriť podmienky pre rozvoj občianskej vybavenosti	3.1 Zabezpečenie informovanosti a poradenstva v oblasti životného prostredia
	1.2 Zabezpečiť rozvoj IT infraštruktúry	2.2 Skvalitnenie podmienok a rozvoj sociálnych služieb v obci a podpora občanov so sociálnym znevýhodnením	3.2 Ochrana vôd pred znečistením, zabezpečenie protipovodňových opatrení, opatrení k zosuvom pôdy a živelným pohromám
	1.3 Výstavba, rekonštrukcia a rozvoj technickej infraštruktúry	2.3 Vytvoriť podmienky pre podporu a rozvoj bývania	3.3 Znižovanie energetickej záťaže obecných budov
	1.4 Skvalitnenie a rozvoj dopravenej infraštruktúry		3.4 Realizácia opatrení v oblasti ekologických služieb a ochrany ovzdušia
	1.5 Vytvoriť podmienky pre rozvoj cestovného ruchu		3.5 Skvalitnenie a zefektívnenie nakladania s odpadmi

Zdroj : vlastné spracovanie

Prostredníctvom týchto troch prioritných oblastí a definovaných priorít, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení a aktivít, bude obec napĺňať definovanú strategickú víziu rozvoja. Plnením jednotlivých cieľov podľa stanovených opatrení bude zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Formulár 16 Prehľad priorít a opatrení stanovených v PHRSR obce Hrišovce na obdobie
2022 – 2030

PRIORITNÁ OBLASŤ		
HOSPODÁRSKA	SOCIÁLNA	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
PRIORITY		
PRIORITA 1.1 Podpora rozvoja podnikania a služieb	PRIORITA 2.1 Rozvoj občianskej vybavenosti	PRIORITA 3.1 Informovanosť a poradenstvo v oblasti životného prostredia
PRIORITA 1.2 Rozvoj IT infraštruktúry	PRIORITA 2.2 Poskytovanie sociálnych služieb a podpora obyvateľov so sociálnym znevýhodnením	PRIORITA 3.2 Ochrana vôd pred znečistením, ochrana pred povodňami, zosuvmi pôdy a ochrana pred živelnými pohromami
PRIORITA 1.3 Rozvoj technickej infraštruktúry	PRIORITA 2.3 Podpora dostupnosti bývania	PRIORITA 3.3 Podpora znižovania energetickej záťaže rekonštrukciou obecných budov
PRIORITA 1.4 Rozvoj dopravnej infraštruktúry		PRIORITA 3.4 Rozvoj ekologických služieb a ochrana ovzdušia
PRIORITA 1.5 Rozvoj cestovného ruchu		PRIORITA 3.5 Rozvoj odpadového hospodárstva
OPATRENIA		
1.1.1 Vytvorenie podmienok k rozvoju podnikania v obci 1.1.2 Vytvorenie podmienok k vypracovaniu investičných projektov 1.2.1 Rozvoj informačných systémov obce 1.2.2 Rozvoj elektronizácie verejných služieb 1.2.3 Modernizácia internetového pokrytia a pripojenia 1.3.1 Zabezpečenie rozvojových dokumentácií obce 1.3.2 Modernizácia technickej infraštruktúry 1.3.3 Budovanie technickej infraštruktúry 1.4.1 Zabezpečenie dokumentácií projektov dopravnej infraštruktúry 1.4.2 Rekonštrukcia miestnych komunikácií 1.4.3 Rekonštrukcia chodníkov 1.4.4 Rekonštrukcia mostov miestnych komunikácií 1.4.5 Výmena autobusových zastávok 1.4.6 Dostavba parkovísk pre potreby občianskej vybavenosti 1.5.1 Propagácia obce 1.5.2 Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu v obci	2.1.1 Podpora vzdelávania pre rôzne vekové kategórie 2.1.2 Rozvoj kultúry 2.1.3 Rozvoj športu 2.1.4 Budovanie sociálnej infraštruktúry 2.1.5 Revitalizácia pietnych miest v obci 2.1.6 Podpora dobrovoľníctva 2.2.1 Poskytovanie základného sociálneho poradenstva 2.2.2 Rozvoj terénnej sociálnej práce 2.2.3 Znižovanie nezamestnanosti 2.2.4 Podpora znevýhodnených detí a ostatných znevýhodnených skupín občanov 2.3.1 Podpora individuálnej bytovej výstavby (IBV)	3.1.1 Podpora preventívnych aktivít v oblasti životného prostredia 3.2.1 Ochrana podzemných a povrchových vôd pred znečistením 3.2.2 Realizácia protizáplavových opatrení 3.2.3 Realizácia opatrení proti zosuvom pôdy a vznikom svahových deformácií s odstraňovaním následkov 3.2.4 Ochrana pred živelnými pohromami 3.3.1 Realizácia účinných opatrení k úspore energií 3.4.1 Podpora elektromobility 3.4.2 Ochrana ovzdušia pred znečistením 3.4.3 Budovanie dopravnej infraštruktúry 3.5.1 Zabezpečiť efektívne nakladanie s odpadmi 3.5.2 Účinné opatrenia k vzniku a likvidácii čiernych skládok

Zdroj : Vlastné spracovanie

4 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť PHRSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje popis opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, spolu s priradenými špecifickými cieľmi s prioritami a globálnymi cieľmi s prioritnými oblasťami k napĺňaniu strategického cieľa a strategickej vízie obce. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v oblastiach hospodárskej, sociálnej a životného prostredia na úroveň opatrení a aktivít.

Táto časť obsahuje konkrétne opatrenia a aktivity vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám a prioritným oblastiam.

Všetky opatrenia a aktivity, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Formulár 17 (P 1) Rozvojová stratégia obce Hrišovce na obdobie 2022 - 2030

PRIORITNÁ OBLASŤ : HOSPODÁRSKA	
<i>Globálny cieľ 1 : Rozvoj konkurencieschopnej miestnej ekonomiky</i>	
Špecifický cieľ (ŠC)/PRIORITY	Opatrenia/Aktivity
ŠC : 1.1 Vytvoriť podmienky pre rozvoj podnikania a služieb	
1.1 Podpora rozvoja podnikania a služieb	1.1.1 Vytvorenie podmienok k rozvoju podnikania v obci 1.1.1.1 Príprava pozemkov, objektov a technických podmienok pre rozvoj podnikateľských aktivít 1.1.1.2 Rozvoj partnerstva s podnikateľmi pri prezentovaní ich podnikateľských aktivít a pri realizácii opatrení/aktivít 1.1.1.3 Podpora posilnenia služieb pre investorov 1.1.2 Vytvorenie podmienok k vypracovaniu investičných projektov 1.1.2.1 Podpora prípravy investičných projektov
ŠC : 1.2 Zabezpečiť rozvoj IT infraštruktúry	
1.2 Rozvoj IT infraštruktúry	1.2.1 Rozvoj informačných systémov obce 1.2.1.1 Modernizácia softvéru informačných systémov 1.2.1.2 Aktualizácia a modernizácia www stránky obce 1.2.1.3 Vybudovanie kamerového systému obce 1.2.2 Rozvoj elektronizácie verejných služieb 1.2.2.1 Zefektívnenie poskytovania elektronických služieb 1.2.3 Modernizácia internetového pokrytia a pripojenia 1.2.3.1 Podpora aktivít k pokrytiu obce internetovým signálom 1.2.3.2 Podpora aktivít k internetovému pripojeniu obce novými technológiami
ŠC : 1.3 Výstavba, modernizácia a rozvoj technickej infraštruktúry	
1.3 Rozvoj technickej infraštruktúry	1.3.1 Zabezpečenie rozvojových dokumentácií obce 1.3.1.1 Vypracovanie územno-plánovacej dokumentácie obce 1.3.1.2 Vypracovanie štúdie a projektovej dokumentácie k rozvojovým projektom technickej infraštruktúry 1.3.2 Modernizácia technickej infraštruktúry 1.3.2.1 Modernizácia existujúceho verejného osvetlenia výmenou starého za nové energeticky úspornejšie 1.3.2.2 Modernizácia existujúceho starého obecného rozhlasu za rozhlas s modernou technológiou 1.3.3 Budovanie technickej infraštruktúry

	1.3.3.1 Vybudovanie obecného vodovodu 1.3.3.2 Vybudovanie obecnej kanalizácie 1.3.3.3 Vybudovanie zvodu dažďovej vody 1.3.3.4 Vybudovanie čističky odpadových vôd (ČOV)
ŠC : 1.4 Skvalitnenie a rozvoj dopravnej infraštruktúry	
1.4 Rozvoj dopravnej infraštruktúry	1.4.1 Zabezpečenie dokumentácií projektov dopravnej infraštruktúry 1.4.1.1 Vypracovanie štúdie a projektovej dokumentácie k rozvojovým projektom dopravnej infraštruktúry 1.4.2 Rekonštrukcia miestnych komunikácií 1.4.2.1 Výmena asfaltového povrchu miestnych komunikácií 1.4.2.2 Rozšírenie miestnych komunikácií 1.4.2.3 Výstavba novej miestnej komunikácie k plánovanej IBV 1.4.3 Rekonštrukcia chodníkov 1.4.3.1 Rekonštrukcia chodníka k cintorínu 1.4.3.2 Budovanie nových chodníkov pozdĺž štátnej cesty a na prepojenie dôležitých častí obce 1.4.4 Rekonštrukcia mostov miestnych komunikácií 1.4.4.1 Rekonštrukcia výstuží a nosných častí mostov a zabezpečenie materiálo-technických úprav 1.4.5 Výmena autobusových zastávok 1.4.5.1 Realizácia obmeny starých autobusových zastávok 1.4.6 Dostavba parkovísk pre potreby občianskej vybavenosti 1.4.6.1 Rozšírenie a rekonštrukcia existujúceho parkoviska 1.4.6.2 Výstavba nových parkovísk v obci
ŠC : 1.5 Vytvoriť podmienky pre rozvoj cestovného ruchu	
1.5 Rozvoj cestovného ruchu	1.5.1 Propagácia obce 1.5.1.1 Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní aktivít obce 1.5.2 Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu v obci 1.5.2.1 Vybudovanie zelených plôch a oddychových zón k zatraktívneniu obce 1.5.2.2 Vybudovanie turistických trás a chodníkov 1.5.2.3 Vybudovanie cyklotrasy
PRIORITNÁ OBLASŤ : SOCIÁLNA Globálny cieľ 2 : <i>Zlepšenie kvality života občanov rozvojom občianskej vybavenosti a poskytovaných služieb</i>	
Špecifický cieľ/PROGRAM	Opatrenie/Aktivita
ŠC : 2.1 Vytvoriť podmienky pre rozvoj občianskej vybavenosti	
2.1 Rozvoj občianskej vybavenosti	2.1.1 Podpora vzdelávania pre rôzne vekové kategórie 2.1.1.1 Podpora vzdelávacích aktivít pre rôzne skupiny občanov 2.1.1.2 Skvalitnenie technického vybavenia miestnej knižnice 2.1.1.3 Rozšírenie knižnej ponuky knižnice 2.1.2 Rozvoj kultúry 2.1.2.1 Zabezpečenie širšej ponuky kultúrnych podujatí 2.1.2.2 Podpora kultúrnych tradícií obce 2.1.2.3 Dobudovanie informačno-technologickej infraštruktúry a ozvučenia v kultúrno-spoločenskom centre a kultúrnom dome 2.1.2.4 Modernizácia okolia kultúrno-spoločenského centra výstavbou oporného múru a schodov s osadením zábradlia 2.1.3 Rozvoj športu 2.1.3.1 Zabezpečenie širšej ponuky športových podujatí 2.1.3.2 Podpora športových aktivít zastupujúcich obec

	2.1.3.3 Vybudovanie multifunkčného ihriska 2.1.3.4 Modernizácia existujúceho detského ihriska 2.1.3.5 Vybudovanie nového detského ihriska 2.1.3.6 Modernizácia vybavenia posilňovne 2.1.3.7 Modernizácia vybavenia stolnotenisového športového klubu 2.1.4 Budovanie sociálnej infraštruktúry 2.1.4.1 Vybudovanie bezbariérových vstupov do obecných budov 2.1.5 Revitalizácia pietnych miest v obci 2.1.5.1 Rozšírenie cintorína s vybudovaním chodníkov a oplotenia 2.1.6 Podpora dobrovoľníctva 2.1.6.1 Vybudovanie požiarnej zbrojnice pre dobrovoľný hasičský zbor obce
ŠC : 2.2 Skvalitnenie podmienok a rozvoj sociálnych služieb v obci a podpora občanov so sociálnym znevýhodnením	
2.2 Poskytovanie sociálnych služieb a podpora obyvateľov so sociálnym znevýhodnením	2.2.1 Poskytovanie základného sociálneho poradenstva a informovanie občanov o možnostiach využívania sociálnych služieb 2.2.1.1 Poskytovanie základného sociálneho poradenstva 2.2.1.2 Informovanie občanov o možnostiach využívania sociálnych služieb na informačných tabuliach obce 2.2.1.3 Podpora účinných opatrení k zvyšovaniu povedomia znevýhodnených skupín v sociálnej oblasti 2.2.2 Rozvoj terénnej sociálnej práce 2.2.2.1 Podpora zabezpečovania služieb terénnej sociálnej práce 2.2.2.2 Vyčlenenie priestorov pre stretávanie sa dôchodcov a osôb ŤZP 2.2.3 Znižovanie nezamestnanosti 2.2.3.1 Spolupráca s ÚPSVaR na úseku aktívnych opatrení trhu práce 2.2.3.2 Zapájanie sa do projektov AOTP 2.2.4 Podpora znevýhodnených detí a ostatných znevýhodnených skupín občanov 2.2.4.1 Podpora aktivít pre deti a rodiny a ostatné znevýhodnené skupiny občanov 2.2.4.2 Podpora ohrozených rodín v kríze
ŠC : 2.3 Vytvoriť podmienky pre podporu a rozvoj bývania	
2.3 Podpora dostupnosti bývania	2.3.1 Podpora individuálnej bytovej výstavby (IBV) 2.3.1.1 Príprava lokalít k IBV 2.3.1.2 Vypracovanie štúdie a projektovej dokumentácie 2.3.1.3 Budovanie technickej infraštruktúry na územiach vyčlenených k IBV
PRIORITNÁ OBLASŤ : ŽIVOTNÉ PROSTREDIE <i>Globálny cieľ 3 : Ochrana životného prostredia a zdravia obyvateľov</i>	
Špecifický cieľ/PRIORITA	Opatrenie/Aktivita
ŠC : 3.1 Zabezpečenie informovanosti a poradenstva v oblasti životného prostredia	
3.1 Informovanosť a poradenstvo v oblasti životného prostredia	3.1.1 Podpora preventívnych aktivít v oblasti životného prostredia 3.1.1.1 Šírenie osvedy v oblasti ochrany životného prostredia 3.1.1.2 Spracovanie koncepcie k ochrane životného prostredia v obci

ŠC : 3.2 Ochrana vôd pred znečistením, zabezpečenie protipovodňových opatrení, opatrení k zosuvom pôdy a živelným pohromám	
3.2 Ochrana vôd pred znečistením, ochrana pred povodňami, zosuvmi pôdy a ochrana pred živelnými pohromami	3.2.1 Ochrana podzemných a povrchových vôd pred znečistením 3.2.1.1 Podpora prevencie pred znečisťovaním podzemných a povrchových vôd 3.2.1.2 Ochrana vodných tokov pred znečistením 3.2.2 Realizácia protizáplavových opatrení 3.2.2.1 Spracovanie štúdie a projektovej dokumentácie 3.2.2.2 Realizácia preventívnych protipovodňových a vodozádržných opatrení 3.2.2.3 Revitalizácia a vyregulovanie koryta potoka Slatvinka po celej dĺžke v obci 3.2.3 Realizácia opatrení proti zosuvom pôdy a vznikom svahových deformácií s odstraňovaním následkov 3.2.3.1 Realizácia preventívnych opatrení proti zosuvom pôdy a odstraňovanie ich následkov 3.2.4 Ochrana pred živelnými pohromami 3.2.4.1. Realizácia opatrení k predchádzaniu následkov živelných pohrôm a mimoriadnych udalostí 3.2.4.2 Odstraňovanie následkov živelnej pohromy a iných nepredvídaných udalostí
ŠC : 3.3 Znižovanie energetickej záťaže obecných budov	
3.3 Podpora znižovania energetickej záťaže rekonštrukciou obecných budov	3.3.1 Realizácia účinných opatrení k úspore energií 3.3.1.1 Vypracovanie štúdie a projektovej dokumentácie k rozvojovému projektom opatrení úspor energií 3.3.1.2 Rekonštrukcia a zateplenie budovy obecného úradu 3.3.1.3 Rekonštrukcia a zateplenie budovy starého kultúrneho domu 3.3.1.4 Rekonštrukcia a zateplenie budovy domu záhradkárov
ŠC : 3.4 Realizácia opatrení v oblasti ekologických služieb a ochrany ovzdušia	
3.4 Rozvoj ekologických služieb a ochrana ovzdušia	3.4.1 Podpora elektromobility 3.4.1.1 Výstavba nabíjacej stanice pre e-bicykle 3.4.1.2 Výstavba nabíjacej stanice pre elektromobily 3.4.2 Ochrana ovzdušia pred znečistením 3.4.2.1 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia 3.4.3 Budovanie dopravnej infraštruktúry 3.4.3.1 Zakúpenie traktora s vlečkou k starostlivosti o verejné priestranstvá a ekologické služby 3.4.3.2 Zakúpenie pásovej mulčovacej kosačky na diaľkové ovládanie k starostlivosti o verejné priestranstvá, ekologické služby a likvidáciu náletových drevín
ŠC : 3.5 Skvalitnenie a zefektívnenie nakladania s odpadmi	
3.5 Rozvoj odpadového hospodárstva	3.5.1 Zabezpečiť efektívne nakladanie s odpadmi 3.5.1.1 Podpora opatrení k zvyšovaniu povedomia občanov k separácii odpadov a k efektívnemu zhodnocovaniu odpadov 3.5.1.2 Zabezpečenie efektívnej separácia odpadov zvýšením počtu zberných nádob a zberných miest 3.5.2 Účinné opatrenia k vzniku a likvidácii čiernych skládok 3.5.2.1 Osveta v obci k ohrozovaniu ŽP zakladaním čiernych skládok

	3.5.2.2 Zavedenie systému preventívnych opatrení a postihov k zamedzeniu vzniku čiernych skládok 3.5.2.3 Odstraňovanie odpadov v intraviláne a extraviláne obce 3.5.2.4 Zakúpenie terénneho osobného motorového vozidla k zamedzovaniu vzniku čiernych skládok
--	--

Zdroj : Vlastné spracovanie

Sumárny prehľad aktivít je východiskovým podkladom pre tvorbu Akčného plánu (AP), ktorý je súčasťou realizačnej časti dokumentu s uvedením ukazovateľov výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

5 REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce so stanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Realizačná časť obsahuje :

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHRSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHRSR,
- komunikačnej stratégie PHRSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHRSR.
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2) – vecný a časový harmonogram realizácie s určením ukazovateľov a výstupov.

5.1 SPOLUPRÁCA S PARTNERMI

Obec Hrišovce využívala rôzne formy partnerskej spolupráce od prípravy PHRSR, pri zbere údajov, analytickom hodnotení stavu obce, SWOT analýze a problémovej analýze obce, pri stanovení vízie a cieľov rozvojovej stratégie, následne pri návrhu programovej a strategickej časti. Podľa § 2 písm. g) zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov partnerstvo je forma spolupráce sociálno – ekonomických partnerov k zabezpečeniu hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja územia s ohľadom na udržateľný rozvoj.¹ Jednotliví partneri majú rôznu časovú, personálnu a kvalitatívnu kapacitu k zapojeniu sa do procesov tvorby a samotnej realizácie (implementácie) PHRSR, od poskytnutia informácií, priameho vstupu do procesu tvorby dokumentu, koordinácií čiastkových úloh, poskytnutia zdrojov (materiálnych, priestorových, personálnych, finančných a iných) až po konštruktívnu kritiku. Cieľom partnerstva spočíva v osvojení filozofie stratégie PHRSR, k získaniu ich podpory v procese implementácie PHRSR v praxi.

Partnerská spolupráca počas realizácie rozvojového programu bude zameraná na

- informačnú spoluprácu zameranú na zber údajov, informácií a poznatkov k problémom a potrebám partnera, možnostiach spolupráce spočívajúce v odbornej pomoci, poradenstve, inštitucionálnom a organizačnom zabezpečení plnenia niektorých aktivít a na realizácia jednotlivých aktivít,
- finančnú spoluprácu spočívajúcu v spolufinancovaní spoločných projektov, realizácií a financovaní rozvojových projektov v súlade s rozvojovou stratégiou obce, sponzorských príspevkov a dotácií k realizácii vybraných aktivít obce a pod.,
- materiálnu spoluprácu a spoluprácu pri zabezpečovaní personálnych zdrojov zameranú na nefinančnú pomoc, na materiálne, technické zabezpečenie realizácie projektových aktivít obce, odbornú pomoc, poradenstvo, organizáciu vzdelávacích aktivít k úspešnej realizácii PHRSR
- mediálnu spoluprácu zameranú na propagačné a mediálne aktivity a spolupráca pri zabezpečovaní komunikačných a informačných aktivít v súlade s komunikačnou stratégiou PHRSR.²

PHRSR je otvorený dokument počas celej doby platnosti, pričom identifikácia partnerov prebieha nielen v rámci spracovania dokumentu, ale aj počas celej doby jeho realizácie, kde partnerom sa priradí hlavná motivácia zapojenia sa do participatívneho procesu.

Partnerská spolupráca bude prebiehať na základe podpísaných partnerských dohôd.

5.2 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR

Orgánom koordinácie implementácie PHRSR obce Hrišovce na roky 2022 – 2030 pri realizácii aktivít, napĺňaní cieľov, monitorovaní, hodnotení a finančnom zabezpečení bude obecný úrad Hrišovce, ktorý prostredníctvom Akčného plánu bude vytvárať podmienky pre vznik a rozvoj územnej spolupráce k napĺňaniu stanovených cieľov. Implementácia jednotlivých aktivít si bude vyžadovať konkrétnych ľudí k ich realizácii a aj k zodpovednosti za ich plnenie. Vzhľadom na chýbajúce personálne kapacity obce sa predpokladá, že niektoré aktivity bude potrebné realizovať v spolupráci s externými odborníkmi.

Riadiacim orgánom v systéme implementácie PHRSR na úrovni obce je obecný úrad prostredníctvom starostu obce, ktorý zodpovedá za systém plnenia PHRSR a aj jeho financovania prostredníctvom vlastných zdrojov, získaných dotácií, úverových zdrojov príp. iného financovania.

Monitorovacím orgánom je Obecné zastupiteľstvo, prípadne príslušná určená komisia OcZ, ak je zriadená.

Kontrolným orgánom je kontrolór obce resp. príslušná komisia OcZ, ak bola zriadená, resp. poverení zamestnanec obce alebo poslanec OcZ. Z uvedeného dôvodu sa odporúča zriadenie komisie miestneho rozvoja pri OcZ, ktorá by zodpovedala za každoročné vyhodnocovanie plnenia aktivít akčného plánu, jeho prehodnocovania s možnosťou doplnenia potrebných opatrení a aktivít, vyňatia splnených a pod. Vyhodnocovanie sa bude vykonávať každoročne na základe získavania pripomienok poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti a ich spracovania **do 30. apríla**, kedy bude obecnému zastupiteľstvu predložené vyhodnotenie PHRSR za predchádzajúci rok a aj prípadný návrh aktualizácie. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k vypracovaniu a realizácii PHRSR berie na vedomie návrh strategickú časť dokumentu, schvaľuje celý dokument PHRSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie monitorovania a hodnotenia jeho plnenia (do 30.04.), taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných aktivít k realizácii.

5.3 KOMUNIKAČNÁ STRATÉGIA PHRSR

Významným komunikačným kanálom k informovaniu verejnosti o pripravovaných a realizovaných aktivitách je v podmienkach obce osobným kontaktom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami, cestou pozvánky na verejné zasadania obecného zastupiteľstva, pre mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľov komunikácia prebieha hlavne prostredníctvom webovej stránky obce, starší občania obce preferujú obecný rozhlas, osobné stretnutie a verejnú úradnú tabuľu umiestnenú na vhodnom verejne prístupnom mieste.

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných aktivít PHRSR budú z dôvodu povinného informovania verejnosti, najmä pri investičných aktivitách využitia verejných zdrojov (EŠIF, zo štátneho rozpočtu z operačných programov jednotlivých ministerstiev a vlastných zdrojov ...) alebo v rámci komunikácie medzi obcou a cieľovými skupinami a partnermi pri príprave

a realizácii aktivít, budú rôzne formy komunikácie prostredníctvom verejných informačných tabúl, organizovaním informačných, pracovných seminárov a stretnutí.

Cestou uvedených komunikačných kanálov bude prebiehať pravidelná komunikácia s občanmi obce týkajúca sa prípravy a realizácie aktivít Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce k napĺňaniu vízie a strategického cieľa k zabezpečeniu zvyšovania kvality života svojich obyvateľov.

5.4 MONITOROVANIE A HODNOTENIE PHRSR

Monitorovanie a hodnotenie patria medzi kľúčové činnosti pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR, ktorého cieľom je získavanie informácií o plnení PHRSR a aj o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Dobrým nastavením systému monitorovania a hodnotenia bude reagované na prípadné zmeny spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijímanie nových opatrení, za aktívnej účasti významných socioekonomických subjektov pôsobiacimi na území obce (partnerov).

Úlohou samosprávy v rámci monitorovania bude minimálne raz ročne (do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti, pričom monitorovanie sa bude vykonávať priebežne počas celej doby realizácie PHRSR. Pripomienky získané v rámci monitorovania sa zapracujú a vyhodnotia do monitorovacej správy predloženej OcZ s vyhodnotením PHRSR za predchádzajúci rok, aj s jeho prípadnou aktualizáciou.

Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov PHRSR a aktivít s využitím systému merateľných ukazovateľov. Za prípravu monitorovacej správy PHRSR bude zodpovedať samospráva obce – starosta obce a s jeho poverením poslanci OcZ, zriadená komisia OcZ k tomuto účelu, zamestnanci obecného úradu, príp. iné poverené osoby.

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sa bude vykonávať podľa AP na základe ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých aktivít a výsledkom monitorovania PHRSR bude monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, s prílohami

monitorovacích správ zrealizovaných aktivít v príslušnom hodnotenom roku. Za prípravu monitorovacej správy konkrétneho aktivity bude zodpovedať jeho garant resp. ďalšia poverená osoba OcZ.

Formulár 18 (R 5) Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR obce Hrišovce na programové obdobie 2022-2030		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2025	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby podľa rozhodnutia samosprávy,	kontrola súladu programu s reálnou situáciou hodnotenie jednotlivých projektových aktivít a ich vplyv na samotné riešené územie, vykonáva sa

	minimálne na ročnej báze	pravidelnejšie, aj niekoľkokrát ročne, určené minimálne k 30.aprílu za predchádzajúci rok,
Tematické hodnotenie časti PHSR	2023 2025 2028	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a pri zistení potreby revízie PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2022-2030 - podľa potreby - na konci programového obdobia	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu, protokolu NKÚ SR a pod.

Zdroj: Príloha k metodike na vypracovanie PHRSR, vlastné spracovanie

5.5 AKČNÝ PLÁN PHRSR

Akčný plán (AP) predstavuje konkrétny harmonogram aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Vychádza zo stratégie rozvoja obce, spracováva na rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2) a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych aktivít, pričom samospráva plán priebežne monitoruje a **každoročne do 30. apríla vyhodnocuje a aktualizuje** na nasledujúci rozpočtový rok s výhľadom na ďalšie 2 roky a následne vyhodnotenie prejednáva v obecnom zastupiteľstve (Ocz). Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam zodpovedných subjektov za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, súbor ukazovateľov výsledkov a dopadov s určenou mernou jednotkou hodnotenia príslušnej aktivity, vrátane východiskových a cieľových hodnôt. Východiskové merateľné hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PHRSR obce boli stanovené ako nulové v roku 2022, priebežná hodnota určená na rok 2025 a cieľová hodnota boli stanovená na roky 2030. Akčný plán je spracovaný na rok 2022 s výhľadom do roku 2024.

Po každoročnom vyhodnotení PHRSR obce (k 30.aprílu), v zmysle § 12 zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov je povinnosťou obce pre účely regionálneho rozvoja každoročne **do 31. mája zasielať Košickému samosprávnemu kraju správu o plnení PHRSR.**¹

Program hospodárskeho rozvoja
a sociálneho rozvoja
obce HRIŠOVCE
na roky 2022 – 2030

Formulár 19 (R 6) AKČNÝ PLÁN (AP) implementácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hrišovce na obdobie rokov 2022 – 2030 s určením personálnych podmienok, finančných podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných a monitorovacích a hodnotiacich podmienok realizácie.

AKČNÝ PLÁN (na roky 2022 – 2024) Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce HRIŠOVCE na obdobie rokov 2022 – 2030											
PRIORITA, Opatrenie Aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie		Typ ukazovateľa	Názov ukazovateľa	Merná jednotka	Východisková/priebežná/ cieľová hodnota			Každoročné vyhodnotenie AP
			Zdroje	Výška v €				2021	2025	2030	
PRIORITNÁ OBLASŤ	1 HOSPODÁRSKA OBLASŤ – Rozvoj konkurencieschopnej miestnej ekonomiky										
PRIORITA	1.1 Podpora rozvoja podnikania a služieb										
Opatrenie	1.1.1 Vytvorenie podmienok k rozvoju podnikania v obci										
1.1.1.1 Príprava pozemkov, objektov a technických podmienok pre rozvoj podnikateľských aktivít	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné, cudzie	2000	Výsledok	Pripravené pozemky, objekty, vytvorené technické podmienky	Počet	0	2	5	
1.1.1.2 Rozvoj partnerstva s podnikateľmi pri prezentovaní svojich aktivít a pri realizácii opatrení/aktivít	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné, cudzie	200	Výsledok	Počet partnerstiev	Počet	0	12	25	
1.1.1.3 Podpora posilnenia služieb pre investorov	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné, cudzie	n	Výsledok	Počet posilnených služieb	Počet	0	2	5	

Program hospodárskeho rozvoja
a sociálneho rozvoja
obce HRIŠOVCE
na roky 2022 – 2030

Opatrenie	1.1.2 Vytvorenie podmienok vypracovaniu investičných projektov										
1.1.2.1 Podpora prípravy investičných projektov	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet podporených projektov	Počet	0	7	15	
PRIORITA	1.2 Rozvoj IT infraštruktúry										
Opatrenie	1.2.1 Rozvoj informačných systémov obce										
1.2.1.1 Modernizácia softvéru informačných systémov	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	500	Výsledok	Počet vykonaných modernizácií softvérového vybavenia	Počet	0	2	5	
1.2.1.2 Aktualizácia a modernizácia www stránky obce	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné, cudzie	100	Výsledok	Počet vykonaných modernizácií www stránky	Počet	0	4	8	
1.2.1.3 Vybudovanie kamerového systému obce	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet umiestnených kamier	Počet	0	5	10	
Opatrenie	1.2.2 Rozvoj elektronizácie verejných služieb										
1.2.2.1 Zefektívnenie poskytovania elektronických služieb	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	100	Výsledok	Počet užívateľov služieb	Počet	0	20	50	
Opatrenie	1.2.3 Modernizácia internetového pokrytia a pripojenia										
1.2.3.1 Podpora aktivít k pokrytiu obce internetovým signálom	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	500	Výsledok	Počet podporených aktivít	Počet	0	2	5	

Program hospodárskeho rozvoja
a sociálneho rozvoja
obce HRIŠOVCE
na roky 2022 – 2030

1.2.3.2 Podpora aktivít k internetovému pripojeniu obce novými technológiami	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	200	Výsledok	Počet podporených aktivít	Počet	0	2	5	
PRIORITA	1.3 Rozvoj technickej infraštruktúry										
Opatrenie	1.3.1 Zabezpečenie rozvojových dokumentácií obce										
1.3.1.1 Vypracovanie územno-plánovacej dokumentácie obce	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	5000	Výsledok	Rozsah spracovanej dokumentácie	%	0	100	100	
1.3.1.2 Vypracovanie štúdie a projektovej dokumentácie k rozvojovým projektom technickej infraštruktúry	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	2000	Výsledok	Počet vypracovaných štúdií a projektových dokumentácií	Počet	0	2	5	
Opatrenie	1.3.2 Modernizácia technickej infraštruktúry										
1.3.2.1 Modernizácia existujúceho verejného osvetlenia výmenou starého za nové energeticky úspornejšie	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Rozsah vykonanej modernizácie	%	0	100	100	
1.3.2.2 Modernizácia existujúceho starého obecného rozhlasu za rozhlas s modernou technológiou	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Rozsah vykonanej modernizácie	%	0	100	100	
Opatrenie	1.3.3 Budovanie technickej infraštruktúry										
1.3.3.1 Vybudovanie obecného vodovodu	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Podiel pripojených domácností	%	0	0	70	

Program hospodárskeho rozvoja
a sociálneho rozvoja
obce HRIŠOVCE
na roky 2022 – 2030

1.3.3.2 Vybudovanie obecnej kanalizácie	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Podiel pripojených domácností	%	0	0	70	
1.3.3.3 Vybudovanie zvodu dažďovej vody	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Podiel pripojených domácností	%	0	0	70	
1.3.3.4 Vybudovanie čističky odpadových vôd (ČOV)	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Rozsah vykonaných prác	%	0	50	100	
PRIORITA	1.4 Rozvoj technickej infraštruktúry										
Opatrenie	1.4.1 Zabezpečenie dokumentácií projektov dopravnej infraštruktúry										
1.4.1.1 Vypracovanie štúdie a projektovej dokumentácie k rozvojovým projektom dopravnej infraštruktúry	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet vypracovaných štúdií a projektových dokumentácií	Počet	0	2	5	
Opatrenie	1.4.2 Rekonštrukcia miestnych komunikácií										
1.4.2.1 Výmena asfaltového povrchu miestnych komunikácií	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	1000	Výsledok	Dĺžka obnoveného asfaltového povrchu miestnych komunikácií	m	0	70	200	
1.4.2.2 Rozšírenie miestnych komunikácií	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	1000	Výsledok	Dĺžka rozšírených miestnych komunikácií	m	0	50	100	
1.4.2.3 Výstavba novej miestnej komunikácie k plánovanej IBV	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	1000	Výsledok	Dĺžka vybudovanej miestnej komunikácie	m	0	500	2000	
Opatrenie	1.4.3 Rekonštrukcia chodníkov										

Program hospodárskeho rozvoja
a sociálneho rozvoja
obce HRIŠOVCE
na roky 2022 – 2030

1.4.3.1 Rekonštrukcia chodníka k cintorínu	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Dĺžka zrekonštruovaného chodníka	m	0	200	300	
1.4.3.2 Budovanie nových chodníkov pozdĺž štátnej cesty a na prepojenie dôležitých častí obce	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Dĺžka vybudovaného chodníka	m	0	0	500	
Opatrenie	1.4.4 Rekonštrukcia mostov miestnych komunikácií										
1.4.4.1 Rekonštrukcia výstuží a nosných častí mostov a zabezpečenie materiálne technických úprav	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	10000	Výsledok	Počet zrekonštruovaných výstuží	Počet	0	3	5	
Opatrenie	1.4.5 Výmena autobusových zastávok										
1.4.5.1 Realizácia obmeny starých autobusových zastávok	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet vymenených zastávok	Počet	0	0	3	
Opatrenie	1.4.6 Dostavba parkovísk pre potreby občianskej vybavenosti										
1.4.6.1 Rozšírenie a rekonštrukcia existujúceho parkoviska	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít k rozšíreniu a rekonštrukcií parkoviska	Počet	0	1	2	
1.4.6.2 Výstavba nových parkovísk v obci	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet nových parkovísk	Počet	0	1	2	
PRIORITA	1.5 Rozvoj cestovného ruchu										
Opatrenie	1.5.1 Propagácia obce										

Program hospodárskeho rozvoja
a sociálneho rozvoja
obce HRIŠOVCE
na roky 2022 – 2030

1.5.1.1 Podpora spolupráce verejného a súkromného sektora pri propagovaní aktivít obce	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	50	Výsledok	Počet podporených aktivít	Počet	0	5	10	
Opatrenie	1.5.2 Budovanie infraštruktúry cestovného ruchu v obci										
1.5.2.1 Vybudovanie zelených plôch a oddychových zón k zatraktívneniu obce	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	100	Výsledok	Počet vybudovaných prvkov	Počet	0	5	10	
1.5.2.2 Vybudovanie turistických trás a chodníkov	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Dĺžka vybudovaných trás a chodníkov	m	0	2000	5000	
1.5.2.3 Vybudovanie cyklotrasy	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Dĺžka vybudovanej cyklotrasy	m	0	5000	10000	
PRIORITNÁ OBLASŤ	2 SOCIÁLNA OBLASŤ – Zlepšenie kvality života občanov rozvojom občianskej vybavenosti a poskytovaných služieb										
PRIORITA	2.1 Rozvoj občianskej vybavenosti										
Opatrenie	2.1.1 Podpora vzdelávania pre rôzne vekové kategórie										
2.1.1.1 Podpora vzdelávacích aktivít pre rôzne skupiny občanov	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	100	Výsledok	Počet podporených aktivít	Počet	0	4	9	
2.1.1.2 Skvalitnenie technického vybavenia miestnej knižnice	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	100	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	2	5	

Program hospodárskeho rozvoja
a sociálneho rozvoja
obce HRIŠOVCE
na roky 2022 – 2030

2.1.1.3 Rozšírenie knižnej ponuky knižnice	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	100	Výsledok	Objem rozšírenia knižnej ponuky	%	0	5	10	
Opatrenie	2.1.2 Rozvoj kultúry										
2.1.2.1 Zabezpečenie širšej ponuky kultúrnych podujatí	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	1000	Výsledok	Počet zabezpečených kultúrnych podujatí	Počet	0	4	9	
2.1.2.2 Podpora kultúrnych tradícií obce	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	1	2	
2.1.2.3 Dobudovanie informačno–technologickej infraštruktúry a ozvučenia v kultúrno-spoločenskom centre a kultúrnom dome	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	1	2	
2.1.2.4 Modernizácia okolia kultúrno-spoločenského centra výstavbou oporného múru a schodov s osadením zábradlia	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet vykonaných modernizácií	Počet	0	2	5	
Opatrenie	2.1.3 Rozvoj športu										
2.1.3.1 Zabezpečenie širšej ponuky športových podujatí	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	2000	Výsledok	Počet zabezpečených športových podujatí	Počet	0	4	9	
2.1.3.2 Podpora športových aktivít zastupujúcich obec	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	50	Výsledok	Počet podporených športových aktivít	Počet	0	1	2	

Program hospodárskeho rozvoja
a sociálneho rozvoja
obce HRIŠOVCE
na roky 2022 – 2030

2.1.3.3 Vybudovanie multifunkčného ihriska	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	1000	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	1	1	
2.1.3.4 Modernizácia existujúceho detského ihriska	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet modernizácií	Počet	0	1	2	
2.1.3.5 Vybudovanie nového detského ihriska	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	1	3	
2.1.3.6 Modernizácia vybavenia posilňovne	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	2	4	
2.1.3.7 Modernizácia vybavenia stolnotenisevého športového klubu	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	2	4	
Opatrenie	2.1.4 Budovanie sociálnej infraštruktúry										
2.1.4.1 Vybudovanie bezbariérových vstupov do obecných budov	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet vybudovaných bezbariérových vstupov	Počet	0	2	5	
Opatrenie	2.1.5 Revitalizácia pietnych miest v obci										
2.1.5.1 Rozšírenie cintorína s vybudovaním chodníkov a oplotenia	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	2	5	
Opatrenie	2.1.6 Podpora dobrovoľníctva										

Program hospodárskeho rozvoja
a sociálneho rozvoja
obce HRIŠOVCE
na roky 2022 – 2030

2.1.6.1 Vybudovanie požiarnej zbrojnice pre dobrovoľný hasičský zbor obce	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	1	2	
PRIORITA	2.2 Poskytovanie sociálnych služieb a podpora obyvateľov so sociálnym znevýhodnením										
Opatrenie	2.2.1 Poskytovanie základného sociálneho poradenstva										
2.2.1.1 Poskytovanie základného sociálneho poradenstva	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	100	Výsledok	Počet poskytnutých sociálnych poradenstiev	Počet	0	4	9	
2.2.1.2 Informovanie občanov o možnostiach využívania sociálnych služieb na informačných tabuliach obce	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	100	Výsledok	Počet informovaných občanov	%	0	30	50	
2.2.1.3 Podpora účinných opatrení k zvyšovaniu povedomia znevýhodnených skupín v sociálnej oblasti	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	n	Výsledok	Počet vykonaných opatrení	Počet	0	4	9	
Opatrenie	2.2.2 Rozvoj terénnej sociálnej práce										
2.2.2.1 Podpora zabezpečovania služieb terénnej sociálnej práce	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	1000	Výsledok	Zabezpečená služba terénnej sociálnej práce	Počet	0	5	10	
2.2.2.2 Vyčlenenie priestorov pre stretávanie sa dôchodcov a osôb ŤZP	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	50	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	5	10	
Opatrenie	2.2.3 Znižovanie nezamestnanosti										

Program hospodárskeho rozvoja
a sociálneho rozvoja
obce HRIŠOVCE
na roky 2022 – 2030

2.2.3.1 Spolupráca s ÚPSVaR na úseku aktívnych opatrení trhu práce	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	n	Dopad	Zníženie nezamestnanosti	%	0	4	8	
2.2.3.2 Zapájanie sa do projektov AOTP	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
Opatrenie	2.2.4 Podpora znevýhodnených detí a ostatných znevýhodnených skupín občanov										
2.2.4.1 Podpora aktivít pre deti a rodiny a ostatné znevýhodnené skupiny občanov	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
2.2.4.2 Podpora ohrozených rodín v kríze	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet podporených rodín	Počet	0	1	3	
PRIORITA	2.3 Podpora dostupnosti bývania										
Opatrenie	2.3.1 Podpora individuálnej bytovej výstavby (IBV)										
2.3.1.1 Príprava lokalít k IBV	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	2000	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	5	10	
2.3.1.2 Vypracovanie štúdie a projektovej dokumentácie	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	1	2	
2.3.1.3 Budovanie technickej infraštruktúry na územiach vyčlenených k IBV	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet vybudovaných prvkov technickej infraštruktúry	Počet	0	4	8	

PRIORITNÁ OBLASŤ	3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE – Ochrana životného prostredia a zdravia obyvateľov										
PRIORITA	3.1 Informovanosť a poradenstvo v oblasti životného prostredia										
Opatrenie	3.1.1 Podpora preventívnych aktivít v oblasti životného prostredia										
3.1.1.1 Šírenie osvetu v oblasti ochrany životného prostredia	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	100	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
3.1.1.2 Spracovanie koncepcie k ochrane životného prostredia v obci	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
PRIORITA	3.2 Ochrana vôd pred znečistením, ochrana pred povodňami, zosuvmi pôdy a ochrana pred živelnými pohromami										
Opatrenie	3.2.1 Ochrana podzemných a povrchových vôd pred znečistením										
3.2.1.1 Podpora prevencie pred znečisťovaním podzemných a povrchových vôd	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	50	Výsledok	Počet podporených aktivít	Počet	0	4	8	
3.2.1.2 Ochrana vodných tokov pred znečistením	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	50	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	5	10	
Opatrenie	3.2.2 Realizácia protizáplavových opatrení										
3.2.2.1 Spracovanie štúdie a projektovej dokumentácie	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	2	5	
3.2.2.2 Realizácia preventívnych protipovodňových a vodozádržných opatrení	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	100	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	

Program hospodárskeho rozvoja
a sociálneho rozvoja
obce HRIŠOVCE
na roky 2022 – 2030

3.2.2.3 Revitalizácia a vyregulovanie koryta potoka Slatvinka po celej dĺžke v obci	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	200	Výsledok	Dĺžka revitalizovaného a vyčisteného koryta	m	0	1000	2000	
Opatrenie	3.2.3 Realizácia opatrení proti zosuvom pôdy a vznikom svahových deformácií s odstraňovaním následkov										
3.2.3.1 Realizácia preventívnych opatrení proti zosuvom pôdy a odstraňovanie ich následkov	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	2	5	
Opatrenie	3.2.4 Ochrana pred živelnými pohromami										
3.2.4.1. Realizácia opatrení k predchádzaniu následkov živelných pohrôm a mimoriadnych udalostí	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	2	5	
3.2.4.2 Odstraňovanie následkov živelnej pohromy a iných nepredvídaných udalostí	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	200	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	2	5	
PRIORITA	3.3 Podpora znižovania energetickej záťaže rekonštrukciou obecných budov										
Opatrenie	3.3.1 Realizácia účinných opatrení k úspore energií										
3.3.1.1 Vypracovanie štúdie a projektovej dokumentácie k rozvojovým projektom opatrení úspor energií	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet vypracovaných štúdií a projektových dokumentácií	Počet	0	1	3	
3.3.1.2 Rekonštrukcia a zateplenie budovy obecného úradu	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	2	5	

Program hospodárskeho rozvoja
a sociálneho rozvoja
obce HRIŠOVCE
na roky 2022 – 2030

3.3.1.3 Rekonštrukcia a zateplenie budovy starého kultúrneho domu	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	1	3	
3.3.1.4 Rekonštrukcia a zateplenie budovy domu záhradkárov	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	1	3	
PRIORITA	3.4 Rozvoj ekologických služieb a ochrana ovzdušia										
Opatrenie	3.4.1 Podpora elektromobility										
3.4.1.1 Výstavba nabíjacej stanice pre e-bicykle	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	1	2	
3.4.1.2 Výstavba nabíjacej stanice pre elektromobily	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	1	2	
Opatrenie	3.4.2 Ochrana ovzdušia pred znečistením										
3.4.2.1 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
Opatrenie	3.4.3 Budovanie dopravnej infraštruktúry										
3.4.3.1 Zakúpenie traktora s vlečkou k starostlivosti o verejné priestranstvá a ekologické služby	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	5000	Výsledok	Počet prvkov zakúpenej techniky, príslušenstva	Počet	0	3	5	

Program hospodárskeho rozvoja
a sociálneho rozvoja
obce HRIŠOVCE
na roky 2022 – 2030

3.4.3.2 Zakúpenie pásovej mulčovacej kosačky na diaľkové ovládanie k starostlivosti o verejné priestranstvá, ekologické služby a likvidáciu náletových drevín	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet prvkov zakúpenej techniky, príslušenstva	Počet	0	2	5	
PRIORITA	3.5 Rozvoj odpadového hospodárstva										
Opatrenie	3.5.1 Zabezpečiť efektívne nakladanie s odpadmi										
3.5.1.1 Podpora opatrení k zvyšovaniu povedomia občanov k separácii odpadov a k efektívnemu zhodnocovaniu odpadov	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	50	Dopad	Skvalitnená separácia odpadov občanmi	%	0	5	10	
3.5.1.2 Zabezpečenie efektívnej separácia odpadov zvýšením počtu zberných nádob a zberných miest	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet navýšených zberných nádob	Počet	0	5	10	
Opatrenie	3.5.2 Účinné opatrenia k vzniku a likvidácii čiernych skládok										
3.5.2.1 Osveta v obci k ohrozovaniu ŽP zakladaním čiernych skládok	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	50	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
3.5.2.2 Zavedenie systému preventívnych opatrení a postihov k zamedzeniu vzniku čiernych skládok	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	4	8	
3.5.2.3 Odstraňovanie odpadov v intraviláne a extraviláne obce	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie	200	Výsledok	Počet odstránených čiernych skládok	Počet	0	2	5	
3.5.2.4 Zakúpenie terénneho osobného motorového vozidla k zamedzovaniu vzniku čiernych skládok	2022-2030 každoročne	OcÚ	vlastné cudzie dotácie granty	n	Výsledok	Počet aktivít	Počet	0	1	1	

Uvedená minimálna finančná potreba financovania + n
n – výška neurčená (potrebné spolufinancovanie, individuálne posudzovanie)

Zdroj : Vlastné spracovanie

6 FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce.

Financovanie implementácie Vízie a stratégie sa realizuje cestou **integrovaných investičných balíkov** v nadväznosti na zákon č. 539/2008 Z.z. o regionálnom rozvoji, integrujúci aj zákon č. 292/2014 Z.z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF), napojených na integrované rozvojové programy Vízie a stratégie, pričom každý investičný balík bude mať alokovanú celkovú sumu členenú na 3 úrovne kompetencií a to štátu, VÚC a miest a obcí.²⁹

Alokovaná suma v integrovaných balíkoch bude zahŕňať grantové investičné zdroje

- EŠIF,
- štátneho rozpočtu,
- rozpočtu VÚC,
- rozpočtu miestnych samospráv,
- zdroje súkromného sektoru,

a návratné investičné zdroje bankového a súkromného sektoru.

Operačné programy sú podrobné plány, v ktorých členské štáty uvádzajú použitie finančných prostriedkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) počas programového obdobia, pričom členské štáty predkladajú svoje operačné programy na základe dohôd o partnerstve.

Samospráva môže svoje rozvojové aktivity financovať buď z vlastného rozpočtu v prípade samostatného projektu obce alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov na úrovni kraja zohráva významnú úlohu Košický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii.

Ďalšie zdroje k podpore jednotlivých rozvojových aktivít v súlade s národnými prioritami sú predovšetkým európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) a pri zostavovaní rozpočtu vo vzťahu k plánovaným aktivitám je potrebné sa zamerať na opatrenia novej finančnej podpory, na možnosti ich spolufinancovania podporou zo štátneho rozpočtu.

6.1 INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN

Výška potrebných finančných prostriedkov k realizácii jednotlivých aktivít je určená predbežným odhadom, nakoľko bez spracovanej projektovej dokumentácie konkrétnej realizovanej aktivity, túto sumu nie je možné presne vyčíslieť a je závislá od cien materiálnych, personálnych zdrojov, energií a aj určenými podmienkami verejného obstarávania.

Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých aktivít sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce, pričom niektoré aktivity bude možné realizovať v rámci vlastných zdrojov obce, ale náročnejšie investičné aktivity obce budú vyžadovať náročnejšie zdroje k finančnému a personálnemu zabezpečeniu realizácie projektov. aktivity.

Potenciálne zdroje, ktoré sa obec môže snažiť získať a využiť na realizáciu projektových aktivít

- vlastné zdroje z rozpočtu obce,
- bankové úvery,

- štátne dotácie z účelových fondov,
- financie z projektov jednotlivých ministerstiev (MPSVR, MŽP, MVSR.....),
- európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF),
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii a potrebách obce.

Predpokladanú minimálnu plánovanú finančnú potrebu vlastných zdrojov obce Hrišovce k zabezpečeniu realizácie aktivít podľa jednotlivých rokov uvádza nasledovný formulár, pričom pri aktivitách označených n – výška neurčená s potrebným spolufinancovaním a individuálnym posudzovaním. Táto časť financovania bude každoročne **k 30. aprílu** aktualizovaná a konkretizovaná (k príprave rozpočtu na nasledujúci rok + 2 ďalšie roky a k aktualizácii akčného plánu) a priebežne v závislosti od reálneho čerpania finančných prostriedkov v reálnom čase z dostupných dotačných schém, možnosti obecného rozpočtu, atď.

Formulár 20 Finančný plán realizácie aktivít PHRSR obce Hrišovce na obdobie 2022 – 2030 (€)

Opatrenie/ Aktivita	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.1.1									
1.1.1.1	2000	2000	500	500	2000	2000	500	500	500
1.1.1.2	200	200	200	200	200	200	200	200	200
1.1.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
1.1.2									
1.1.2.1	n	n	500	500	500	n	n	n	n
1.2.1									
1.2.1.1	500	500	n	n	n	200	200	n	n
1.2.1.2	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1.2.1.3	n	200	200	n	n	n	n	n	n
1.2.2									
1.2.2.1	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1.2.3									
1.2.3.1	500	500	500	500	500	500	500	500	500
1.2.3.2	200	200	200	200	200	200	200	200	200
1.3.1									
1.3.1.1	5000	5000	5000	n	n	n	n	n	n
1.3.1.2	2000	2000	n	n	n	n	n	n	n
1.3.2									
1.3.2.1	n	n	n	5000	5000	n	n	n	n
1.3.2.2	n	5000	5000	n	n	n	n	n	n
1.3.3									
1.3.3.1	n	n	n	n	n	10000	10000	n	n
1.3.3.2	n	n	n	n	n	5000	5000	n	n
1.3.3.3	n	n	n	n	n	1000	1000	n	n
1.3.3.4	n	n	n	5000	5000	n	n	n	n
1.4.1									
1.4.1.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
1.4.2									
1.4.2.1	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000

1.4.2.2	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1.4.2.3	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
1.4.3									
1.4.3.1	n	n	1000	1000	1000	1000	n	n	n
1.4.3.2	n	n	n	n	n	n	1000	1000	1000
1.4.4									
1.4.4.1	10000	n	n	n	n	n	2000	2000	n
1.4.5									
1.4.5.1	n	2000	2000	n	n	1000	1000	n	n
1.4.6									
1.4.6.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
1.4.6.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
1.5.1									
1.5.1.1	50	50	50	50	50	50	50	50	50
1.5.2									
1.5.2.1	100	100	100	2000	n	n	2000	n	n
1.5.2.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
1.5.2.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
HOSPODÁRSKA OBLASŤ (HO)	23750 n	20950 n	18450 n	18150 n	17650 n	24350 n	26850 n	7650 n	5650 n
2.1.1									
2.1.1.1	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2.1.1.2	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2.1.1.3	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2.1.2									
2.1.2.1	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
2.1.2.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
2.1.2.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
2.1.2.4	n	500	500	n	n	500	500	n	n
2.1.3									
2.1.3.1	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
2.1.3.2	50	50	50	50	50	50	50	50	50
2.1.3.3	1000	1000	n	n	n	n	n	n	n
2.1.3.4	n	n	n	n	500	500	n	n	n
2.1.3.5	n	n	n	n	n	n	500	500	500
2.1.3.6	n	n	n	n	n	n	n	n	n
2.1.3.7	n	n	n	n	n	n	n	n	n
2.1.4									
2.1.4.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
2.1.5									
2.1.5.1	n	n	1000	1000	n	n	n	1000	1000
2.1.6									
2.1.6.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
2.2.1									
2.2.1.1	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2.2.1.2	100	100	100	100	100	100	100	100	100
2.2.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
2.2.2									
2.2.2.1	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
2.2.2.2	50	50	50	50	50	50	50	50	50
2.2.3									
2.2.3.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2.3.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.2.4									
2.2.4.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
2.2.4.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
2.3.1									
2.3.1.1	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
2.3.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n

2.3.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
SOCIÁLNA OBLASŤ (SO)	6700 n	8100 n	8100 n	7600 n	7100 n	7600 n	7600 n	8100 n	8100 n
3.1.1									
3.1.1.1	100	100	100	100	100	100	100	100	100
3.1.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.2.1									
3.2.1.1	50	50	50	50	50	50	50	50	50
3.2.1.2	50	50	50	50	50	50	50	50	50
3.2.2									
3.2.2.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.2.2.2	100	100	100	100	100	100	100	100	100
3.2.2.3	200	200	200	200	200	200	200	200	200
3.2.3									
3.2.3.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.2.4									
3.2.4.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.2.4.2	200	200	200	200	200	200	200	200	200
3.3.1									
3.3.1.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.3.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.3.1.3	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.3.1.4	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.4.1									
3.4.1.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.4.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.4.2									
3.4.2.1	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.4.3									
3.4.3.1	5000	1000	n	n	n	n	n	n	n
3.4.3.2	n	n	5000	1000	n	n	n	n	n
3.5.1									
3.5.1.1	50	50	50	50	50	50	50	50	50
3.5.1.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.5.2									
3.5.2.1	50	50	50	50	50	50	50	50	50
3.5.2.2	n	n	n	n	n	n	n	n	n
3.5.2.3	200	200	200	200	200	200	200	200	200
3.5.2.4	n	n	n	n	n	n	n	n	n
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE (ŽP)	6000 n	2000 n	6000 n	2000 n	1000 n	1000 n	1000 n	1000 n	1000 n
SPOLU HO+SO+ŽP	36450 n	31050 n	32550 n	27750 n	25750 n	32950 n	35450 n	16750 n	16750 n

Uvedená minimálna finančná potreba financovania + n

Zdroj : Vlastné spracovanie

n – výška neurčená (potrebné spolufinancovanie, individuálne posudzovanie)

Celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej doby platnosti schváleného Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je Indikatívny rozpočet – sumarizácia.

Program hospodárskeho rozvoja
a sociálneho rozvoja
obce HRIŠOVCE
na roky 2022 – 2030

Formulár 21 (F 5) Indikatívny rozpočet - sumarizácia

PRIORITNÁ OBLASŤ	ROZPOČTOVÝ ROK									
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	SPOLU
HOSPODÁRSKA	23750 n	20950 n	18450 n	18150 n	17650 n	24350 n	26850 n	7650 n	5650 n	163450 n
SOCIÁLNA	6700 n	8100 n	8100 n	7600 n	7100 n	7600 n	7600 n	8100 n	8100 n	69000 n
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	6000 n	2000 n	6000 n	2000 n	1000 n	1000 n	1000 n	1000 n	1000 n	21000 n
SPOLU	36450 n	31050 n	32550 n	27750 n	25750 n	32950 n	35450 n	16750 n	16750 n	253450 n

Zdroj : Vlastné spracovanie

7 ZÁVER

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hrišovce na roky 2022 – 2030 je strednodobý strategický dokument, ktorý určuje rozvojovú víziu obce, reaguje na jej prioritné potreby s cieľom skvalitnenia života obyvateľov, so zvyšovaním konkurencieschopnosti obce, s podporou podnikania, zamestnanosti, rozvojom služieb, vybavenosti obce, cestovného ruchu, pri zvyšovaní kvality poskytovaných sociálnych služieb v čistom a zdravom životnom prostredí v záujme zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce a regiónu.

PHRSR obce Hrišovce je otvoreným dokumentom, ktorého plnenie bude v priebehu jeho realizácie pravidelne monitorované, vyhodnocované a podľa reálnych potrieb aktualizované na zasadnutiach obecného zastupiteľstva a je východiskom k spracovaniu ďalších rozvojových dokumentov obce.

Úspešnosť realizácie stanovených zámerov bude závislé od aktívnej podpory obyvateľov obce pri koordinácii jednotlivých aktivít obecným zastupiteľstvom, aktívny prístup volených zástupcov obecného zastupiteľstva pri vecnom schvaľovaní jednotlivých úloh a využívaní možností financovania plánovaných aktivít.

Zodpovednosť za postupnú realizáciu jednotlivých aktivít PHRSR a za jeho administratívne zabezpečenie má obecné zastupiteľstvo, starosta obce a prípadné zriadené príslušné komisie.

Vypracovaný program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hrišovce na roky 2022 – 2030 podlieha schvaľovaniu v obecnom zastupiteľstve na základe predchádzajúceho pripomienkovania dotknutej verejnosti a jeho implementácia začína rozhodnutím obecného zastupiteľstva.

PHRSR obce Hrišovce na roky 2022 – 2030 bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva

Dňa

Uznesením obecného zastupiteľstva č.

.....
pečiatka obce

.....
starosta obce

ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

- 1/ Zákon č. 539/2008 Z. z. v znení zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-539>
- 2/ Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu. Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja. verzia 1.0.3. 2020. Dostupné https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2020/09/Metodika_PHRSR2020.pdf
- 3/ CHALUPECKÝ, I., BARLOG, M., SOJÁK, M. a iní. 2014. Hrišovce v dejinách. ISBN: 978-80-971873-5-2
- 4/ Zákon 221/1996 Z.z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky. Dostupné <https://www.zakonypreludi.sk/zz/1996-221>
- 5/ Dostupné. [Atlas krajiny SR - Webová mapová aplikácia \(sazp.sk\)](https://www.sazp.sk/)
- 6/ Dostupné. https://web.vucke.sk/files/dokumenty/pub/regionalny_rozvoj/phsr/phsr_kapitola_13_1_7.pdf
- 7/ Vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí. Dostupné. <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2007/549/>
- 8/ Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2015-79>
- 9/ Vyhláška Ministerstva životného prostredia č. 371/2015 Z.z. , ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch. Dostupné. <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/371/>
- 10/ Zákon č. 51/2018 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov. Dostupné. <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2018/51/>
- 11/ Dostupné. <https://www.mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2021/01/Slovensko-2030.pdf>
- 12/ Dostupné. https://sk.wikipedia.org/wiki/Cestovn%C3%BD_ruch
- 13/ Dostupné. https://sk.wikipedia.org/wiki/Spi%C5%A1sk%C3%BD_hrad
- 14/ Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-448>
- 15/ Komunitný plán sociálnych služieb obce Hrišovce na roky 2021 – 2026. Obec Hrišovce. 2021
- 16/ Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Dostupné. https://sk.wikipedia.org/wiki/Spi%C5%A1sk%C3%BD_hrad
- 17/ Zákon č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách samosprávy a o zmene doplnení niektorých zákonov. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2004-583>
- 18/ Zákon č. 171/1993 Z.z. o Policajnom zbore. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk/zz/1993-171>
- 19/ Nariadenie prezidenta Policajného zboru č. 80/2018 o činnosti základných útvarov služby poriadkovej polície. PPZ Bratislava. 2018
- 20/ Dostupné. [https://sk.wikipedia.org/wiki/Gelnica_\(okres\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Gelnica_(okres))
- 21/ Dostupné. <https://www.kamnavylet.sk/sk/atrakcie/hrisovce>
- 22/ Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001. Dostupné. <https://www.mindop.sk/>
- 23/ Dostupné. https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/themes/regional/kosicky%20kraj/about!/ut/p/z0/04_Sj9CPyKssy0xPLMnMz0vMAfIjo8ziw3wCLJycDB0N3M1DDA08_fyCQ8MsAo19PQz1C7IdFQHCdmVI/
- 24/ Metodika na vypracovanie PHSR. Povinné prílohy, plánovacie formuláre a podporné dokumenty. Verzia 1.0. 2014. Dostupné. <https://web.vucke.sk/>
- 25/ Partnerská dohoda Slovenskej republiky na obdobie 2021 – 2027. Dostupné. <https://www.partnerskadohoda.gov.sk/programove-obdobie-2021-2027/>

- 26/ Agenda 2030. Dostupné. <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/agenda-2030/index.html>
- 27/ Stratégia Slovensko 2030. Dostupné. <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/vizia-a-strategia-rozvoja-slovenska-do-roku-2030>
- 28/ Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2016 – 2022. Dostupné. <https://web.vucke.sk/>
- 29/ Zákon č. 292/2014 o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dostupné. <https://www.zakonypreludi.sk>

Ďalšie zdroje

Vlastné spracovanie

Obecný úrad

www.hrisovce.sk

<http://datacube.statistics.sk/>

<https://mojaobec.statistics.sk/>

Štatistický úrad SR

ÚPSVaR

<https://www.masslubica.sk/>

<https://www.vsetkyfirmy.sk/>

<https://finstat.sk/>

<http://datacube.statistics.sk/https://finstat.sk/00329169>

[Enviroportál - životné prostredie online \(enviroportal.sk\)](http://enviroportal.sk)

Ďalšia súvisiaca legislatíva (Dostupné <https://www.zakonypreludi.sk>)

1. Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
2. Zákon č. 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
3. Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov
4. Nariadenie vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami.

ZOZNAM PRÍLOH

- 1/ Formulár 6 (Ú 6) Zoznam členov pracovných skupín
- 2/ Formulár 10 (A 7) Evidencia podnikateľských subjektov (samostatná príloha v xlsx.)
- 3/ Formulár 11 (A 8) Evidencia mimovládnych organizácií (samostatná príloha v xlsx.)
- 4/ Dotazník k Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hrišovce na roky 2022 - 2030
- 5/ Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu k tvorbe Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hrišovce na roky 2022 - 2030
- 6/ Uznesenie OcZ Hrišovce č. 12/2021 zo dňa 24.10.2021 – schválenie vstupnej správy pre spracovanie PHRSR obce Hrišovce obdobie rokov 2022 – 2030
- 7/ Uznesenie OcZ Hrišovce č. 14/2021 zo dňa 04.12.2021 - prerokovanie návrhu strategickej časti a dokumentu PHRSR obce Hrišovce na roky 2022 - 2030
- 8/ Oznámenie o strategickom dokumente na zisťovacie konanie podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (SEA)
- 9/ Rozhodnutie posúdenia vplyvov životného prostredia (z procesu SEA)
- 10/ Uznesenie OcZ - schválenie PHRSR obce Hrišovce na roky 2022 - 2030

Príloha č. 1 : Formulár 6 (Ú 6) Zoznam členov pracovných skupín

Funkcia	Titl., Meno a priezvisko	Funkcia v pracovnom zaradení
Zoznam členov riadiaceho tímu		
Garant PHRSR	Milan Michlík	Starosta obce
Koordinátor spracovania PHRSR	Ing. Ľudovít Gurčík	Projektový manažér regionálneho rozvoja
Člen riadiaceho tímu	Mgr. Tomáš Dzurov	Poslanec OcZ
Člen riadiaceho tímu	PhDr. Ľudmila Natovová PhD.	Eduterra o.z.
Člen riadiaceho tímu	Róbert Tomašov	Poslanec OcZ
Zoznam členova pracovných skupín		
Hospodárska pracovná skupina		
koordinátor	Mgr. Tomáš Dzurov	Poslanec OcZ
člen	Mgr. Anna Kyseľová	Ekonomka obce
člen	Milan Michlík	Starosta obce
Sociálna pracovná skupina		
koordinátor	PhDr. Ľudmila Natovová PhD	Eduterra o.z.
člen	Ing. Milan Tomašov	OÁZA n. o. Široké
člen	RNDr. Emília Kovářová	Poslankyňa OcZ
člen	Milan Michlík	Starosta obce
člen	Bronislav Klacz	
Pracovná skupina - Životné prostredie		
koordinátor	Róbert Tomašov	Poslanec OcZ
člen	Mgr. Oľga Vaščáková	Poslankyňa OcZ
člen	Zdenko Saluga	Poslanec OcZ
člen	Milan Michlík	Starosta obce

Zdroj : vlastné spracovanie

Príloha č. 4 : Dotazník k Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hrišovce na roky 2022 - 2030

Dotazník pre občanov realizovaný pre obec Hrišovce za účelom vypracovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja na nové programové obdobie 2022+

Vážení občania,

dovoľte, aby sme Vám poďakovali za spoluprácu i čas, ktorý nám venujete pri vyplňaní nasledujúceho dotazníka. Dotazník je anonymný a bude slúžiť pre potreby obce a výsledky budú podkladom pre prípravu strategického strednodobého rozvojového dokumentu „ Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hrišovce na obdobie 2022+.

*Vašu odpoveď vyznačte do ☐ písmenkom **X***

CHARAKTERISTIKA RESPONDENTA :

Pohlavie

- ☐ muž
- ☐ žena

Veková kategória

- ☐ 15 – 19 rokov
- ☐ 20 – 29 rokov
- ☐ 30 – 39 rokov
- ☐ 40 – 49 rokov
- ☐ 50 – 64 rokov
- ☐ 65 a viac rokov

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie

- ☐ základné
- ☐ vyučený/á
- ☐ vyučený/á s maturitou
- ☐ stredné všeobecné
- ☐ stredné odborné
- ☐ vysokoškolské I. stupeň
- ☐ vysokoškolské II. stupeň
- ☐ iné

Ekonomická aktivita

- ☐ zamestnaný/á
- ☐ súkromný/á podnikateľ/ka
- ☐ dôchodca/kyňa
- ☐ študent/ka
- ☐ materská dovolenka
- ☐ nezamestnaný/á
- ☐ iné

1. Máte v Hrišovciach trvale alebo prechodné bydlisko ?

- ☐ trvalé bydlisko
- ☐ prechodné bydlisko

2. Ako ste spokojný/á s kvalitou života v obci ?

- ☐ veľmi spokojný/á
- ☐ spokojný/á
- ☐ menej spokojný/á
- ☐ nespokojný/á

3. Ako hodnotíte rozvoj a napredovanie obce v posledných 5 rokoch ?

- ☐ pozitívne
- ☐ priemerne
- ☐ negatívne
- ☐ neviem posúdiť

4. Odkiaľ najčastejšie čerpáte informácie o Vašej obci ?

- ☐ internet
- ☐ rozhlas/televízia
- ☐ úradná tabuľa
- ☐ rodina/priatelia

5. Poznáte rozvojové aktivity svojej obce ?

- ☐ áno
- ☐ čiastočne
- ☐ nie

6. Ktoré z nasledujúcich oblastí je podľa Vášho názoru potrebné v Hrišovciach čo najskôr riešiť a rozvíjať ? ((x) vyberte max. 3 najdôležitejšie)

- ☐ ekonomický rozvoj (rozvoj služieb, malého a stredného podnikania ...)
- ☐ rozvoj ľudských zdrojov
- ☐ zlepšenie technickej a dopravnej infraštruktúry (výstavba, dokončenie, rekonštrukcia) vyšpecifikované v otázke nižšie
- ☐ rozvoj občianskej vybavenosti a sociálnych služieb (výstavba, rekonštrukcia a skvalitnenie)
- ☐ rozvoj kultúry, kultúrnych činností
- ☐ rozvoj športových aktivít
- ☐ ochrana životného prostredia
- ☐ rozvoj cestovného ruchu
- ☐ rozvoj a skvalitnenie dopravy (dopravné spojenie, stav miestnych komunikácií, cyklotrasy, nové formy dopravy)
- ☐ rozvoj bývania (nové lokality pre individuálnu bytovú výstavbu ...)
- ☐ využívanie obnoviteľných zdrojov energie (slnko, voda, vietor)
- ☐ rozvoj odpadového hospodárstva
- ☐ iné

7. Ak si myslíte, že je potrebné zlepšenie technickej a dopravnej infraštruktúry (výstavba, dokončenie, rekonštrukcia), tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? ((x) vyberte max. 3 najdôležitejšie)

- ☐ výstavba odvodňovacích rigolov a priekop

- ☐ kanalizačná sieť
- ☐ miestne komunikácie
- ☐ chodníky
- ☐ parkoviská
- ☐ energetická sieť (opravy, prekládky, rozšírenie)
- ☐ verejné osvetlenie
- ☐ verejne prístupný internet
- ☐ vodovod, voda
- ☐ iné

8. Ak si myslíte, že je potrebný rozvoj voľnočasových aktivít v obci, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (x) vyberte max. 3 najdôležitejšie)

- ☐ detské ihrisko
- ☐ multifunkčné športové ihrisko
- ☐ turistika
- ☐ voľnočasové športové aktivity v interiéri
- ☐ kultúrne, spoločenské podujatia
- ☐ športové podujatia
- ☐ cyklotrasy
- ☐ centrum na stretávanie sa rôznych skupín občanov
- ☐ iné

9. Ktoré sú podľa Vás najväčšie problémy, nedostatky obce ? (kritické oblasti rozvoja v súčasnosti)

.....

10. Uved'te Vaše námety, ako by ste Vašu obec urobili atraktívnejšou ?

.....

11. Ak by ste mali možnosť rozhodovať o využití verejných finančných prostriedkov obce, na čo by ste ich vo Vašej obci prednostne využili ?

.....

12. Uved'te iné pripomienky, návrhy a odporúčania k rozvoju obce :

.....

Príloha č. 5 : Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu k tvorbe Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hrišovce na roky 2022 – 2030

Dotazníkového prieskumu k programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Hrišovce na obdobie 2022 - 2030 sa v období od 21.07. – 23.08.2021 zúčastnilo celkom 31 respondentov.

(boli spracované 2 druhy dotazníkov so zhodným obsahom

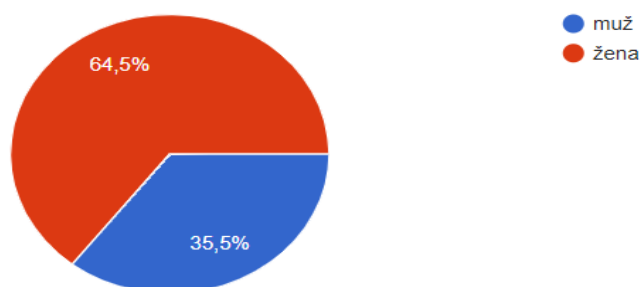
-v elektronickej forme cez Google dokumenty umiestnený na elektronickej stránke obce

-v textovej forme umiestnené na verejných miestach v obci (takto vypísané 9 ks))

Štatistické údaje o štruktúre respondentov (otázky 1 – 4)

Pohlavie (charakteristika respondenta)

31 odpovedí

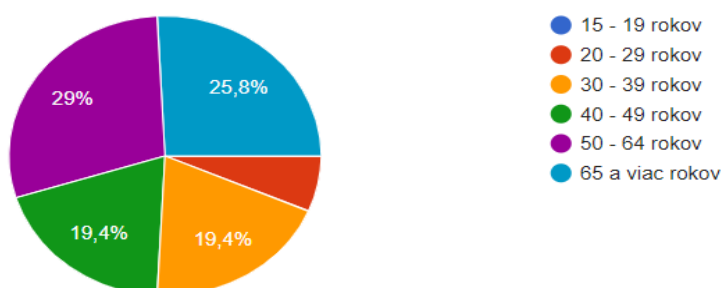

Pohlavie	Počet	Percento
muž	11	35,5
žena	20	64,5
celkový počet respondentov	31	100 %

Odpovedalo 31 respondentov, z toho 20 žien a 11 mužov.

Vek (charakteristika respondenta)

31 odpovedí

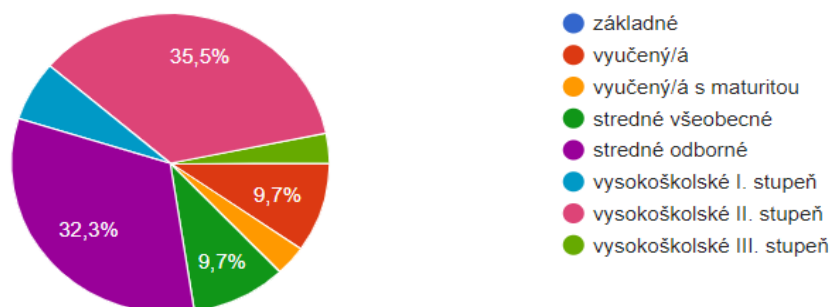

Vek	Počet	Percento
15 – 19 rokov	0	0
20 – 29 rokov	2	6,5
30 – 39 rokov	6	19,4
40 – 49 rokov	6	19,4
50 – 64 rokov	9	29
65 a viac rokov	8	25,8
celkový počet respondentov	31	100%

Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 31 respondentov podľa veku, najviac zo skupiny 50 - 64 rokov – 9 respondentov a zo skupiny 65 a viac rokov - 8 respondentov.

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie

31 odpovedí

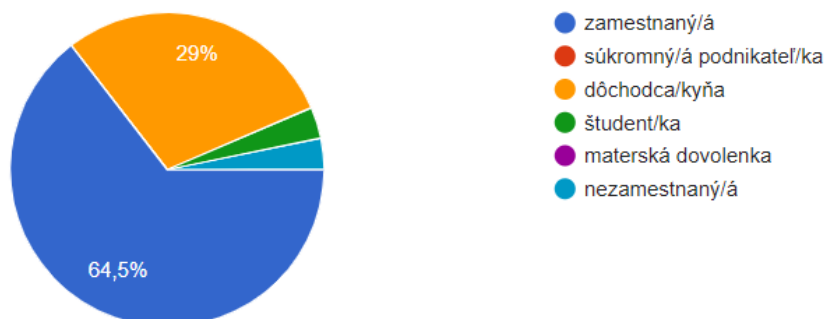

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Počet	Percento
základné	0	0%
vyučení/á	3	9,7%
vyučení/á s maturitou	1	3,2%
stredné všeobecné	3	9,7%
stredné odborné	10	32,3%
vysokoškolské I. stupeň	2	6,5%
vysokoškolské II. stupeň	11	35,5%
vysokoškolské III. stupeň	1	3,2%
celkový počet respondentov	31	100,0 %

Dotazníkového prieskumu z 31 odpovedí sa zúčastnilo podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania 11 respondentov s vysokoškolským vzdelaním II. stupňa, 10 respondentov so stredným odborným vzdelaním, najmenej 0 respondentov so základným vzdelaním,

Ekonomická aktivita (charakteristika respondenta)

31 odpovedí

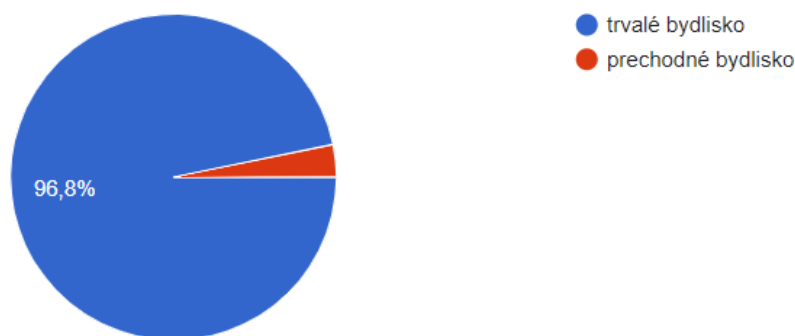

Ekonomická aktivita	Počet	Percento
Zamestnaný/á	20	64,5%
súkromný/á podnikateľ/ka	0	0%
dôchodca/kyňa	9	29%
študent/ka	1	3,2%
materská dovolenka	0	0%
nezamestnaný/á	1	3,2%
celkový počet respondentov	31	100,0 %

Dotazníkového prieskumu z 31 odpovedí sa zúčastnilo podľa ekonomickej aktivity 20 zamestnaných občanov, 9 dôchodcov, najmenej 0 zo skupiny súkromný podnikateľ a na materskej dovolenke.

1/ Máte v Hrišovciach trvale alebo prechodné bydlisko ?

31 odpovedí

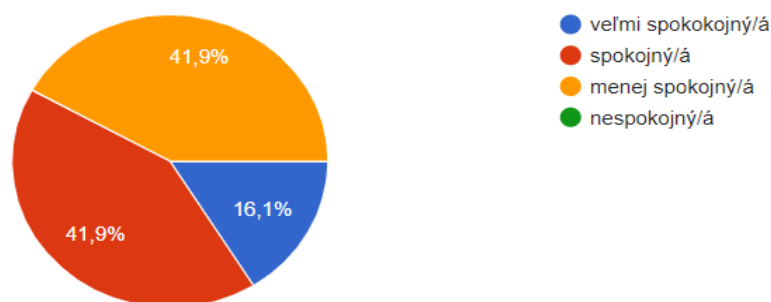

Bydlisko	Počet	Percento
Trvalé bydlisko	30	96,8%
Prechodné bydlisko	1	3,2%
celkový počet respondentov	31	100,0 %

Dotazníkového prieskumu z 31 odpovedí sa zúčastnilo 30 osôb s trvalým bydliskom v obci Hrišovce a 1 respondentov s prechodným bydliskom v obci.

2/ Ako ste spokojný/á s kvalitou života v obci ?

31 odpovedí

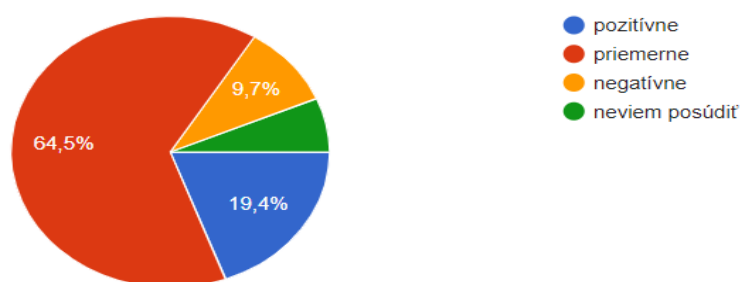
Spokojnosť s kvalitou života v obci	Počet	Percento
veľmi spokojný/á	5	16,1%

spokojný/á	13	41,9%
menej spokojný/á	13	41,9%
nespokojný/á	0	0%
celkový počet respondentov	31	100,0 %

Dotazníkového prieskumu z 31 odpovedí sa 13 respondentov k spokojnosti s kvalitou života v obci vyjadrilo, že sú spokojný a taktiež 13 respondentov sú menej spokojní, nikto z respondentov sa nevyjadril, že je nespokojný.

3/ Ako hodnotíte rozvoj a napredovanie obce v posledných 5 rokoch ?

31 odpovedí

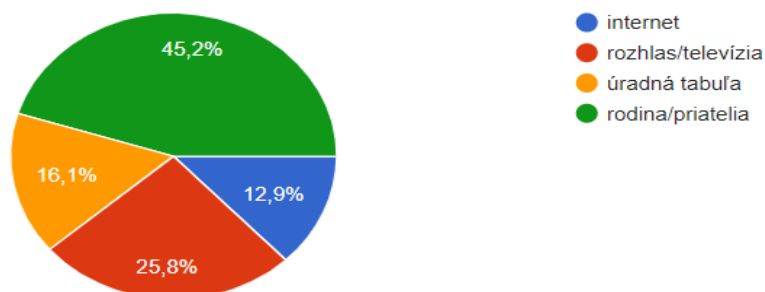

Ako hodnotíte rozvoj a napredovanie obce v posledných 5 rokoch	Počet	Percento
pozitívne	6	19,4%
priemerne	20	64,5%
negatívne	3	9,7%
neviem posúdiť	2	6,5%
celkový počet respondentov	31	100,0 %

Dotazníkového prieskumu z 31 respondentov sa 20 vyjadrilo, že rozvoj a napredovanie obce v posledných 5 rokoch hodnotia priemerne, 6 pozitívne a 3 respondenti hodnotili rozvoj a napredovanie mesta negatívne.

4/ Odkiaľ najčastejšie čerpáte informácie o Vašej obci ?

31 odpovedí

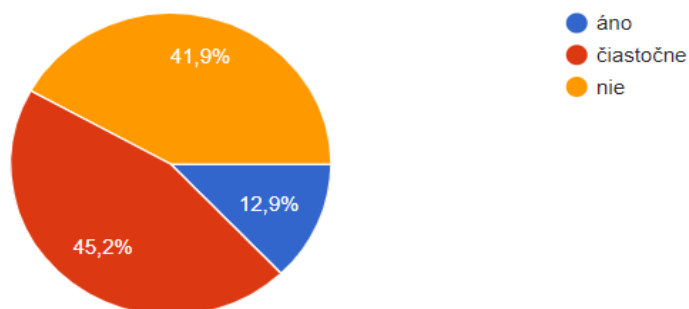
Zdroje informácií respondentov o obci	Počet	Percento
internet	4	12,9%
rozhlas/televízia	8	25,8%
úradná tabuľa	5	16,1%
rodina/ priatelia	14	45,2%

celkový počet respondentov	31	100,0 %
----------------------------	----	---------

Dotazníkového prieskumu z 31 respondentov sa 14 vyjadrilo, že najčastejšie informácie o obci čerpá od rodiny/priateľov, 8 z rozhlasu/televízie, 5 z úradnej tabule obce.

5/ Poznáte rozvojové aktivity svojej obce ?

31 odpovedí

Poznáte rozvojové aktivity svojej obce ?	Počet	Percento
áno	4	12,9%
čiastočne	14	45,2%
nie	13	41,9%
celkový počet respondentov	31	100,0 %

K otázke z 31 respondentov sa 14 vyjadrilo, že čiastočne pozná rozvojové aktivity obce, 13 respondentov nepozná a iba 4 respondenti poznajú.

6/ Ktoré z nasledujúcich oblastí je podľa Vášho názoru potrebné v Hrišovciach čo najskôr riešiť a rozvíjať ? (vyberte max. 5 najdôležitejšie)

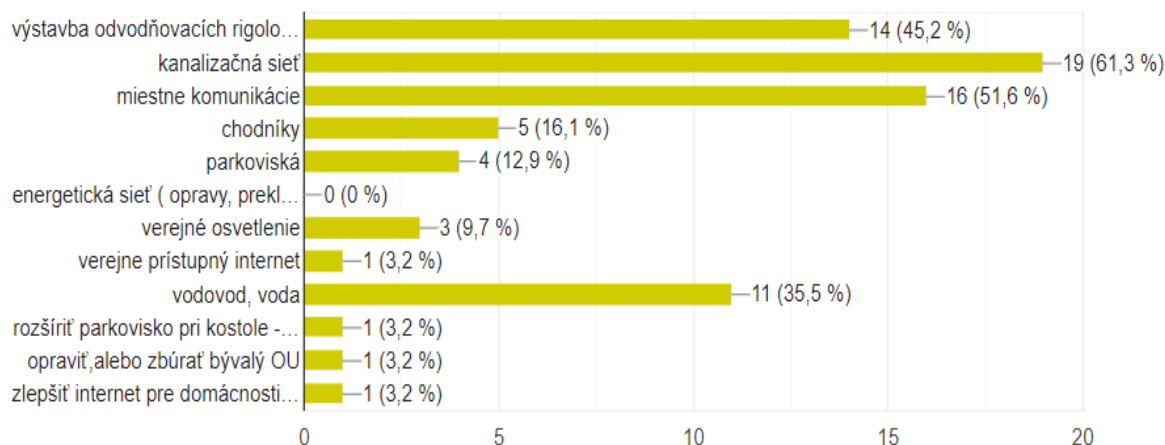
30 odpovedí

Potreba riešenia a rozvoja oblastí v obci	Počet	Percento
ekonomický rozvoj	3	10%
rozvoj ľudských zdrojov	1	3,3%
zlepšenie technickej a dopravnej infraštruktúry	17	56,7%
rozvoj občianskej vybavenosti a soc. služieb	6	20%
rozvoj kultúry a kultúrnych činností	9	30%
rozvoj športových aktivít	10	33,3%
ochrana životného prostredia	6	20%
rozvoj cestovného ruchu	4	13,3%
rozvoj a skvalitnenie dopravy	21	70%
rozvoj bývania a bytovej politiky	8	26,7%
využívanie obnoviteľných zdrojov energie	2	6,7%
rozvoj odpadového hospodárstva	6	20%
celkový počet respondentov	30	100,0 %

Dotazníkového prieskumu z 30 respondentov, kde bola možnosť označiť max. 5 najdôležitejšie oblasti, ktoré je potrebné v Hrišovciach čo najskôr riešiť a rozvíjať, bolo najviac odpovedí - 21 k rozvoju a skvalitneniu dopravy, 17 odpovedí k zlepšeniu technickej a dopravnej infraštruktúry. Podrobne sú uvedené v grafe a tabuľke.

7/ Ak si myslíte, že je potrebné zlepšenie technickej a dopravnej infraštruktúry (výstavba, dokončenie, rekonštrukcia), tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti ? (vyberte max. 3 najdôležitejšie)

31 odpovedí

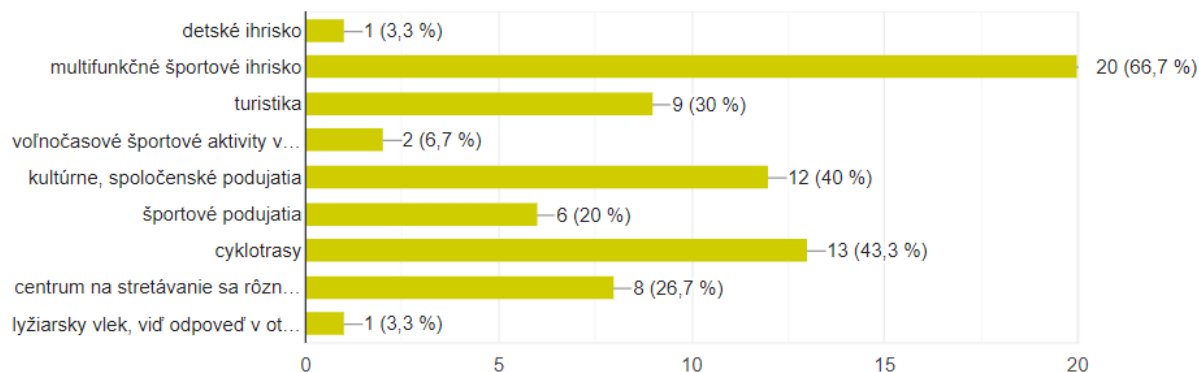

Prioritné oblasti, ak je potrebné zlepšenie technickej a dopravnej infraštruktúry	Počet	Percento
výstavba odvodňovacích rigolov	14	45,2%
kanalizačná sieť	19	61,3%
miestne komunikácie	16	51,6%
chodníky	5	16,1%
parkoviská	4	12,9%
energetická sieť	0	0%
verejné osvetlenie	3	9,7%
verejne prístupný internet	1	3,2%
vodovod, voda	11	35,5%
iné	3	9,7%
celkový počet respondentov	31	100,0 %

Dotazníkového prieskumu z 31 respondentov, kde bola možnosť označiť max. 3 najdôležitejšie oblasti technickej a dopravnej infraštruktúry obce sa 19 respondentov vyjadrilo, že je potrebná výstavba kanalizácie, 16 ku miestnym komunikáciám, 14 k výstavbe odvodňovacích rigolov a 11 k vodovode.

8/ Ak si myslíte, že je potrebný rozvoj voľnočasových aktivít v obci, tak ktoré sú podľa Vás prioritné oblasti? (vyberte max. 3 najdôležitejšie)

30 odpovedí

Prioritné oblasti, ak je potrebný rozvoj voľnočasových aktivít	Počet	Percento
Detské ihrisko	1	3,3%
Multifunkčné športové ihrisko	20	66,7%
Turistika	9	30%
Voľnočasové športové aktivity v interiéri	2	6,7%
Kultúrne, spoločenské podujatia	12	40%
Športové podujatia	6	20%
Cyklotrasy	13	43,3%
Centrum na stretávanie sa rôznych skupín občanov	8	26,7%
celkový počet respondentov	30	100,0 %

Dotazníkového prieskumu z 30 respondentov, kde bola možnosť označiť max. 3 najdôležitejšie oblasti rozvoja voľnočasových aktivít obce sa 20 respondentov vyjadrilo, že prioritou je multifunkčné ihrisko, následne 13 označili cyklotrasy a 12 respondentov označilo prioritu kultúrne a spoločenské podujatia.

9/ Ktoré sú podľa Vás najväčšie problémy, nedostatky obce? (kritické oblasti rozvoja v súčasnosti)

27 odpovedí

K uvedenej otázke sú v prílohe č. 1/ vyhodnotenia dotazníka PHRSR obce Hrišovce odpovede respondentov, tak ako to uviedli v dotazníku a podľa odpovedí spracované vyhodnotenie v tabuľkovej forme so zameraním na oblasti verejného života podľa počtu odpovedí

Najväčšie problémy, nedostatky obce (vyhodnotenie)	Počet odpovedí
Miestne komunikácie	10
Regulácia potoka	9
Kanalizácia	6
Služby OcÚ	3
Multifunkčné ihrisko	3
Verejné osvetlenie	3
Chodník a osvetlenie na cintorín	3

Vodovod	2
Komasácia pozemkov	2
Cestovný ruch	2
Kultúra v obci	1
Knižnica	1
Bývanie	1
Internet	1

Odpovede respondentov k otázke 9) boli nasledovné :

9/ Ktoré sú podľa Vás najväčšie problémy, nedostatky obce ? (kritické oblasti rozvoja v súčasnosti)27 odpovedí

financie

multifunkčné ihrisko,vodovod, kanalizácia,

Kritický stav cesty cez obec - je provizórne spevňovaná výhradne po havarijných stavoch, avšak je potrebná celková oprava a spevnenie, mám vážnu obavu, že v polovici obce sa cesta jedného dňa náhle stane nezjazdnou (č. d. 74 a okolie). V obci neexistuje kanalizácia, čo vnímam ako vážny ekologický problém. V obci je veľmi málo rozvinutý kultúrny život - nefungujúca knižnica bez nových kníh a elektronických služieb, služby obecného úradu nie sú adekvátne rozložené v čase (nepoznám človeka, ktorý by využil služby OÚ o 6:00 ráno!). Zároveň je potrebné otvoriť kaviareň alebo hostinec aspoň cez víkendy a v piatky, veľmi chýba predovšetkým v lete.

miestna komunikácia,multifunkčné ihrisko,chodník na cintorín

Kanalizácia

vyregulovať a vycistiť potok

Žiadna kanalizácia

Nemáme kanalizáciu, lampy sú ďaleko od seba (v noci sú úseky kde človek nevidí sebe pred nos) cesta, oporné múry

Regulácia potoka

rozdrobené pozemky

Internet

Chybajúce multifunkčné ihrisko, turisti k nám nemajú prečo prísť, mladi ľudia nemajú dôvod stavať, noví ľudia nemajú dôvod prísť bývať do Hrisoviec

Komasácia. Rozpadajúce sa cestné komunikácie. Potenciál rozvíjať turistické a cyklistické možnosti (náučné chodníky, cyklotrasy...). Slabá informovanosť. Informácie o aktivitách a činnosti obce by mali byť v riadnom predstihu zverejnené aj na internetovej stránke obce.

Služby pre seniorov nie sú žiadne, nie je tu kanalizácia, miestny potok je smradľava stoka, večer sa nedá ísť po ulici

Čierne skládky odpadov, nedostupnosť služieb v obci

plytké priekopy a rigoly na niektorých miestach, znečistený, neregulovaný a plytký potok, chýbajúca voda na cintoríne + osvetlenie, opakovane poškodená a úzka cesta, opraviť cestu na cintorín

Cesta,

REGULÁCIA POTOKA

Regulácia potoka.

Kurillova opacha pred krčmou je hanbou obce

cesta najviac zničená

cesta, regulácia potoka, vodovod, kanalizácia

kanalizácia, vodovod

cesta -potrebná dlhé roky opraviť

bývanie-nie je kde postaviť rodinný dom
regulácia potoka, a cesty

10/ Uveďte Vaše námety, ako by ste Vašu obec urobili atraktívnejšou ?
17 odpovedí

K uvedenej otázke sú v prílohe č. 2/ vyhodnotenia dotazníka PHRSR obce Hrišovce odpovede respondentov, tak ako to uviedli v dotazníku a podľa odpovedí spracované vyhodnotenie v tabuľkovej forme so zameraním na oblasti verejného života podľa počtu odpovedí

Námety, ako by ste obec urobili atraktívnejšou (vyhodnotenie)	Počet odpovedí
Cyklotrasy, náučné chodníky, rozhľadňa	3
Opravy miestnych komunikácií	2
Zriadenie pohostinstva, kaviarne, pizzérie ...	2
Chýbajúca kanalizácia	2
Kultúrne vyžitie	2
Lyžiarske stredisko/bobová dráha, bežkárska trať	2
Rozvoj turistiky	2
Detské ihrisko	2
Sociálne služby – pomoc starším občanom	2
Vodovod	1
Predajňa – rozličný tovar	1
Nová ulica na výstavbu RD	1
Športové ihrisko	1
Prameň minerálnej vody	1
Sedenia pri lese	1
Predaj budovy „ Dom ovocinárov “	1

Odpovede respondentov k otázke 10) boli nasledovné :

10/ Uveďte Vaše námety, ako by ste Vašu obec urobili atraktívnejšou ?

17 odpovedí

Vyriešiť problémy uvedené v otázke č. 9 Ponúknuť na predaj budovu "Dom ovocinárov" s podmienkou na zriadenie napr. cukrárne so zmrzlinou, pizzérie či kaviarne, kde sa môžu občania stretávať - bonus - vybudované detské ihrisko. Resp. zriadiť tam obchod s rozličným tovarom. Vybudovať na začiatku obce v časti "Pod Hôrku" lyžiarske stredisko, ktoré by v lete bolo prestavané na bobovú dráhu, vid' príklad Pavčina Lehota, fungujú tak už roky. Ideálne podmienky terénu, zviditeľnenie sa obce v cestovnom ruchu, trávenie voľného času v blízkosti domova. Vybudovať bežkársku trať na našich kopcoch.

kultúrnejšie žitie

Vypracovanie projektov kanalizácie a vodovodu a následná realizácia, spojenie projektov s obcou Richnava. Využite eurofondov

Náučné chodníky, cyklotrasy, stavebné pozemky.

lepšia údržba verejných plôch

Opraviť cesty, urobiť kanalizáciu

Zlepšenie infraštruktúry, spoločenské celodenné aktivity pre zviditeľnenie obce a zvýšenie spolupatričnosti obyvateľov, otvoriť hostinec alebo kaviareň aspoň v piatok a cez víkend.

Suvisi s predchádzajúcou odpoveďou, vystavba ihrisk, cyklotras, rozvoj turistiky, zlepšenie "reklamy na Hrisovce"

V letnom období organizovať turnaje (pre deti,dorast,dospelých,seniorov... vymyslieť atrakciu(zaujímavé miesto) pre turistov. napríklad ROZHLADŇA....

Nová ulica pre stavbu rodinných domov

sportove ihrisko, sedenia na opekacku pri lese

častejšie veľkokontajnery na nepotrebné veci

Vybudovať kanalizáciu, upraviť lesné chodníky, aby sa dalo prejsť, nájsť miesto a financie pre prípadnú výstavbu plavárne

Upraviť cesty, kanály

Viac kultúrnych podujatí.

sociálne služby - pomoc starým občanom

Za obcou v lese máme pramen mineralnej vody, ktorý voľne vteka do potoka. Uvitala by som jeho "povýšenie na vyššiu úroveň" a zviditeľnenie aj pre okolité obce.

11/ Ak by ste mali možnosť rozhodovať o využití verejných finančných prostriedkov obce, na čo by ste ich vo Vašej obci prednostne využili ? (21 odpovedí)

Odpovede respondentov

multifunkčné ihrisko

sportove ihrisko

Oplotenie multifunkčného ihriska, aby deti mohli plnohodnotne hrať futbal, znovuoťvorenie hostinca aspoň cez víkendové dni, oprava cesty.

Kanalizácia, oprava ciest

Oprava hlavnej cesty. Oprava cesty a okolia do kostola na cintorín a ku kaplnke sedembolestnej Panny Márie

Kanalizácia

Kanalizáciu

oprava ciest, kanalizácia

Obnova ihriska

obnova budov

Zlepšenie ciest

Vystavba multifunkčného ihriska, budovanie cyklotras

Multifunkčné ihrisko.

Vybudovanie vozovky a parkoviska pri miestnom cintoríne.

Rekonštrukciu kultúrneho domu.

odpovede v otázkach č. 9 a 10

zabezpečiť bývanie pre mladé rodiny, (odkúpenie opustenej nehnuteľnosti-prerobenie na obecné nájomné byty)

na úpravu ciest , potoka

kanalizácia, vodovod

sponzoring

Prednostné využitie verejných finančných prostriedkov občanmi obce podľa oblastí (vyhodnotenie)	Počet odpovedí
Opravy ciest	4
Kanalizácia	4
Multifunkčné ihrisko	4
Chodník a parkovisko cintorín	2
Obnova ihriska	2
Obnova budov	1
Pohostinstvo	1
Cyklotrasy	1
Bývanie	1
Vodovod	1
Rekonštrukcia kultúrneho domu	1
Regulácia potoka	1
Sponzoring	1

12/ Vaše poznámky, postrehy, námety (15 odpovedí)

Odpovede respondentov

výkup pozemkov na domy pre mladých

Je ťažké do obce prilákať turistov, ak tu neexistuje možnosť, aby si sadli na kofolu. Zároveň by bolo možné vytvoriť napríklad náučný chodník a zapojiť sa do aktivity Haravara v Košickom kraji...

Kedže obcou preteka potok bolo by dobre vybudovať vodnú nadrž, slúžiacu napríklad ako protipožiarna, alebo na iné účely (rekreačné apod.).

Nemám

Prechod cez les do Vojkoviec

Kanalizácia, signál pre mobilnú sieť Orange

Starostlivosť o seniorov

Vybudovanie multif.ihriska pri starej škole, využitie domu ovocinárov na služby pre občanov

Mali by sa konať pravidelné (napr. mesačné/dvojmesačné) verejné stretnutia občanov so starostom a poslancami obce, kde by sa mali možnosť občania vyjadriť, čo chcú v obci prioritne riešiť, s čím dokážu sami pomôcť. Obci chýba tzv. družnosť, komunikácia s vedením obce a snaha "ťaháť obec za jeden koniec". Ľudia majú pocit, že obec vôbec nežije, stagnuje, nepočut' o ničom, čo zvolení poslanci robia, do čoho sa angažujú a pod.

organizovať dobrovoľné brigády, na čistenie potoka, lesa. a obce ako takej.

upozorňovať a pokutovať za skládky odpadu aj staveb.materiálu

verejné schôdze

Poznámky, postrehy, námety (vyhodnotenie)	Počet
Verejné stretnutie občanov	2
Chýba komunikácia, družnosť OcÚ - občan	1
Starostlivosť o seniorov	1
Riešenie čiernych skládok	1
Absencia pohostinstva/kaviarne, pizzerie ...	1
Výkup pozemkov na IBV	1
Náučný chodník	1
Dobrovoľné brigády na čistenie obce	1
Kanalizácia	1
Prechod cez les do Vojkoviec	1
Signál ORANGE	1
Častejší vývoz triedeného odpadu	1
Multifunkčné ihrisko	1
Využitie „ Domu ovocinárov “	1
Vodná nádrž	1

Názov projektu : Podpora regionálneho rozvoja v najmenej rozvinutom okres Gelnica
NFP314011APG4 Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

**Príloha č. 6 : Uznesenie OcZ Hrišovce č. 12/2021 zo dňa 24.10.2021 – schválenie vstupnej správy
pre spracovanie PHRSR obce Hrišovce obdobie rokov 2022 – 2030**

Obec Hrišovce, Obecný úrad Hrišovce 67, 053 51 Kluknava

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
2021

Vybavuje/linka HRIŠOVCE
Mgr. Kyseľová 4473280, 24.10.2021

VEC: Výpis z uznesenia

Obec Hrišovce
Výpis z uznesenia z 15. zasadnutia OZ v Hrišovciach konaného 24.10.2021:

Uznesenie č. 12/2021:
OZ schválilo vstupnú správu pre PHSR na obdobie rokov 2022-2030,
počtom 3 hlasov „za schválenie“ , proti 0 hlasov, z prítomných 3 poslancov.

Milan Michlík

**Príloha č. 7 : Uznesenie OcZ Hrišovce č. 14/2021 zo dňa 04.12.2021 - prerokovanie návrhu
strategickej časti a dokumentu PHRSR obce Hrišovce na roky 2022 - 2030**

Obec Hrišovce, Obecný úrad Hrišovce 67, 053 51 Kluknava

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
2021

Vybavuje/linka HRIŠOVCE
Mgr. Kyseľová 4473280, 4.12.2021

VEC: Výpis z uznesenia

Obec Hrišovce

Výpis z uznesenia z 16. zasadnutia OZ v Hrišovciach konaného 4.12.2021:

Uznesenie č.14/2021:

OZ berie na vedomie návrh PHRSR na obdobie rokov 2022- 2030,
počtom 4 hlasov „za schválenie“ , proti 0 hlasov, z prítomných 4 poslancov.

Milan Michlík